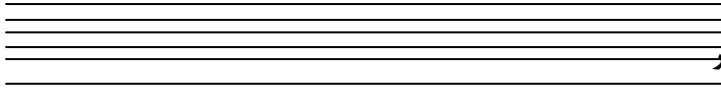

نظام آموزشی ایرلند

۶	ملاحظات تاریخی - اجتماعی
۶	تاریخچه و ساختار نظام آموزشی
۷	سیاست‌های آموزشی
۱۵	نهادهای مرکزی آموزشی
۱۷	مقطع آموزش پیش دبستانی
۱۹	توسعه فعالیتهای مراقبتی کودکان
۲۰	آموزش پایه
۲۱	آموزش تمام‌وقت پایه
۲۱	مقاطع آموزش
۲۱	ملاک‌های پذیرش
۲۱	طول دوره تحصیلی
۲۲	ابعاد کلاس / گروه بندی دانش آموزان
۲۲	محتوای دروس آموزشی
۲۳	ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی
۲۳	نرخ مشارکت دانش آموزان در آموزش پایه تمام‌وقت
۲۴	مقطع آموزش ابتدایی
۲۴	ملاحظات تاریخی
۲۶	ساختار آموزشی

۲۷	مقطع آموزش متوسطه
۲۷	دروس آموزشی
۲۷	ساختار آموزشی
۲۸	مقطع مقدماتی متوسطه
۳۰	برنامه‌های آموزشی، ارزیابی و مدارک
۳۲	مقطع تکمیلی متوسطه
۳۳	برنامه های آموزشی، ارزیابی و مدارک
۳۷	مقطع آموزش مقدماتی و تکمیلی متوسطه
۳۷	ملاک‌های پذیرش
۳۷	محتوای دروس و کنترل دوره تحصیلی
۳۷	ارزشیابی، پیشرفت تحصیلی و گواهینامه پایان دوره
۳۸	نسبت تعداد معلمان به دانش آموزان
۳۸	تعداد کلاسهای آموزشی
۳۸	معضلات آموزشی
۳۸	مسائل و مشکلات مقاطع آموزش ابتدایی و متوسطه
۳۹	آموزش فنی و حرفه‌ای
۳۹	طرح تکمیلی فنی و حرفه‌ای
۳۹	طرح آموزش عملی
۴۰	طرح کسب تجربه کاری
۴۰	طرح اتمام دوره کاربردی
۴۱	طرح YOUTHREACH
۴۱	طرح کارآموزی فنی و حرفه‌ای
۴۲	طرح کارگاه‌های کارآموزی و آموزش گروهی
۴۲	طرح کارگاه‌های کارآموزی ویژه دانش آموزان خارجی
۴۳	طرح کالج‌های فنی منطقه‌ای و محلی (RTCS)
۴۴	مدارس کشور ایرلند
۴۴	انواع مدارس
۴۴	مدارس خصوصی
۴۵	مدارس جامع
۴۵	مدارس فنی و حرفه ای
۴۶	مدارس استثنایی
۴۶	فعالیت‌های ورزشی مدارس
۴۷	اصول انضباطی مدارس
۴۷	آموزش عالی

۴۷

ساختار آموزشی

۴۸	ساختار اداری آموزشی
۴۸	سال تحصیلی
۴۹	دوره‌های تحصیلی عالی فنی / حرفه‌ای
۴۹	مقاطع آموزش عالی
۴۹	پایه اول : مقطع کارشناسی
۴۹	پایه دوم : کارشناسی ارشد
۵۰	پایه سوم : مقطع دکتری
۵۰	پایه چهارم : مقطع فوق دکتری
۵۰	دانشگاهها
۵۱	پذیرش تحصیلی
۵۲	نحوه ورود به نظام آموزش عالی
۵۲	نحوه پذیرش دانشجویان خارجی
۵۳	ارزیابی تحصیلی
۵۳	تأیید مطالعات و مدارک علمی
۵۴	خدمات دانشجویی
۵۵	امکانات آموزشی دانشگاهی
۵۵	کتابخانه‌های دانشگاهی
۶۲	انجمن‌ها و اتحادیه‌های ملی دانشجویی
۶۲	هزینه سرانه دانشجویی
۶۲	شهریه و کمک هزینه‌های آموزشی
۶۳	نرخ ثبت‌نام دانش‌آموزان و دانشجویان
۶۴	گواهینامه های آموزشی
۶۴	آمار تحصیلی
۶۶	آموزش غیر رسمی
۶۶	آموزش عالی از راه دور
۶۶	آموزش عالی کوتاه‌مدت
۶۶	آموزش بزرگسالان
۶۷	طرح ملی سوادآموزی بزرگسالان
۶۸	نرخ مشارکت بزرگسالان در آموزش
۶۹	طرح سواد آموزی درازمدت (طرح بازگشت به آموزش)
۷۰	آموزش معلمان
۷۰	ساختار آموزشی
۷۰	دانشکده‌های آموزش معلمان
۷۱	تربیت معلمان مقطع ابتدایی

۷۱	تربیت معلمان مقطع متوسطه
۷۲	دروس آموزشی
۷۳	آموزش همگانی (EFA)
۷۳	آرمانها واهداف
۷۴	پیشرفت تحصیلی
۷۴	طرح‌های آموزش همگانی
۷۵	طرح کاهش نرخ بیسوادی بزرگسالان
۷۵	طرح استخدام افراد فاقد شغل
۷۵	طرح روز آمدن نمودن مهارتهای کادر استخدامی
۷۶	طرح آموزش علوم بهداشتی، شخصی و اجتماعی
۷۶	طرح آموزش علوم سیاسی و مدنی
۷۶	شرایط اجتماعی و حقوقی پناهجویان
۷۷	حقوق ویژه پناهجویان
۷۸	شرایط اجتماعی پناهجویان
۷۸	طرح حمایتی زبان آموزی پناهجویان و مهاجرین
۷۸	نیازها و امکانات آموزشی پناهجویان و مهاجرین
۷۹	آموزش پناهجویان
۸۱	طرح‌های آموزشی
۸۲	طرح اختصاص بودجه به مناطق محروم
۸۲	طرح ارتباط خانه / مدرسه / جامعه
۸۵	عوامل دخیل در ترک تحصیل زود هنگام
۸۶	طرح مبارزه با ترک تحصیل دانش آموزان و نحوه پیشگیری از آن
۸۶	طرح شروع زود هنگام آموزش
۸۸	طرح تکمیل دوره آموزش
۸۹	طرح تأسیس مدارس دارالتأدیبی ویژه جوانان بزهدکار
۹۰	طرح ملی مبارزه با فقر (NAPS)
۹۰	طرح تأسیس صندوق خدمات و تسهیلات جوانان
۹۱	طرح دسترسی کودکان استثنایی به برنامه‌های آموزشی
۹۱	طرح غنای اجتماعی حوزه آموزش کشور
۹۲	طرح آموزش ویژه خانواده‌های دائم‌السفر
۹۲	اصول و اهداف کلی آموزشی
۹۲	اولویتهای و علایق آموزشی
۹۳	قوانین آموزشی

۹۶	نهادهای مشاوره‌ای
۹۷	ارزیابی آموزشی
۹۷	ارزیابی کلی پیشرفت‌های بخش آموزش کشور
۹۸	ارزیابی تحصیلی مقاطع ابتدایی و متوسطه
۹۹	نهادهای ارزیابی کننده آموزشی
۹۹	مدیریت آموزشی
۱۰۰	شورای آموزش
۱۰۰	نهادهای مرکزی
۱۰۱	نهادهای محلی
۱۰۳	قوانین مدیریت آموزشی
۱۰۴	اصلاحات آموزشی
۱۰۷	بودجه آموزشی
۱۰۸	تأمین هزینه‌های آموزشی
۱۰۸	نهادهای تأمین کننده بودجه آموزشی
۱۰۹	ماده قانون خدمات آموزشی
۱۱۰	سرمایه‌گذاری در بخش آموزش
۱۱۰	بودجه‌بندی طرح آموزش همگانی
۱۱۱	سرمایه‌گذاری در آموزش همگانی
۱۱۳	حمایت‌های مالی از مدارس منطقه‌ای

ملاحظات تاریخی - اجتماعی

کشور ایرلند کشوری با حکومت دموکراسی پارلمانی می‌باشد. پارلمان ملی از مجلس نمایندگان و سنا تشکیل شده است نخست وزیر رهبر (رئیس) رسمی کشور می‌باشد. از دسامبر ۱۹۹۴، دولت به برقراری ائتلافی میان حزب کارگر و DEMOCRATIC LEFT AND FINE GAEL مبادرت نمود. در سطح محلی نیز مقامات و ادارات منتخب، شوراهای استانی (۲۷)، حوزه‌های نمایندگی استانی (۱)، انجمن‌های استانی (۶)، شوراهای شهری (۴۹) و هیأت‌های کمیسیون شهری (۳۰) به فعالیت می‌پردازند. مطابق قانون اساسی، آزادی عقیده و بیان و اجرای اعمال مذهبی، مشروط بر حفظ نظم و اصول اخلاقی کشور و ملت تضمین و محرز دانسته شده است.

مطابق با سرشماری سال ۱۹۹۱ اکثریت قریب به اتفاق شهروندان ایرلندی از مذهب کاتولیک (۹۱ درصد) برخوردار می‌باشند. مطابق قانون اساسی زبان ایرلندی، زبانی ملی و اولین زبان رسمی و زبان انگلیسی به عنوان دومین زبان رسمی کشور به رسمیت شناخته می‌شود. گفتنی است که زبان ایرلندی در مناطق اسکاتلندی مورد تکلم واقع می‌گردد.

تاریخچه و ساختار نظام آموزشی

طبق آخرین آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۸ میلادی، ۴۸٪ از جمعیت کشور ایرلند را افرادی با میانگین سنی زیر ۳۰ سال تشکیل می‌دهند که از این تعداد ۶۰۲ هزار نفر از آنان جوانان رده‌های سنی ۱۵-۶ سال می‌باشند. گفتنی است که در این حیطه سنی آموزش برای جوانان اجباری است. زبان آموزشی مؤسسات و مراکز آموزشی ایرلند بستگی به این دارد که مؤسسه آموزشی مورد نظر در کدام منطقه واقع شده باشد. اگر مؤسسه آموزشی مذکور در یک منطقه ایرلندی‌نشین واقع شده باشد، واضح است که زبان ایرلندی موسوم به (gaeltacht) در آن مؤسسه برای آموزش دانش‌آموزان و دانشجویان

اتخاذ می‌گردد و بالعکس چنانچه در یک منطقه انگلیسی‌نشین واقع شده باشد زبان انگلیسی، زبان رسمی مؤسسه مذکور خواهد بود. مدارس فنی مقدماتی و تکمیلی متوسطه نیز دارای دوره آموزشی ۴ ساله به صورت دوره‌های آموزشی ۲ ساله متوالی می‌باشد که در پایان هر دوره ۲ ساله گواهینامه پایان دوره فنی مقدماتی و تکمیلی متوسطه به فارغ‌التحصیلان اعطاء می‌گردد.

آموزش پیش‌دانشگاهی در کشور ایرلند اجباری بوده؛ از سن ۴ سالگی آغاز شده و تا سن ۱۶ سالگی به طول می‌انجامد. نخستین دوره آموزشی کشور ایرلند؛ آموزش ابتدایی است که ۸ سال به طول می‌انجامد. این دوره آموزشی سنین ۴-۱۲ را شامل می‌گردد. دومین مقطع آموزشی کشور؛ مقطع آموزشی پیش‌دبیرستانی یا مقطع مقدماتی متوسطه است که ۴ سال به طول انجامیده و سنین ۱۶-۱۲ سال را شامل می‌گردد. گفتمنی است که از گواهینامه پایان دوره تحصیلات مقدماتی متوسطه تحت عنوان (TEASTAS SISEARACH) یاد می‌شود. سومین مقطع آموزشی کشور؛ مقطع آموزشی متوسطه است که ۵-۶ سال به طول انجامیده و سنین ۱۲-۱۸ را شامل می‌گردد. این مقطع به دو دوره ۳ تا ۴ ساله پیش‌دبیرستانی همراه با یک دوره ۲ ساله دبیرستانی تقسیم می‌شود که در پایان آن به دانش‌آموزان گواهینامه پایان دوره تحصیلات متوسطه اعطاء می‌گردد. مراکز متوسطه فنی و حرفه‌ای نیز در این میان به برگزاری دوره ۲ ساله آموزشی برای دانش‌آموزان علاقمند مبادرت می‌نمایند که در پایان دوره به آنان گواهینامه فنی و حرفه‌ای اعطاء می‌گردد.

سیاست‌های آموزشی

بنا بر مدارک مستدل سرمایه‌گذاری در حوزه آموزشی کشور عامل اصلی رشد سریع اقتصادی ایرلند است، چراکه سرمایه‌گذاری نیروی انسانی به میزان سرمایه‌گذاری در زیر ساخت‌های فیزیکی مهم است. اجرای سیاست‌هایی من جمله آموزش علوم و تکنولوژی و سرمایه‌گذاری‌های لازم در تحقیقات کاربردی

موجب اطمینان از این مسأله می‌گردد که کشور ایرلند به حفظ ظرفیت‌های خود جهت باقی ماندن در عرصه تکنولوژی مبادرت می‌نماید.

نیاز به نیروی کار نشان‌دهنده افزایش میزان حضور زنان و کاهش افراد فاقد شغل در کشور می‌باشد. مسأله مهم در خصوص افزایش مشارکت زنان در حوزه‌های مختلف اجتماعی، آموزشی و ... در دسترس بودن امکانات ویژه جهت نگهداری کودکان می‌باشد.

از اوایل دهه ۹۰ شناسایی ظرفیت‌های آموزشی کشور رو به افزایش بوده است. علاوه بر این پیشرفت قابل ملاحظه‌ای نیز در زمینه بر طرف ساختن نارسایی‌ها و افزایش مشارکت همگانی در حوزه آموزش صورت گرفته است. طرح توسعه آموزش بزرگسالان نیز در نوامبر سال ۱۹۹۸ به مورد اجرا گذارده شد. توسعه برنامه‌های آموزش ابتدایی کودکان و آموزش بزرگسالان نشانه تغییر سیستم سنتی آموزش کشور اهمیت آموزش درازمدت می‌باشد. طی دهه ۹۰ دهه تغییرات عمده‌ای در جهت رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری در حوزه آموزش و اتخاذ سیاست آموزشی فراگیر اعمال گردید.

یافته‌های مؤسسه بین‌المللی سوادآموزی بزرگسالان ایرلند نشان می‌دهد که پیشرفت فراوانی در این زمینه حاصل گردیده است. طی سال ۱۹۹۹ طرح توسعه ملی با صرف مبلغی بالغ بر ۵,۳۵ میلیارد پوند در حوزه آموزش و پرورش کشور به مورد اجرا گذارده شد. گفتنی است که مبلغ مذکور در جهت هر چه پیشرفته‌تر نمودن امکانات و ابزار آموزشی مراکز آموزشی کشور هزینه گردید.

دولت ایرلند نیز از آموزش تحت عنوان کلید اصلی توسعه ملی یاد نموده و به طراحی برنامه‌های توسعه ۷ ساله مبادرت نمود. از جمله مهم‌ترین سیاست‌های آتی دولت ایرلند در حوزه آموزش کشور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- بر طرف نمودن معایب سطوح مختلف آموزشی
- حمایت از فرهنگ آموزش درازمدت با تأکید بر بهره‌گیری از فرصت‌های آموزشی مناسب
- بهره‌گیری از امکانات پیشرفته آموزشی و ارتقاء کیفیت تحصیلی کلیه سطوح آموزشی

از جمله مهم‌ترین سیاست‌هایی که طی طرح توسعه ملی به مورد اجرا در آمده است، می‌توان به

موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- طرح سوادآموزی همگانی ۷۴ میلیون پوند
 - ۲- طرح سوادآموزی بزرگسالان ۷۳,۸ میلیون پوند
 - ۳- طرح تکمیل آموزش ۷۵,۵ میلیون پوند
 - ۴- طرح حمایت از آموزش پناهندگان ۳,۵ میلیون پوند
 - ۵- طرح آموزش درازمدت ۱۰۸,۵ میلیون پوند
 - ۶- طرح آموزش مهاجرین و جهانگردان ۹,۸ میلیون پوند
 - ۷- طرح خدمات مشاوره‌ای آموزشی ۹۸ میلیون پوند
 - ۸- طرح افزایش میزان دانش‌آموزان سطح سوم آموزش ۹۵ میلیون پوند
- لازم به ذکر است که سیاست طرح آموزش درازمدت در جهت نیل به اهداف ذیل صورت می‌گیرد:

- ۱- تأکید بر گسترش آموزش ابتدایی
 - ۲- حمایت از آموزش‌های تکمیلی
 - ۳- گسترش برنامه‌های آموزش زبان
 - ۴- توسعه کیفیت آموزشی
 - ۵- ارائه خدمات آموزشی و رفاهی به دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی
 - ۶- گسترش تحقیق، تکنولوژی، توسعه و نوآوری در حوزه آموزشی
- از جمله مهم‌ترین سیاست‌های اجرایی دولت که طی سال‌های اخیر توجه عمده ای بر آن معطوف گردیده است، می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- گسترش برنامه‌های مراقبتی کودکان

طی سالهای اخیر، دپارتمان آموزش و علوم یک سری برنامه‌ها و طرحهای جدید در حوزه آموزش پیش‌دبستانی طراحی و راه‌اندازی نموده است که از میان آنها می‌توان به مواردی نظیر پروژه آزمایشی شروع پیش از موعد دوره پیش‌دبستانی، تهیه و تدارک آموزش پیش‌دبستانی ویژه خانواده‌های دائم‌السفر و کودکان استثنایی اشاره نمود. گفتنی است که دیگر دپارتمانهای دولتی نیز در تهیه و تدارک آموزش پیش‌دبستانی به دپارتمان آموزش و علوم یاری می‌رسانند.

در حال حاضر عوامل زیادی دست به دست یکدیگر داده و سبب گردیده‌اند تا موضوع مراقبت‌های دوران کودکی به موضوع روز دستور جلسات سیاسی مقامات کشور ایرلند تبدیل گردد. یکی از این عوامل اهمیت قابل توجه آموزش با کیفیت بالا و فواید منتج از آن برای کودکان سراسر کشور می‌باشد. دومین فاکتور نیز که بر اهمیت آموزش اولیه در بر طرف سازی نقاط ضعف اقتصادی و اجتماعی و توسعه اقتصادی کشور تأکید دارد سبب گردیده است تا همگان یکصدا خواستار اجرای برنامه‌های آموزشی اصلاح شده در حد استانداردهای بین‌المللی برای کودکان سراسر کشور گردند. عامل سوم یعنی نیاز شدید کارفرمایان به شمار روز افزون کارگران و به تبع آن مشارکت فزاینده نیروی کار در بازار اشتغال کشور می‌باشد که از یک سو به تقاضای بیشتر جهت ایجاد تأسیسات ویژه مراقبتی از کودکان و از سوی دیگر به تأمین منابع مورد نیاز برای ایجاد این قبیل تأسیسات منتهی می‌گردد. از این روی دولت ایرلند متعهد به برطرف نمودن این قبیل معضلات و تدارک بودجه لازم برای آموزش مقطع پیش‌دبستانی گردیده است. هدف اصلی سیاست‌های دولت در این زمینه حمایت همه جانبه از توسعه و گسترش امکانات آموزشی ویژه کودکان از طریق فراهم‌سازی آموزش پیش‌دبستانی با کیفیت بالا و توجه ویژه به گروههای هدف نظیر کودکان استثنایی و محروم می‌باشد. در نتیجه تمرکز روزافزون سیاست‌های دولت بر موضوعات مذکور، موضوع مراقبت‌های اولیه از کودکان طی چندین کنفرانس و گردهم‌آیی به بحث و

مناظره متخصصین گذارده شد. از جمله این گروه‌های می‌توان به سمینار ملی آموزش و مراقبت‌های اولیه از کودکان که به مدت یک هفته برگزار گردید، اشاره نمود.

۲- دسترسی کلیه شهروندان ایرلندی به آموزش همگانی و فراهم‌سازی فرصت تکمیل آموزش

مقطع ابتدایی برای کلیه شهروندان ایرلندی طی سال ۲۰۰۰ میلادی

از سال ۱۸۳۱ میلادی، نظام دولتی و ملی آموزشی در کشور ایرلند پایه‌ریزی گردید. مطابق این نظام کلیه شهروندان کشور محق فراگیری آموزش دوره ابتدایی گردیدند. با تصویب ماده قوانین آموزشی طی سال ۱۹۲۴ میلادی، مسئولیت اداره و مدیریت برنامه‌های آموزشی ویژه مقطع ابتدایی به دپارتمان آموزش محول گردید که در رأس آن وزیر آموزش قرار دارد.

بر اساس آمارهای موجود، طی سال ۹۸-۱۹۹۷ میلادی، بالغ بر ۳۱۸۷ مدرسه ابتدایی در سراسر کشور ایرلند مشغول فعالیت آموزشی بوده‌اند که از این تعداد برخی از آنها منحصراً به زبان بومی ایرلندی - یعنی گالیک - به ارائه آموزشهای ویژه به دانش‌آموزان این مقطع مبادرت می‌نمودند و سایر مدارس در قالب مدارس مختلط وابسته به گروههای مختلف اجتماع فعال بوده‌اند. لازم به یادآوری است که در این دوره زمانی تعداد ۸۴۵ و ۴۶۰ هزار دانش‌آموز در مدارس این مقطع ثبت‌نام نمودند. همچنین بالغ بر ۱۱۹ مدرسه ویژه نیز فعالیت داشته‌اند که تقریباً به صورت خصوصی اداره می‌گردند. وزیر آموزش و علوم کشور ایرلند اخیراً به ارائه لایحه جدید رفاهی - آموزشی به پارلمان کشور (Oireachtas) مبادرت نموده که قرار است در آینده نزدیک به تصویب نمایندگان برسد. تصویب لایحه جدید که جایگزین لایحه قبلی مربوط به سال ۱۹۲۶ میلادی می‌گردد به اعمال تغییراتی به شرح ذیل منتهی می‌گردد:

۱- افزایش سن خاتمه تحصیلات پایه تا شانزده سالگی

۲- پایه‌ریزی نظام جامع مدیریتی جهت رسیدگی به مسائل و مشکلات آموزشی و رفاهی

دانش‌آموزان

۳- اصلاح قانون حضور دانش‌آموزان در مدارس

علاوه بر این بر اساس لایحه مذکور هیئت ملی آموزشی و رفاه نیز دایر خواهد گردید. گفتنی است که اعضای هیئت مذکور از میان نمایندگان اولیا، مربیان، ادارات و نهادهای دولتی مرتبط با مراکز آموزشی، رفاهی و مراقبتی کودکان انتخاب می‌گردند. هیئت مذکور بیشتر بر همکاری با مدارس، خانواده‌ها و دانش‌آموزان تأکید دارد. هیئت مذکور همچنین به ارائه خدمات دولتی ویژه به دانش‌آموزان مواجه با مشکلات آموزشی مبادرت می‌نماید. انجام تحقیق و تفحص در خصوص مسائل و مشکلات آموزشی از جمله دیگر فعالیت‌های هیئت مذکور به شمار می‌آید. هدف از تصویب این لایحه در پارلمان کشور حصول اطمینان از حضور دانش‌آموزان در مدارس تا اتمام دوره تحصیلات پایه می‌باشد.

۴- بهبود وضعیت آموزشی دانش‌آموزان ایرلندی

بر اساس تحقیقاتی که اخیراً توسط مرکز تحقیقات آموزشی کشور به سفارش دولت ایرلند در خصوص میزان یادگیری دانش‌آموزان سراسر کشور نسبت به هزینه سرانه دانش‌آموزی صورت پذیرفته است، مشخص گردید که عملکرد دانش‌آموزان ایرلندی در درک مطلب، ریاضیات و علوم نزدیک به شاخص متوسط کشورهای عضو اتحادیه اروپا و سازمان (OECD) می‌باشد. محققین این مرکز به دولت پیشنهاد نمودند تا جهت بهبود نظام آموزشی کشور به پرداخت هزینه سرانه دانش‌آموزی بیشتری مبادرت نمایند.

۵- کاهش نرخ بیسوادی در میان بزرگسالان

نیاز به بهبود استانداردهای سوادآموزی در میان بزرگسالان از جمله دغدغه‌های همیشگی دولت ایرلند بوده است. از این روی از سال ۱۹۹۸ میلادی، بودجه ویژه برنامه‌های سوادآموزی بزرگسالان به دو برابر افزایش یافته و طی سالهای ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ میلادی نیز مبلغ مازاد به میزان ۳/۲ میلیون پوند به این امر اختصاص یافته است. طی سال ۱۹۹۸ میلادی، دولت ایرلند به انتشار پیش‌نویس لایحه ویژه آموزش بزرگسالان مبادرت نمود گفتنی است که در پیش‌نویس مذکور بر هماهنگی با استانداردهای اعلام شده

در تحقیقات بین‌المللی سوادآموزی بزرگسالان ویژه سازمان (OECD) و اجرای طرح ملی سوادآموزی بزرگسالان با هدف برطرف نمودن مشکل سوادآموزی این قشر از جامعه تأکید فراوان شده بود.

۶- توسعه و گسترش آموزش پایه و دیگر مهارت‌های اساسی موردنیاز جوانان و بزرگسالان

الف) برطرف نمودن معضل بیکاری دراز مدت

از آنجایی که نظام آموزشی کشور ایرلند در هر دو صحنه ملی و بین‌المللی به فراهم‌سازی خدمات آموزشی با کیفیت بالا برای اکثریت قریب به اتفاق دانش‌آموزان کشور مبادرت نموده است، از این روی طی سالهای اخیر عمده توجه مقامات آموزشی کشور به نیازهای گروه اقلیت محروم از آموزش جامعه معطوف گردیده است. از جمله ویژگی‌های این گروه می‌توان به عدم موفقیت آموزشی و یا محدودیت آنان در دستیابی به دستاوردهای آموزشی اشاره نمود. این در حالی است که عملکرد نسبتاً قوی اقتصاد کشور طی سالهای اخیر نیز نتوانسته است این گروه از جامعه را به فعالیت مشغول سازد. در نتیجه این گروه از اقشار جامعه همواره در حاشیه بازار اشتغال کشور باقی مانده‌اند.

گفتنی است که مشکلات این گروه از افراد جامعه در آینده حادث‌تر نیز خواهد شد چرا که بازار کار نیازمند افراد متخصص و ورزیده است. در نتیجه نیاز بازار کار به افراد تحصیل کرده و برخوردار از مدرک دانشگاهی، این قبیل افراد به طرز قابل توجهی شانس خود را جهت یافتن شغل مورد نظر از دست داده و از این روی شکاف شغلی در میان این گروه گسترده‌تر می‌گردد. در این راستا دپارتمان آموزش و علوم کشور با آگاهی کامل از این موضوع اقدام به مداخله نموده و به جلوگیری از گسترش مشکلات افراد فاقد شغل کشور مبادرت نموده است.

ب) روزآمد نمودن مهارت‌های شغلی کارگران

در جهت مواجهه معقول با شرایط مطلوب اقتصادی - که به سرعت در حال تغییر و تحول است - کارگران شاغل و کارگران آماده به کار نیازمند افزایش مهارت‌های کاری خود مطابق با نیازهای بازار کار

می‌باشند. لازم به یادآوری است که این امر از دیدگاه کارفرمایان جهت اشتغال به کار این قبیل افراد به عنوان یک امتیاز مثبت به شمار می‌رود.

پ) آموزش فردی، اجتماعی و بهداشتی

طی سال ۱۹۹۰ میلادی، دپارتمان آموزش و علوم ایرلند با همکاری دپارتمان بهداشت و کودکان اقدام به اجرای یک سری از برنامه‌های آموزشی ویژه من جمله آموزش‌های فردی، اجتماعی و بهداشتی موسوم به (SPHE) نمود. قرار است در آینده نزدیک طرح (SPHE) به صورت گسترده و اجباری در مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه اجرا گردد. در حال حاضر دو برنامه آموزشی با عناوین آموزش روابط جنسی و آموزش عدم استفاده از مواد مخدر (S MPP) به صورت گسترده و اجباری در این دو مقطع تحصیلی در حال اجرا می‌باشد.

مهم‌ترین هدف طرح مذکور تشویق و ترغیب جوانان جهت عدم ارتکاب به هرگونه خشونت علیه خود و دیگران می‌باشد. لازم به یادآوری است که در طرح آموزش روابط جنسی موسوم به (R SE) موضوعاتی به شرح ذیل به دانش‌آموزان تعلیم می‌گردد:

نحوه برقراری ارتباط با دیگران

برخورداری از مناعت طبع

ابزار صحیح احساسات و عواطف

نحوه اتخاذ تصمیم‌گیری بجا و درست

جایگاه و نقش مردان و زنان در جامعه

برخورداری از سلامتی جنسی

مفاد حقوقی و کیفری تجاوز جنسی و زنا به عنف که در مقطع آموزش متوسطه به طور تفصیلی

به دانش‌آموزان تعلیم می‌گردد.

ت) آموزش علوم اجتماعی و سیاسی

آموزش علوم اجتماعی و سیاسی در کلیه مدارس مقطع متوسطه کشور ایرلند اجباری می‌باشد. در این طرح که به (C SPE) نیز موسوم است عمدتاً موضوعاتی نظیر حقوق بشر و مسئولیتهای اجتماعی افراد مورد توجه قرار می‌گیرند.

ث) آموزش برای زندگی بهتر

طی سال ۱۹۸۷ میلادی، شورای ملی ارزشیابی و برنامه‌ریزی تحصیلی جهت ارائه خدمات مشاوره و همیاری به وزیر آموزش و علوم در دو مقطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه پایه‌ریزی گردید. طی سال ۱۹۹۱ میلادی، شورای مذکور مأموریت یافت تا به تحقیقاتی در خصوص مقطع آموزش ابتدایی مبادرت نموده و در صورت لزوم تجدیدنظرهای لازم را اعمال نماید. لازم به ذکر است که این تجدیدنظر به ایجاد تغییرات سریع علمی، اجتماعی و فنی در مقطع ابتدایی منجر شده و به تبع آن جایگاه بخش آموزش مقطع ابتدایی کشور در میان کشورهای عضو اتحادیه اروپا و سایر کشورهای دنیا ارتقا یافت. لازم به ذکر است که سیاست تحصیلی بازبینی شده این مقطع به کلیه مدارس کشور ابلاغ شده و از سال ۲۰۰۰- ۱۹۹۹ میلادی به این سو لازم‌الاجرا گردیده است.

نهادهای مرکزی آموزشی

قانون اساسی ایرلند حقوق و وظایف والدین را در جهت تأمین و ارائه آموزش به کودکان به رسمیت شناخته و آزادی و تصمیم‌گیری والدین را در انتخاب مکان آموزش اعم از آموزش در محل زندگی، در مدارس خصوصی و یا در مدارس که توسط دولت تأسیس و به رسمیت شناخته شده‌اند را محرز می‌داند. مطابق قانون دولت مؤظف به ارائه حداقل امکانات آموزشی به کودکان و ارائه آموزش پایه به صورت رایگان و حمایت و پشتیبانی از حقوق مدارس دولتی و خصوصی است

ضمنیه تاریخی حمایت‌ها و پشتیبانی‌های قانونی حوزه آموزش به قرن نوزدهم باز می‌گردد در آن اثناء دولت از توسعه و پیشرفت نظام آموزش مطابق و با حقوق محلی و تحت کنترل و مدیریت محلی حمایت و تشویق به عمل می‌آورد. حقوق محلی عمدتاً توسط کلیساهای مختلف با اتخاذ سیاست تبدیل نظام آموزش ابتدایی به نظام فرقه‌ای و مذهبی تأمین می‌گردید.

همگام و همسان با نظام آموزش ابتدایی، مدارس متوسطه با تکیه بر حقوق مذاهب مختلف که در آموزش دخیل می‌باشند تأسیس شده و از اواخر قرن هجدهم، بدون حمایت و کمک دولتی، به ارائه برنامه‌های آموزشی مبادرت نمود. لازم به ذکر است که در ابتدا، دولت در تأسیس یا اداره مدارس فوق دخیل نبود. در حال حاضر مسؤولیت کلی اداره و نظارت بر آموزش و پرورش ایرلند برعهده وزیر آموزش است که عضوی از دولت ایرلند به شمار آمده و عهده‌دار مسؤولیت اداره پارلمان ملی می‌باشد. در اصل، اداره و کنترل آموزش و پرورش در ایرلند از جانب اداره آموزش و پرورش اعمال می‌گردد. با وجود این‌که نظام اداری حوزه آموزشی نظامی مرکزی است اما با این حال شاخص‌های مدیریت محلی در نخستین و دومین مقطع آموزشی جاری بوده و مؤسسات آموزش دانشگاهی، بخش‌های دولتی خودگردان می‌باشند. بنا برارائه سند پیشنهادی دولت در ژوئن سال ۱۹۹۲ مسؤولیت اداره و مدیریت مراکز آموزشی از ادارات به مراکز تحصیلی انفرادی تفویض گردید.

وزارت آموزش و پرورش و کار و استخدام عهده‌دار مسؤولیت‌های ویژه‌ای در حوزه آموزش فنی و حرفه‌ای و کارآموزی می‌باشند و این درحالی است که وزارت کشاورزی و مواد غذایی عهده‌دار مسؤولیت آموزش علوم کشاورزی می‌باشد. وزارت جهانگردی و تجارت نیز عهده‌دار مسؤولیت آموزش هتلداری و ایجاد و برآورد تسهیلات صنعتی همگام و همراه با وزارت آموزش می‌باشد. وزارت بهداشت نیز مسؤولیت مراقبت از کودکان پیش دبستانی را بر عهده دارد.

مقطع آموزش پیش دبستانی

در کشور ایرلند؛ نظام آموزشی ملی ویژه کودکان کمتر از ۴ سال وجود ندارد. اخیراً طرح آزمایشی راه اندازی مقطع پیش دبستانی در ۴۰ منطقه کشور که دارای مزیت نسبی در این رابطه هستند، مطرح گردیده است. طرح مذکور از ظرفیت تحت پوشش قراردادادن بیش از ۱۶۸۰ کودک پیش دبستانی برخوردار می باشد. در سال ۱۹۹۸ میلادی، نشست سراسری آموزش و پرورش در خصوص بررسی دیدگاههای مختلف نسبت به توسعه خدمات آموزش پیش دبستانی، برگزار گردید. اخیراً دپارتمان آموزش و علوم، پیش نویسی در خصوص ارائه آموزش پیش دبستانی تهیه و تنظیم نموده است. با وجودی که نظام ملی پیش دبستانی در ایرلند وجود ندارد، با این وجود، مدارس ابتدایی (ملی) ممکن است دانش آموزان را پس از اتمام سن چهار سالگی مورد پذیرش قرار دهند. خدمات و سرویسهای پیش دبستانی حال حاضر، اساساً خصوصی می باشند و به نظام آموزش رسمی وابسته نمی باشند. مدارس ملی به پذیرش کودکان رده های سنی ۴ تا ۵ سال در کلاس آمادگی مقدماتی و ۵ تا ۶ سال در کلاس آمادگی تکمیلی مبادرت می نمایند. طرح آموزش پیش دبستانی طی سال ۱۹۹۴ معرفی شد. طبق آخرین آمار بدست آموزش، ده طی سال ۱۹۹۷-۱۹۹۸ تعداد کل مدارس پیش دبستانی کشور بر ۴۰ تا ۵۶ مرکز با تعداد ۱۵۵۹ کودک بالغ می گردد. هر کلاس پیش دبستانی برای حداکثر ۳۰ کودک (۱۵ کودک صبح و ۱۵ کودک بعد از ظهر) در نظر گرفته شده است. از جمله مهم ترین سیاست های اجرایی کشور در جهت عنای هر چه بیشتر دوره آموزش پیش دبستانی می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- اختصاص بودجه ویژه ۷۵ پوندی به هر دانش آموز
- تخصیص بودجه ۴۵۰۰ پوند جهت تدارک تجهیزات و امکانات آموزشی
- تخصیص بودجه سالانه ۱۵۰۰ پوند جهت افزایش میزان دخالت والدین در حوزه آموزش

کشور

• تخصیص بودجه سالانه ۲۰۰۰ پوند جهت ابتياع ابزار و امکانات آموزشی

نرخ ثبت نام کودکان منوط به وجود فضای کافی آموزشی می‌باشد و این در حالی است که سن قانونی ورود به مدارس ملی ۶ سال تمام می‌باشد. در سال ۱۹۹۱ بالغ بر ۵۵ درصد از کودکان رده سنی ۴سال و ۹۹ درصد کودکان رده سنی ۵ سال در مدارس تمام وقت حضور یافتند. آموزش در مدارس ملی رایگان بوده و مدارس تحت قوانین و مقررات اداره آموزش به رسمیت شناخته می‌شوند. کلاس‌های پیش دبستانی در ظرفیت و ابعاد متفاوت بوده و بسته به مراکز پیش دبستانی مقدماتی و تکمیلی مشخص می‌گردد. مراکز پیش دبستانی همانند سایر مدارس ملی از ساعت ۹/۱۵ بامداد تا ۱ و ۲/۱۵ بعد از ظهر به فعالیت می‌پردازند. برنامه‌های آموزشی مقطع آموزش پیش دبستانی بخشی از برنامه‌های منسجم آموزشی هشت ساله مقطع آموزش ابتدایی محسوب می‌گردد. در کلاس‌های مذکور علاوه بر ارائه ۳ساعت آموزش غیر مذهبی در هر آموزش علوم مذهبی نیز ارائه می‌گردد. معلمان و مربیان مقطع آموزش پیش دبستانی به ارزیابی و نظارت پیشرفت تحصیلی کودکان از طریق نظارت پیوسته و بی وقفه مبادرت می‌نمایند.

برنامه های آموزش پیش دبستانی که از محل اداره آموزش و پرورش تأمین اعتبار می‌گردد، به گروه‌های مشخصی از کودکان زیر رده سنی ۴ سال ارائه می‌گردد. برنامه‌های فوق شامل ۵۳ واحد آموزشی پیش دبستانی برای ۶۰۰ کودک خارجی و ۸ واحد پیش دبستان برای ۴۰۰ کودک از خانواده‌های بی‌بضاعت می‌باشد. سایر مراکز خدمات آموزش پیش دبستانی به صورت خصوصی توسعه یافته‌است. گفتنی است که تأمین و تجهیز واحدهای مذکور توسط اداره کل آموزش و پرورش صورت پذیرفته و بخشی از نظام آموزش رسمی محسوب نمی‌گردد. واحدهای فوق بر مراکز تفریحی مراکز مراقبتی روزانه مشتمل می‌گردد. مراکز مراقبت روزانه از کمک مالی اداره بهداشت بهره‌مند می‌گردند. و این در حالی است که هزینه مراکز تفریحی توسط والدین تأمین می‌گردد. طبق آخرین آمار به دست آمده طی سال ۹۴-۱۹۹۳ تعداد ۱۷۰۴ مرکز تفریحی پیش دبستانی در کشور ایرلند فعالیت دارند. تفریحگاه‌های مذکور به

ارائه تسهیلات لازم به ۱۹۷۸۷ کودک بین رده سنی ۲ تا ۵ سال مبادرت می‌نمایند. علاوه بر این ۲۴۵ تفریحگاه ملی ویژه کودکان رده سنی ۳ تا ۴ سال تدارک دیده شده است.

کادر آموزشی مراکز آموزش پیش دبستانی

کادر مراکز تفریحی ملزم به گذراندن آموزش خاص و ویژه‌ای نبوده و این در حالی است که کادر مراکز مراقبتی روزانه کودکان ملزم به برخورداری از مدرک ملی پس از گذراندن دوره آموزش ۲ سال و انواع مختلفی از آموزش خصوصی می‌باشند.

جدول آموزش پیش دبستانی

سال	تعداد کل دانش‌آموزان ثبت نامی	تعداد دختران ثبت نامی	تعداد کل معلمان	تعداد معلمان زن
۱۹۹۰	۱۲۷۵۱۲	۶۱۵۱۷	۴۵۴۱	۳۴۸۱
۱۹۹۱	۱۲۶۱۶۸	۶۱۲۲۸	۴۶۱۳	۳۵۴۸
۱۹۹۲	۱۲۳۷۱۱	۶۰۰۲۶	۴۶۸۳	۳۶۱۴
۱۹۹۳	۱۱۸۲۰۵	۵۷۲۸۴	۴۶۷۶	۳۶۱۹
۱۹۹۴	۱۱۴۳۶۳	۵۵۳۹۳	۴۶۹۲	۳۶۵۲
۱۹۹۵	۱۱۶۰۰۴	۵۵۹۴۶	۴۷۳۷	۳۶۹۲

توسعه فعالیتهای مراقبتی کودکان

طی سال‌های اخیر سیاست توسعه برنامه‌های مراقبتی به صورت برجسته‌ای در دستور جلسه سیاست داخلی ایرلند قرار گرفته است. چرا که با توجه به ضعف اجتماعی - اقتصادی کشور و نقش مثبت تحصیلات در رشد اقتصادی ضرورت بهبود برخورداری از امکانات آموزش اولیه برای کلیه کودکان ایرلندی مطرح گردیده است. علاوه بر این مسئولان متعهد به توسعه شبکه آموزش ملی در جهت رشد تحصیلات ابتدایی و تخصیص بودجه به تحصیلات پیش‌دبستانی مبادرت می‌نمایند. موضوع اصلی سیاست مسئولین در خصوص تحصیلات ابتدایی کودکان توسعه دستیابی به تحصیلات ابتدایی با کیفیت بالا و حمایت از طبقات کم درآمد و کودکان کواجه با ناتوانی‌ها یا نیازهای ویژه است. گفتنی است که

سیاست‌های مذکور در تعدادی از مراکز مشاوره‌ای من جمله مجمع ملی تحصیلات ابتدایی کودکان مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. از جمله مهم‌ترین اصول توسعه سیاست توسعه فعالیت‌های مراقبتی کودکان می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- طراحی و اجرای کیفیت تحصیلی در کلیه زمینه‌های آموزشی کودکان
- به اجرا گذاردن سیاست فوق به صورت تدریجی و مرحله‌ای و اجازه به شرکت‌کنندگان کل سیستم در جهت آماده‌سازی رویارویی با چالش‌های پیش‌رو
- ارتقاء رشد ذهنی کودکان از طریق برگزاری برنامه‌های مشورتی، مشاوره‌ای و مشارکتی والدین با مراکز مراقبتی کودکان

گفتنی است که مطالعات اخیر مربوط به فعالیت‌های کودکان توسط کمیته خانواده و گروه متخصصین ۲۰۰۰ صورت می‌گیرد. اصلی‌ترین برنامه آموزش و علوم دپارتمان در این زمینه، طرح ارتقاء مهارت‌های شغلی است. این طرح که توسط کمیته آموزش حرفه‌ای اجراء می‌گردد. در جهت فراهم سازی موقعیت تحصیلی برای آن دسته از افراد فاقد شغل که از سن بالای ۲۱ سال برخوردار می‌باشند طراحی گردیده است. هدف اولیه طرح مذکور مجهز سازی افراد فاقد شغل به مهارت‌های لازم کاری در جهت کسب فرصت جهت احراز شغل مناسب از طریق گذراندن دوره‌های آموزشی تئوریک یا عملی می‌باشد که هزینه سالانه آن بر ۲۵ میلیون پوند ایرلندی IEP بالغ می‌گردد.

آموزش پایه

مقطع آموزش پایه به واسطه ماده قانون ویژه حضور شهروندان ایرلندی در مراکز آموزشی مصوب سال ۱۹۲۶، اداره و کنترل می‌گردد. قانون مذکور ملزم می‌دارد که کودکان بین رده سنی ۶ و ۱۵ سال در مدرسه حضور یابند. بدین ترتیب آموزش پایه تمام وقت مدت زمان ۹ سال به طول می‌انجامد. ۳ سال نهایی مقطع آموزش پایه معمولاً در چرخه مقدماتی آموزش مقطع متوسطه طی می‌گردد.

آموزش تمام وقت پایه

الف) مقاطع آموزش

آموزش ابتدایی	۶-۱۲ ساله
آموزش متوسطه	۱۲-۱۵ ساله

لازم بذکر است که آموزش در رده‌های سنی ۶-۱۵ سال برای کلیه کودکان ایرلندی اجباری است.

ب) ملاک های پذیرش

برای استفاده از امکانات دوره آموزش پایه تمام وقت، سن فرد می‌بایستی حداقل ۴ سال تمام باشد.

این در حالی است که آموزش رسمی اجباری از سن ۶ سالگی به بعد آغاز می‌گردد.

پس از پشت سر نهادن دوره ابتدایی؛ کودکان ایرلندی مجاز به ورود به مدارس دوره متوسطه می‌گردند. همانگونه که قبلاً نیز بدان اشاره شد، آموزش دوره ابتدایی در کشور ایرلند از ۶ سالگی آغاز و در ۱۲ سالگی خاتمه می‌یابد. والدین ایرلندی مجاز هستند تا مدرسه دلخواه را برای فرزندانشان خود برگزینند. دوره تحصیلی ابتدایی و متوسطه کاملاً رایگان می‌باشد مگر این که دانش‌آموزان به ثبت‌نام در مدارس خصوصی مبادرت می‌نمایند.

پ) طول دوره تحصیلی

طی سال ۱۹۹۶ میلادی، طول دوره تحصیلات پایه تمام وقت و پاره وقت به (۱۵/۶) سال بالغ می‌گردید. این در حالی است که در فاصله سالهای ۱۹۹۶-۱۹۸۵ میلادی، دولت ایرلند (۱/۱) سال دیگر را به طول این دوره اضافه نمود. مدت زمان سال تحصیلی در مقطع آموزش ابتدایی ۱۸۳ روز است که از اوایل ماه سپتامبر آغاز و تا اواخر ماه ژوئن ادامه می‌یابد و این در حالیست که دانش‌آموزان مقطع متوسطه ۱۷۹ روز را در مدرسه می‌گذرانند که این دوره از ماه سپتامبر آغاز و تا پایان ماه می به طول می‌انجامد. لازم به ذکر است که مدارس کشور ۵ روز در هفته به دانش‌آموزان خدمات آموزشی ارائه می‌نمایند. حداقل زمان اختصاص یافته به هریک از دروس مقطع ابتدایی ۹۱۵ ساعت در سال می‌باشد.

در مقطع ابتدایی شمار دروسی که در طول سال تحصیلی می‌بایستی به دانش‌آموزان ارائه گردد، ثابت نمی‌باشد. هر ساعت آموزشی معمولاً ۳۰ دقیقه به طول انجامیده و مدارس کل کشور موظف به ارائه دوس هفتگی آموزشی بنا بر دستورالعمل‌های ابلاغی در خصوص میزان زمان اختصاص یافته به دوس مختلف می‌باشند. در مقطع متوسطه نیز هر ساعت آموزشی به طور عادی بین ۳۵-۴۵ دقیقه به طول انجامیده و دانش‌آموزان در طول یک هفته ۳۵-۴۲ کلاس مختلف را تجربه می‌نمایند.

ت) ابعاد کلاس / گروه بندی دانش‌آموزان

حداکثر گنجایش هر کلاس درس ۳۰ دانش‌آموز می‌باشد. در مقطع ابتدایی، دانش‌آموزان بر اساس رده سنی کلاس‌بندی می‌گردند، اگر چه ممکن است در مدارس کوچکتر این قاعده رعایت نشده و کلاسهای درسی با گروه‌های مختلف سنی تشکیل گردد. در مقطع آموزش ابتدایی یک معلم به آموزش کلیه دوس مبادرت نموده؛ در حالی که در مقطع متوسطه جهت آموزش هر یک از دوس از یک معلم اختصاصی استفاده می‌گردد.

ت) محتوای دوس آموزشی

از جمله دوس دوره تحصیلی ابتدایی می‌توان به علوم دینی، زبان ایرلندی، زبان انگلیسی، علوم اجتماعی، آموزش علمی و زیست‌محیطی، آموزش هنر، تربیت‌بدنی، آموزش بهداشت شخصی و اجتماعی و ریاضیات اشاره نمود. دوره آموزش ابتدایی در کشور ایرلند به عنوان دوره آموزشی با محوریت دانش‌آموزان مطرح بوده و به معلمین این مقطع اجازه داده می‌شود تا بر اساس روحیات دانش‌آموزان؛ شیوه تدریس خود را برگزینند. دوره تحصیلی در هر ۴ رده مقطع متوسطه موضوعات فنی و آکادمیک را تحت پوشش قرار داده و به ارائه گواهینامه پایان تحصیلات دوره متوسطه ختم می‌شود. در این مقطع از جمله دوس اصلی که دانش‌آموزان موظف‌اند آن‌ها را پشت‌سر بگذرانند می‌توان به دوس نظیر زبان ایرلندی، زبان انگلیسی، تاریخ، جغرافیا، ریاضیات و آموزش علوم سیاسی و علوم اجتماعی اشاره نمود.

ث) ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی

هیچگونه آزمون رسمی در پایان دوره تحصیلات ابتدایی از دانش‌آموزان این مقطع تحصیلی به عمل نمی‌آید. تنها در پایان دوره تحصیلی پایه - رده سنی ۱۵ سال - آزمون جامع اعطای گواهینامه پایان تحصیلات مقدماتی برگزار می‌گردد. در این فاصله زمانی ارزیابی مستمر کیفیت آموزشی دانش‌آموزان بر عهده بازرسین آموزشی می‌باشد که از تست‌های استاندارد ویژه‌ای جهت ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان استفاده می‌کنند. به طور کلی، در پایان هر سال تحصیلی، آزمون‌های رسمی در هر دو مقطع تحصیلی، از دانش‌آموزان به عمل می‌آید. پیشرفت تحصیلی و ورود به مقاطع بالاتر آموزشی به صورت خودکار صورت می‌پذیرد، مگر اینکه در برخی از موارد استثنایی به تشخیص معلمین؛ دانش‌آموزان ملزم به گذراندن مجدد همان مقطع آموزشی گردند.

ج) نرخ مشارکت دانش‌آموزان در آموزش پایه تمام‌وقت

در فاصله زمانی ۱۰ سال یعنی (از سال ۱۹۸۷/۸۸ تا ۱۹۹۷/۹۸) نرخ مشارکت دانش‌آموزان گروه‌های سنی ۱۸-۱۶ سال به طور قابل ملاحظه‌ای در بخش آموزش تمام وقت افزایش یافته است. در این راستا نرخ مشارکت دانش‌آموزان رده سنی ۱۶ سال از ۸۹ درصد به ۹۱ درصد، دانش‌آموزان رده سنی ۱۷ سال از ۶۹ درصد به ۸۲ درصد و دانش‌آموزان رده سنی ۱۸ سال از ۴۲ درصد به ۶۱ درصد افزایش یافته است.

مقطع آموزش ابتدایی

ملاحظات تاریخی

همانگونه که در فوق نیز بدان اشاره گردید، از اکثریت قریب به اتفاق مدارس ابتدایی تحت عنوان مدارس ملی نیز یاد می‌گردد در مقابل مدارس محلی نیز با حمایت دولت و تحت قلمرو حوزه کلیسا تأسیس یافته و دولت نیز رسمیت و اعتبار خاصی به ویژگی فرقه‌ای از خود نشان می‌دهد.

دولت ایرلند به تأمین منابع مالی ۳۰ مدرسه چند فرقه‌ای همانند سایر مدارس ابتدایی مبادرت می‌نماید. گفتنی است که مدارس فوق در پاسخ به تقاضای والدین مبنی بر آموزش کودکان به زبان ایرلندی تأسیس می‌گردد. این در حالی است که مدارس مذکور خارج از محدوده مناطق ایرلندی زبان بر ۷۵ مدرسه آموزش ابتدایی مشتمل می‌گردد. امکانات آموزش ابتدایی به ۹۸ درصد کودکان ایرلند رده‌های سنی ۴-۱۲ سال به صورت رایگان ارائه می‌گردد. با وجودی که مدارس ابتدایی خصوصی مجاز به دریافت کمک‌های دولتی نمی‌باشند، باین حال مدارس مذکور از محل شهریه‌های تحصیلی تأمین اعتبار می‌گردند. مدارس فوق به ارائه نوع مشابه‌ای از آموزش مبادرت می‌نمایند. این در حالی است که هیچگونه شهریه آموزش در نظام آموزش از والدین کودکان دریافت نشده و. سرویس‌های خدماتی من جمله نقل و انتقال کودکان نیز به صورت رایگان ارائه می‌گردد. از تعداد ۳۳۰۰ مدرسه ملی مستمر در سرتاسر کشور، ۳۷۳ مدرسه متعلق به دانش‌آموزان پسر و ۲۰۴ مدرسه متعلق به دانش‌آموزان دختر می‌باشد. سایر مدارس بصورت مختلط دایر می‌گردد. بیش از نیمی از مدارس ملی از کمتر از ۱۰۰ دانش‌آموز برخوردار می‌باشند. بطور کلی مدارس کشور برای یک شیفت در روز مورد استفاده قرار می‌گیرند. مدارس ملی نمونه نیز به تقسیم‌بندی دانش‌آموزان به گروه‌های سنی ۸ ساله مبادرت می‌نمایند.

بیش از نیمی از کلاسهای مدارس ملی کلاسهای یک مقطعی می‌باشند. سایر کلاسها نیز چند مقطعی بوده و تقریباً یک سوم از کلاسها، کلاسهایی با مقاطع پی در پی یا کلاسهایی می‌باشند که به

آموزش دو گروه سنی مختلف مبادرت می‌نمایند. مطابق قوانین و مقررات اداره کل آموزش و پرورش ایرلند، مدارس ابتدایی می‌بایستی قبل از ساعت ۹ صبح آغاز به فعالیت نمایند. این در حالی است که اغلب مدارس به ویژه مدارس مناطق شهری به آموزش کودکان طی ساعات آموزشی ۹ صبح تا ۳ بعداز ظهر مبادرت می‌نمایند. علاوه بر دستورالعمل موجود، مدارس ابتدایی ملزم به ارائه ۴ ساعت آموزش غیر مذهبی در روز می‌باشند. مدارس ملی ملزم به تدریس از روزهای دوشنبه تا جمعه به مدت ۱۸۴ روز در سال طی سه ترم تحصیلی از یکم سپتامبر تا سی‌ام ژوئن می‌باشند. طی دهه ۱۹۹۰ حمایت اصلی وزارت آموزش و علوم از آموزش کودکان در سیستم ملی آموزش کشور شکل گرفت. با وجود چنین حمایتی اگر چه کودکان از نظر قانونی ملزم به حضور در مدارس قبل از سن ۶ سالگی نمی‌باشند اما با این حال تمامی کودکان رده سنی ۵ سال و نیمی از کودکان رده سنی ۴ سال در مدارس ابتدایی حضور می‌یابند. گفتنی است که قوانین آموزش ویژه کودکان کوچکتر از رده سنی ۴ سال کمتر توسعه یافته و تنها یک درصد از کودکان رده سنی ۳ سال از ژانویه ۱۹۹۸ مشمول گذراندن دوره‌های آموزش تمام‌وقت گردیده‌اند.

سیستم مدارس دولتی و ملی در سال ۱۸۱۶ در ایرلند بنا نهاده شد. این سیستم دسترسی به تحصیلات ابتدایی را امکان‌پذیر نمود. از دهه ۱۹۰۰ کشور ایرلند به مشارکت در آموزش برنامه‌های ابتدایی به صورت جهانی مبادرت نموده است. در سال ۲۰۰۰ وزیر علوم و آموزش سیاست جدید آموزشی کشور را تقدیم مجلس نمود. گفتنی است که با ارائه قوانین جدید قوانین آموزشی کشور از سال ۱۹۲۶ با تأکید بر موارد ذیل تغییر یافت:

• طراحی و اجرای سیستم فراگیر آموزش جهت مقابله با مشکل عدم حضور کودکان در

مدارس و فراهم‌آوری رفاه آموزشی کودکان

• اصلاح و به روز نمودن قوانین موجود آموزشی

با اتخاذ سیاست مذکور هیئت مدیره آموزشی مشتمل بر شامل نمایندگان نهادهای آموزشی،

مؤسسات دولتی دخیل در آموزش، نگهداری و رفاه کودکان تشکیل یافت. تأکید عمده هیئت مذکور بر

برقراری همکاری با مدارس، خانواده‌ها و کودکان در عوض تنبیه کودکان در عدم حضور آنان در مدرسه می‌باشد. هیئت مذکور همچنین با مشارکت نهادهای دولتی به حمایت از کودکانی که از حضور در مدرسه محروم می‌باشند می‌پردازد. علاوه بر این هیأت مذکور به تحقیق در خصوص شناسایی دلایل عدم حضور کودکان در مدارس و اتخاذ استراتژی‌هایی جهت بر طرف نمودن آن مبادرت می‌نماید.

ساختار آموزشی

سن قانونی ورود به مقطع ابتدایی ۶ سال تمام بوده؛ اما اغلب کودکان ایرلندی از سن ۴ سالگی مبادرت به تحصیل می‌نمایند. این مقطع تحصیلی ۸ سال تمام به طول می‌انجامد. گفتنی است که مدارس این مقطع دولتی نیستند. بنا بر قوانین حال حاضر دوره آموزش ابتدایی - که از سال ۱۹۷۱ میلادی رسماً به اجرا در آمده است - معلمین ایرلندی قادر به انتخاب ساعات و روش تدریس دلخواه خود بنا به شرایط دانش‌آموزان، می‌باشند. زبان آموزشی کشور - به جز در برخی از مدارس ویژه - انگلیسی می‌باشد. از جمله مهم‌ترین موضوعاتی که در این مقطع به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود می‌توان به زبان انگلیسی، زبان ایرلندی، ریاضیات، علوم اجتماعی و زیست‌محیطی، علوم هنری و صنایع دستی، موسیقی، تربیت‌بدنی و آموزش دینی اشاره نمود. لازم به ذکر است که هیچگونه آزمون رسمی پس از اتمام مقطع آموزش ابتدایی از دانش‌آموزان به عمل نمی‌آید.

سیاست های آموزشی

مطابق سایر کشورهای توسعه‌یافته نرخ حضور افراد در آموزش ابتدایی در کشور ایرلند با معیارهای جهانی همگام بوده و از اواسط دهه ۶۰ از رشد سریعی برخوردار بوده است. این در حالی است که طی سالهای اخیر این رشد به حدی ثابت رسیده که تغییر در آن به کندی صورت می‌گیرد. نارسایی دیگر که طی سالهای اخیر چشم‌گیر است کاهش همکاری میان وزارتخانه‌های دولتی و مؤسسات آموزشی کشور است. تلاش‌هایی در جهت افزایش همکاری‌ها به صورت توسعه مکانیسم‌های مشورتی و بهره‌گیری از

گروه‌های بین ارگانی صورت گرفته است. در همین راستا وزارت علوم و آموزش به تطابق با چالش‌های اجتماعی کشور و بازبینی ساختارهای سازمان یافته مبادرت می‌نماید.

مقطع آموزش متوسطه

کشور ایرلند از تعداد ۸۰۰ مرکز آموزش متوسطه برخوردار می‌باشد که از این تعداد ۸۰ مدرسه به صورت شبانه‌روزی اداره می‌گردند. با وجودی که کلیه دبیرستانهای کشور مقررات آموزشی وضع شده از سوی وزیر آموزش و پرورش را به اجرا گذارده و امتحانات آنها نیز توسط وزارتخانه مذکور طراحی و اجرا می‌گردد؛ اما برخی از این مدارس علاوه بر موارد فوق، به آماده‌سازی دانش‌آموزان جهت شرکت در آزمون دیپلم بین‌المللی و آزمونهای سطح (A) کشور انگلستان نیز مبادرت می‌نمایند. در کشور ایرلند ۳ نوع مدرسه در مقطع متوسطه وجود دارد که هر یک از این مدارس بنابر نحوه اداره و منبع درآمد خود از یکدیگر متمایز می‌گردند. طی سال ۱۹۹۶ میلادی، ۸۱٪ از دانش‌آموزان مقطع متوسطه موفق به تکمیل دوره و دریافت دیپلم متوسطه شدند و این در حالی است که این رقم سال ۱۹۸۶ میلادی، بر ۷۰٪ بالغ می‌گردید.

دروس آموزشی

در مقطع آموزش متوسطه علاوه بر موضوعات اصلی آموزش نظیر زبان انگلیسی، زبان ایرلندی، ریاضیات موضوعات متنوع دیگری از قبیل حسابداری، هنر، زیست‌شناسی، اقتصاد، شیمی، علوم اجتماعی، تجارت، علوم رایانه، جغرافیا، تاریخ، اقتصاد خانواده، طراحی صنعتی، موسیقی، تربیت‌بدنی و فیزیک نیز به دانش‌آموزان ارائه می‌گردد.

ساختار آموزشی

مدارس مقطع متوسطه، آموزش متوسطه تکمیلی و مقدماتی را در بر می‌گیرند.

چهار نوع اصلی - متوسطه، فنی و حرفه‌ای، جامع و گروهی - تماماً در حال حاضر برنامه آموزشی جامعی را که ترکیبی از رشته‌ها و دروس فنی و حرفه‌ای و آکادمیک می‌باشند را ارائه می‌نماید. سال تحصیلی، یک سال با برنامه همراه با قاعده و نظم درونی می‌باشد، هم در پایان تحصیل تمام وقت و هم در پایان آمادگی جهت متوسطه تکمیلی متوسطه مقدماتی منتج به کسب گواهی نامه متوسطه مقدماتی مشروط بر دستیابی به متوسطه تکمیلی می‌گردد. در مقطع متوسطه تکمیلی، دوره‌های اصلی، گواهی نامه اتمام دو سال تحصیل که منتج به آموزش دانشگاهی یا استخدام و آمادگی فنی و حرفه‌ای و برنامه‌های کارآموزی می‌باشد، که برای آینده شغلی آماده می‌سازد.

Youthreach. آموزش و برنامه کارآموزی است که به آن دسته از افرادی ارائه می‌گردد که به اتمام دوره آموزشی بدون اخذ مدرک رسمی به پایان رسانیده‌اند.

آموزش فوق ۲ سال بطول می‌انجامد (۱ سال مقدماتی و ۱ سال پیشرفته).

آموزش فوق از طریق مقامات و ادارات آموزشی (کمیته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای - VEC) و اداره کارآموزی فنی و حرفه‌ای و استخدامی (EAS) اداره می‌گردد.

گفتنی است که دوره‌های آموزشی و کارآموزی با طول دوره‌های متفاوت از طریق EAS به جوانان بیکار ارائه می‌گردد.

مقطع مقدماتی متوسطه

سه سال آخر آموزش پایه (ویژه دانش‌آموزان رده‌های سنی ۱۲ تا ۱۵ سال) معمولاً در چرخه مقدماتی یکی از انواع مدارس مقطع متوسطه؛ متوسطه فنی و حرفه‌ای، جامع و یا گروهی برگزار می‌گردد. والدین دانش‌آموزان از آزادی عمل در انتخاب مدارس مقطع متوسطه برخوردار می‌باشند. آن دسته از مدارس که از فضای کافی جهت پوششی قرارداد کلیه متقاضیان برخوردار نمی‌باشند از روشهای مختلف و متفاوت گزینش می‌نمایند. تا سال ۱۹۹۴، مدارس متوسطه مبادرت به

برگزاری آزمون‌های ورودی می‌نمودند. طبق آخرین آمار به دست آمده ۶۰ درصد از دانش‌آموزان در مدارس متوسطه، ۳۰ درصد در مدارس فنی و حرفه‌ای، ۲ درصد در مدارس جامع و ۶ درصد در مدارس گروهی حضور می‌یابند. آموزش در مدارس مذکور رایگان می‌باشد.

مدارس عمومی متوسطه که (گاهی اوقات از آن تحت عنوان مدارس متوسطه اختیاری یاد می‌گردد) بزرگترین و گسترده‌ترین در نوع خود می‌باشد که دو سوم از کل مدارس مقطع متوسطه را شامل می‌گردد. تنها تعداد محدودی از این مدارس تسهیلات لازم برای دانش‌آموزان شبانه‌روزی فراهم می‌آورند. بطور سنتی، مدارس فوق به ارائه آموزش آکادمیک مبادرت می‌نمایند طی سالهای اخیر، این مدارس بطور فزاینده‌ای با محتوای فنی و عملی آموزش فنی و حرفه‌ای، ادغام گردیده‌اند. در آغاز، تأکید اصلی مدارس فنی و حرفه‌ای بکارگیری مهارت‌های دستی و آماده‌سازی جوانان جهت برخورداری از فرصت‌های شغلی مناسب بود. مدارس جامع نیز ابتدا در سال ۱۹۹۶ در نواحی مواجه با کمبود مراکز آموزش متوسطه تأسیس یافتند. گفتنی است که تعداد پانزده مدرسه از مدارس مذکور بین سالهای ۱۹۹۶ و ۱۹۷۲ تأسیس یافت. مدارس فوق به ارائه دروس و رشته‌های فنی و حرفه‌ای و آکادمیک در قالب برنامه آموزشی جامع مبادرت نمودند. مدارس گروهی و کالج‌های گروهی نیز در بسیاری جهات مشابه مدارس جامع می‌باشند اما در ساختار مدیریتی و نظارتی متفاوت می‌باشند. نخستین نوع از یک چنین مدرسی طی سالهای ۷۳ / ۱۹۷۲ تأسیس گردید. همانند مدارس جامع، مدارس فوق به ارائه برنامه‌های آموزشی جامع من جمله دروس عملی و آکادمیک به کلیه کودکان مناطق و نواحی مختلف کشور در مقطع متوسطه مبادرت می‌نمایند. بسیاری از مدارس و کالج‌های گروهی به حفظ مؤلفه‌های اولیه خود در ادغام مدارس فنی و حرفه‌ای و متوسطه ناشی از جایگزینی یا نوسازی مبادرت نموده‌اند. مدارس فوق به عنوان تأمین‌کننده نیاز یا تقاضای نواحی شهری که بطور رسمی از طریق مدارس مختلف فنی و حرفه‌ای و متوسطه حمایت و پشتیبانی می‌گردند در نظر گرفته شده است.

علاوه بر تأمین و تدارک امکانات جامع به منظور برآوردن تواناییها و قابلیت‌های متفاوت کلیه کودکان صرف‌نظر از استطاعت خانواده، مدارس و کالج‌های فوق به بهترین و مناسب‌ترین کاربری از معلمین، ساختمانها و امکانات آموزشی به عنوان هسته اصلی فعالیتهای گروهی بهره‌مند می‌گردند.

با وجود استثنائات جزئی، مدارس و کالج‌های گروهی، مختلط می‌باشند. با این وجود، بسیاری از مدارس متوسطه، غیر مختلط می‌باشند. از تعداد ۴۶۷ مدرسه متوسطه، تعداد ۱۲۹ مدرسه پسرانه، ۱۶۸ مدرسه دخترانه و ۱۷۰ مدرسه مختلط می‌باشد. اکثریت مدارس مقطع متوسطه از تعداد ۳۰۰ تا ۸۰۰ دانش‌آموز ثبت نام بعمل می‌آورند. دانش‌آموزان معمولاً بر مبنای مقوله سنی، گروه‌بندی می‌گردند. معلمین، متخصصین و کارشناسان آموزشی بوده و عمدتاً بر سر درس همان کلاسی که سال گذشته تدریس نموده‌اند حاضر می‌گردند. تقریباً کلیه مدارس مقطع متوسطه به مدت ۶-۵ روز در هفته فعالیت دارند. اغلب مدارس به مدت ۳۰ ساعت در هفته یا ۶ ساعت در روز معمولاً بین ساعات ۹ صبح تا ۳/۳۰ یا ۴ بعد از ظهر دایر می‌باشند. کلیه مدارس پسرانه و تقریباً سهم عمده‌ای از مدارس مختلط به تشکیل کلاسهای نیم‌روزی طی روز چهارشنبه مبادرت می‌نمایند. ساعات آموزشی کلاسها از ۳۵ تا ۴۰ دقیقه بطول می‌انجامد. سال تحصیلی از سه ترم مشتمل بر ۱۸۰ روز متشکل می‌گردد. ایام برگزاری آزمون نیز معمولاً از ۱ سپتامبر تا پایان ماه می، لحاظ می‌گردد.

برنامه‌های آموزشی، ارزیابی و مدارک

مدارس متوسطه سعی در ارائه برنامه‌های آموزشی جامع و برقراری توازن میان دروس فنی و حرفه‌ای و آکادمیک دارد. مدارس رسمی، دولتی و خصوصی، از مقررات و ضوابط دولتی باد در نظر گرفتن استانداردهای آموزشی و ساختار کلی نظام تبعیت نمایند. از جمله مهم‌ترین برنامه‌های آموزشی مدارس متوسطه می‌توان به دروس زبان ایرلندی و انگلیسی، تاریخ، جغرافیا، ریاضیات، علوم، زبانهای خارجی (زبانهای کلاسیک و مدرن اروپا)، علوم اجتماعی، بازرگانی و اقتصاد خانواده اشاره نمود. برنامه‌های آموزشی

مدارس گروهی، جامع و فنی و حرفه‌ای تقریباً مشابه مدارس متوسطه می‌باشد. معمولاً دانش آموزان مدارس ابتدایی و مقدماتی متوسطه به مطالعه ۱-۸ عنوان درسی جهت گذراندن موفقیت‌آمیز، آزمونها جهت احراز مدرک مبادرت می‌نمایند. دروس آموزشی تاریخ، جغرافیا و علوم اجتماعی گروه اصلی دروسی را تشکیل می‌دهند که باید همراه با حداقل دو درس انتخابی از دوسر زبانهای خارجی، علوم، اقتصاد خانواده، بازرگانی، هنر، موسیقی، صنایع دستی و طراحی برنامه‌های آموزشی مقطع مقدماتی متوسطه را تشکیل می‌دهند. طی آزمون احراز مدرک متوسطه مقدماتی که در پایان سومین سال آموزش مقطع متوسطه برگزار می‌گردد مهارتهای فردی دانش آموزان، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

کلیه دوسر آموزشی بصورت انفرادی (جداگانه) به واسطه برگزاری آزمون کتبی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. به غیر از زبانهای خارجی، آزمونهای شفاهی در زمره ساختار نظام آموزش ایرلند در این مقطع محسوب نمی‌گردد. هیچگونه نمره درسی به ارزیابیهای به عمل آمده در طول سال تحصیلی اختصاص نمی‌یابد. نمرات درسی که بر اساس عملکرد داوطلبین و عملکرد مناسب هر فرد از نمره A (بالای ۸۵ درصد) تا F (۱۰-۱۵ درصد) و NG (کمتر از ۱۰ درصد) طبقه‌بندی شده‌اند به دانش آموزان اعطا می‌گردد. کلیه آزمونها در نیمه ژانویه و ماه می و نزدیک به پایان سال تحصیلی برگزار می‌گردد. نتایج گزارشات مربوط به آزمونها به والدین ارسال می‌گردد. علاوه بر این اکثریت مدارس به برگزاری آزمونهای رسمی چند ماه قبل از احراز مدرک مقدماتی متوسطه به منظور ارزیابی عملکرد متفاوت دانش آموزان مبادرت می‌نمایند.

آمار و ارقام مربوط به مقطع مقدماتی متوسطه سال ۹۳ / ۱۹۹۲

مدارس ^(۳)	معلمین ^(۲)	دانش آموزان ^(۱)	
۴۶۷	۱۲/۲۵۰	۱۳۲/۱۵۰	مدارس متوسطه
۲۴۸	۵/۰۰۵	۴۷/۸۳۰	مدارس فنی و حرفه‌ای و کالج‌های گروهی
۵۴	۲/۰۴۳	۲۲/۴۰۲	مدارس گروهی
۱۶	۵۰۹	۵/۵۲۲	مدارس جامع

(۱) متوسطه تکمیلی

(۲) معلمین تمام وقت، متوسطه تکمیلی و مقدماتی

(۳) متوسطه تکمیلی و مقدماتی

مقطع تکمیلی متوسطه

اغلب دانش آموزان پس از سن ۱۵ سالگی به ادامه تحصیلات خود در مراکز آموزش تکمیلی متوسطه مبادرت می‌نمایند. بیش از ۹۰٪ درصد از دانش‌آموزان رده سنی ۱۶ سال، ۷۵ درصد از دانش‌آموزان رده سنی ۱۷ سال و در حدود ۵۰ درصد از دانش‌آموزان رده سنی ۱۸ سال در مدارس تمام وقت حضور می‌یابند. طبق آخرین آمار بدست آمده تقریباً ۷۷ درصد از گروه سنی یاد شده به اتمام آموزش مقطع متوسطه نائل می‌آیند. در پایان تحصیلات مقطع پایه، دانش‌آموزان با گذراندن دوره دو ساله در مقطع تکمیلی به کسب مدرک اتمام دوره نائل می‌آیند.

هدف اصلی آموزش مقطع تکمیلی متوسطه، آماده‌سازی دانش‌آموزان جهت ورود به جامعه و ادامه تحصیلات عالی می‌باشد. به عبارت دیگر از این دوره جهت دستیابی به مقاصد گوناگون من جمله احراز مدرک ورود به موسسات آموزش عالی و یا به‌عنوان آزمون‌گزینش جهت استخدام در بازار کار یاد می‌گردد. وجود گوناگونی استفاده و بهره‌برداری از مدرک اتمام دوره اثر ثابت و اساسی بر فعالیت اغلب مدارس مقطع متوسطه بوجود آورده و برنامه‌های آموزشی، روش‌شناسی، ارزیابی و سازماندهی آموزشی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

برنامه های آموزشی، ارزیابی و مدارک

در قوانین و مقررات ویژه مدارس متوسطه تکمیلی که توسط اداره کل آموزش و پرورش طراحی و

ارائه گردیده، دروس مورد تأیید مقطع آموزشی مذکور به شرح ذیل گروه بندی شده است:

- گروه زبان: ایرلندی، فرانسوی، آلمانی، ایتالیایی، اسپانیایی، لاتین، یونانی، عربی، زبانهای کلاسیک.
- گروه علوم: ریاضیات، فیزیک، شیمی، زیست شناسی، ریاضیات کاربردی.
- گروه بازرگانی: حسابداری، سازمان دهی تجاری، اقتصاد، تاریخ اقتصاد.
- گروه علوم کاربردی: مهندسی، طراحی فنی، ساختمان، فیزیک و شیمی، کشاورزی، اقتصاد کشاورزی، اقتصاد خانواده (علمی و اجتماعی)، اقتصاد خانواده (عمومی).
- گروه دروس اجتماعی (انسانی): تاریخ، جغرافی ۱، هنر (شامل صنایع دستی)، موسیقی، اقتصاد خانواده (عمومی)

گفتنی است که هر دانش آموز ملزم به انتخاب حداقل باید ۵ درس از میان دروس آموزشی مذکور گزینش حداقل دو درس خارج از گروه یاد شده می باشد. امتحانات مدرک اتمام دوره عالی و مقطع متوسطه از تمام دروس به عمل می آید. نحوه ارزیابی و اعطای مدرک علمی مقطع متوسطه مشابه مقطع متوسطه مقدماتی می باشد.

سال گذار

از شروع سال تحصیلی ۹۵-۱۹۹۴، سال گذار به عنوان نخستین سال مقطع تکمیلی متوسطه برسمیت شناخته شد. از سال گذار به عنوان یال انتقال تجارب آموزشی نیل دانش آموزان به فزونی بلوغ و کمال قبل از ادامه تحصیلات در مقاطع بالاتر و یا تحت عنوان سال آمادگی فنی و حرفه ای ایجاد می گردد. این سال تحصیلی همانند پل ارتباطی به دانش آموزان کمک می نماید تا از محیطی به شدت سازمان یافته به محیطی با مسؤولیت بیشتری در قبال یادگیری و تصمیم گیری انتقال می یابند. طی

سال آموزشی مذکور به کسب راه کارهای آموزشی به صورت فعال مبادرت نموده و یک سلسله از تفکر بحرانی انتقال پذیر و مهارتهای او کارهایی کبه به آنها کمک می نماید تا یک سلسله از تفکرات انتقال پذیر و مهارتهای اساسی را کسب می نمایند. سال گذار همچنین به عنوان فرصتی برای دانش آموزان به منظور آگاهی و بسط ارزش های آموزشی و یادگیری و آماده سازی آنان جهت برطرف سازی نیازهای جهان کار و برقراری روابط با بزرگسالان بدون برگزاری فرآیندهای ازمون و گزینش مطرح می باشد. کسب تجربه کاری نیز جزء (بخش) مهمی از این برنامه محسوب می گردد. از جمله مهم ترین برنامه های آموزشی سال گذار می توان به دروس علوم اجتماعی، علم اخلاق، آموزش زندگی (من الجملة امور مربوط به خانه، آموزش والدین، استخدام و فراغت)، فلسفه و منطق کاربردی، موسیقی و هنر، زبان ایرلندی، زبان های اروپائی، آموزش بصری، آموزش رسانه های گروهی و مهارتهای برقراری ارتباطات اشاره نمود.

طبق آخرین آمار به دست آمده بیش از ۴۶۰ مدرسه مقطع متوسطه هم اکنون در حال ارائه برنامه سال گذار می باشند که تقریباً ۶۰ درصد از مجموع کل تعداد مدارس مقطع تکمیلی متوسطه را شامل می گردد. اداره کل آموزش و پرورش مسوولیت صدور و ارائه گواهی نامه رسمی مبنی بر اتمام برنامه سال گذار را برعهده نداشته بلکه مدارس متوسطه خود به صدور گواهی نامه مربوطه مبنی بر قبول دانش آموزان مبادرت می نمایند. ابعاد گسترده ای از آموزش فنی و حرفه ای و برنامه های کار آموزی به منظور برآورده نمودن نیازهای خاص دانش آموزان، نیروی انسانی کشور و منع ترک تحصیل دانش آموزان در جهت کاربرد دانش و مهارت در مقاطع بالاتر آموزشی در مقطع تکمیلی متوسطه به دانش آموزان ارائه می گردد. از جمله مهم ترین اهداف برنامه های مذکور می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- بهبود تفاهم و تغییر پذیری نظام آموزشی و کار آموزی به منظور بر آورده نمودن نیازهای آموزشی، اجتماعی و اقتصادی کشور
- حفظ و افزایش میزان مشارکت دانش آموزان در آموزش فنی و حرفه ای کار آموزی در مقاطع آموزش متوسطه در جهت گسترش عدالت و افزایش رقابت های صنعتی

- تجهیز شرکتها و کارگران با مهارتها و تواناییهای مورد نیاز جهت فائق بر تغییرات شغلی، ساختاری و فنی
- تضمین رقابت در صنعت ایرلند از طریق بر آورد و عرضه نیروی انسانی ماهر تحت آموزش مقطع متوسطه

از جمله مهمترین برنامه‌های آموزشی در این مقوله می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- برنامه آمادگی فنی و حرفه‌ای و کارآموزی

- برنامه تکمیلی دوره فنی و حرفه‌ای

- برنامه تکمیلی دوره کاربردی

- برنامه YOUTHREACH

- برنامه کارآموزی فنی و حرفه‌ای

- کارگاه‌های گروهی کارآموزی

- کارگاه‌های کارآموزی ویژه دانش‌آموزان خارجی

- برنامه آمادگی فنی و حرفه‌ای و کارآموزی

هدف اصلی این برنامه‌ها آماده سازی جوانان جهت تحت پوشش قرار دادن آینده شغلی آنان

می‌باشد. در این راستا ۲ برنامه تحت عناوین آمادگی فنی و حرفه‌ای و کارآموزی (V PT1) و آمادگی فنی

و حرفه‌ای و کارآموزی (VPT2). به دانش‌آموزان ارائه می‌گردد. برنامه VPT1 مختص جوانانی است که

به ترک تحصیل در رده سنی ۱۵ تا ۱۶ سالگی مبادرت نموده و در نظر دارند تا وارد بازار کار شوند. برنامه

VPT1 از ۸۰۰ ساعت کارآموزی و آموزش تمام وقت و ۲۰۰ ساعت تجربه کاری متشکل می‌گردد.

برنامه فوق از سه بخش اصلی ذیل متشکل می‌گردد:

- دروس تحصیلات فنی و حرفه‌ای

- دروس آمادگی شغلی و کاری

- دروس عمومی من جمله ارتباطات، ریاضیات، اجتماعی و...

گفتنی است که ارائه برنامه‌های آموزشی مطابق با تکنولوژی جدید (آموزش تکنولوژی جدید) ساختار اصلی برنامه مذکور را تشکیل می‌دهند. برنامه VPT2 نیز به افرادی ارائه می‌گردد که برنامه VPT1 را به اتمام رسانده و یا با وجود برخورداری از صلاحیت‌های رسمی آموزش فنی و حرفه‌ای و تجارب کاری بی‌بهره باشند. برنامه VPT2 برنامه جامع ۱ساله فنی و حرفه‌ای است که به منظور افزایش امیدواری افراد در جهت استخدام تمام وقت طراحی و تدوین گردیده است.

ساختار برنامه VPT2 به طور کلی مشابه برنامه VPT1 می‌باشد.

طبق آخرین آمار بدست آمده طی سال تحصیلی ۱۹۹۴/۹۵، بالغ بر ۲۵/۵۰۰ دانش آموز به مشارکت در این برنامه‌ها که در مدارس مقطع متوسطه ارائه شده بود مبادرت نمودند.

آمار و ارقام - مقطع متوسطه تکمیلی - مربوط به سال ۹۳ / ۱۹۹۲

مدارس متوسطة	دانش آموزان ^(۱)	معلمین ^(۲)	مدارس ^(۳)
۷۹/۳۷۵	۱۲/۲۵۰	۴۶۷	مدارس متوسطة
۲۵ / ۲۸۵	۵ / ۰۰۵	۲۴۸	مدارس فنی و حرفه‌ای و کالج‌های گروهی
۱۱/۷۸۲	۲ / ۰۴۳	۵۴	مدارس گروهی
۳/۰۵۵	۵۰۹	-	مدارس جامع

(۱) متوسطه تکمیلی

(۲) معلمین تمام وقت، متوسطه تکمیلی و مقدماتی

(۳) متوسطه تکمیلی و مقدماتی

مقطع آموزش مقدماتی و تکمیلی متوسطه

الف) ملاک‌های پذیرش

اکثریت قریب به اتفاق دانش‌آموزان به صورت خودکار از مقطع آموزشی مقدماتی متوسطه به مقطع تکمیلی متوسطه در مؤسسه یا مدرسه محل تحصیل خود، راه می‌یابند.

ب) محتوای دروس و کنترل دوره تحصیلی

محتوای دروس ۴ رده مختلف مقطع تحصیلی متوسطه با یکدیگر تفاوت دارد. تنها در پایان دوره تحصیلی مقطع متوسطه، دانش‌آموزان هر چهار رشته تحصیلی دوره دبیرستان، ملزم می‌گردند علاوه بر زبان ایرلندی - که اجباری می‌باشد - حداقل چهار درس را امتحان بدهند.

پ) ارزشیابی، پیشرفت تحصیلی و گواهینامه پایان دوره

مقطع تکمیلی متوسطه دوساله بوده و دانش‌آموزان پس از پایان دوره یکی از سه گواهینامه علمی - تئوریک، فنی و حرفه‌ای (LCVP) و علمی - کاربردی (LCAP) را بنابر رشته تحصیلی خود دریافت می‌نمایند. در طول سال تحصیلی معلمین به طور مستمر از دانش‌آموزان آزمون بعمل آورده و دانش‌آموزان نیز به نوبه خود به طور خودکار به کلاس بالاتر ارتقاء می‌یابند. در این مقطع آزمونهای صوری در پایان دوره ۲ ساله برگزار می‌گردد. ارزشیابی تحصیلی جهت اعطای گواهینامه پایان دوره براساس برگزاری آزمونهای کتبی و عملی صورت می‌گیرد. هر ۳ گواهینامه فوق‌الذکر به دانش‌آموزان امکان می‌دهد تا در صورت نیاز مشغول به کار شده و یا در مقاطع آموزشی بالاتر ادامه تحصیل بدهند. سن ورود به مقطع متوسطه در کشور ایرلند ۱۲ سال بوده و معمولاً ۶ سال به طول می‌انجامد. کلیه دانش‌آموزان این مقطع تحصیلی پس از پشت سرگذاشتن ۳ سال تحصیلی گواهینامه پایان دوره مقدماتی متوسطه و یا پیش‌دبیرستانی اخذ نموده و پس از گذراندن یک دوره ۲ ساله موفق به دریافت گواهینامه دیپلم متوسطه می‌گردند.

نسبت تعداد معلمان به دانش آموزان

طبق آخرین آمار بدست آمده طی سال ۹۶-۱۹۹۵ میلادی، نسبت معلمان به دانش آموزان مقطع ابتدایی بر ۲۳/۱ و در مقطع متوسطه بر ۱۶/۱ بالغ می گردد این در حالی است که این نسبت طی سال ۱۹۹۰ میلادی به ترتیب بر ۲۷/۱ و ۱۷/۱ بالغ می گردید.

تعداد کلاسهای آموزشی

در سال ۹۸-۱۹۹۷ میلادی تعداد ۱۳۰۰ کلاس درس ۴۰ نفره فعالیت داشت و این در حالی است که این رقم طی سال ۹۰-۱۹۸۹ میلادی بر ۲۴۵۰۰ کلاس درس بالغ گردید. علاوه بر این، در این اثنا به ترتیب ۱۷۴۹۰۰ و ۳۶۱۵۰۰ کلاس درس ۳۰-۳۹ نفر به مشغول فعالیت آموزشی اختصاص داشتند.

معضلات آموزشی

مسائل و مشکلات مقاطع آموزش ابتدایی و متوسطه

مشارکت آحاد جامعه در آموزشهای مقطع ابتدایی در کشور ایرلند مانند سایر کشورهای توسعه یافته تا حدودی همگانی شده است. در مقطع آموزش متوسطه نیز از سال ۱۹۶۰ میلادی به این سو نرخ مشارکت به سرعت افزایش یافته است. این در حالی است که طی سالهای اخیر، مشارکت در آموزش مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه تا حدود زیادی کاهش یافته و توسعه و پیشرفت در این دو بخش به سختی صورت می گیرد.

ضعف دیگری که طی سالهای اخیر نمایان گردیده است فقدان هماهنگی لازم میان دپارتمانهای دولتی و سایر نهادهای مدنی جامعه دست اندرکار بخش آموزش می باشد. به عبارت دیگر فقدان همکاری و هماهنگی به دوباره کاری و خنثی شدن اثرات مفید سیاستهای اجرایی در این بخش منجر می گردد.

جهت برطرف نمودن معضل مذکور می‌بایستی مکانیسم‌های مشاوره‌ای و بهره‌گیری از تیم‌های هماهنگ‌کننده بین دپارتمان مدنظر قرار گیرد. دپارتمان آموزش و علوم نیز باید جهت مواجهه با چالش‌های حال حاضر تدابیر لازم را اندیشیده و به اعمال تغییر و تحولات سازمانی و ساختاری مبادرت نماید.

آموزش فنی و حرفه‌ای

طرح تکمیلی فنی و حرفه‌ای

طرح مذکور مدت زمان دو سال بطول می‌انجامد. این برنامه نیز در مدارس مقطع متوسطه ارائه شده و مختص آندسته از دانش‌آموزان رده‌های سنی ۱۵ تا ۱۶ سال می‌باشد که به اتمام مقطع مقدماتی متوسطه نائل آمده و داوطلب حضور در مراکز آموزش تکمیلی متوسطه می‌باشند.

دانش‌آموزان برنامه مذکور به احراز مدرک اتمام دوره پس از گذراندن حداقل ۵ درس من الجمله زبان ایرلندی و حداقل دو درس پایه، مهندسی و طراحی فنی نائل می‌آیند. در حال حاضر برنامه دستخوش اصلاح و گسترش می‌باشد. هدف از بازسازی و اصلاح مجدد برنامه فوق افزایش و گسترش ابعاد فنی و حرفه‌ای مقطع آموزش متوسطه می‌باشد. روند فوق بواسطه ارائه ابعاد گسترده‌ای از گروه‌بندی‌های رشته فنی و حرفه‌ای و از طریق آموزش مدلها و طرحهای آموزش پایه در برنامه تکمیلی فنی و حرفه‌ای به مورد اجرا درمی‌آید. از جمله مهم‌ترین مدلها و طرحهای آموزش پایه می‌توان به سه مدل ارتباطی به شرح ذیل اشاره نمود:

طرح آموزش عملی

بطور کلی این مدل (طرح) برای انسجام هر چه بیشتر گروه‌بندی‌های رشته‌های آموزش فنی حرفه‌ای طراحی شده است. مدل فوق شامل مهارت و دانش مبتنی بر مهارت‌های یادگیری فعالانه از طریق

اجرای پروژه‌های مرتبط با صنایع، مهارت‌های عملی تجاری و بازرگانی، مهارت‌های تکنولوژی اطلاعاتی و مهارت‌های ارتباطاتی و روابط بین افراد می‌گردد. کسب آمادگی جهت پرداخت به کار و حرفه مدل فوق به فراهم‌آوری فرصتهایی جهت کنش متقابل دانش‌آموزان با محیط کار از طریق بازدید از مراکز صنعتی و حرفه‌ای و شرکتهای ملی منتهی می‌گردد.

طرح کسب تجربه کاری

مدل فوق از برنامه دو هفته‌ای یا ۸۰ ساعته ظرف مدت زمان دو سال متشکل گردیده است. طی سالهای اخیر طرح اصلاحی مدل فوق به منظور تضمین دستیابی و در دسترس قرار دادن هرچه بیشتر این برنامه در اختیار دانش‌آموزان دختر طراحی گردیده است.

طرح اتمام دوره کاربردی

طرح فوق از ماه سپتامبر سال ۱۹۹۵ به مرحله اجرا درآمده است. این برنامه، برنامه دو ساله جامع می‌باشد که جایگزین مدرک مقطع متوسطه تکمیلی حال حاضر و آمادگی فنی و حرفه‌ای و کارآموزی شده است. امکان ارائه و انتخاب برنامه جدید همراه با دروس پایان دوره در مقاطع عادی یا پایه میسر نمی‌باشد. برنامه فوق به منظور برقراری تطابق میان نیازهای ویژه و شرایط ملی و محلی طراحی گردیده است. برنامه فوق ویژه افرادی است که تمایل به ادامه آموزش سومین مقطع نداشته و یا نیازها، آمال، تواناییها و قابلیت‌های آنان بطور مناسبی با سایر برنامه‌های آموزشی مطابقت نیافته است. آندسته از دانش‌آموزانی که با موفقیت دوره فوق نائل آید. مشروط بر احراز شرایط ورودی ویژه دوره‌های خاص، از مجوز ادامه دوره‌های آموزشی آتی برخوردار می‌گردند.

طرح YOUTHREACH

هدف از ارائه این برنامه فراهم‌سازی امکان آموزش ۲ ساله، کارآموزی و کسب تجربه کاری / کاریبایی برای جوانانی است که بدون دریافت هیچگونه مدرک و احراز شرایط لازم به ترک تحصیل از آموزش رسمی مبادرت نموده‌اند. برنامه فوق بطور مشترک از طریق مراکز آموزش داخلی (محلی) و ادارات کارآموزی و آموزشی، بالاخص کمیته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای (VEC) و اداره استخدام ملی (FAS) (دایر و به مورد اجرا گذارده می‌شود. بالغ بر ۲۰۰۰ مرکز ثابت مجری برنامه فوق و ۹۰۰ مرکز جانشینی تحت نظارت FAS به فعالیت می‌پردازند. طی برنامه فوق آموزش مهارت‌های پایه، آموزش کار عملی و آموزش عمومی همراه با خدمات مشاوره به دانش‌آموزان ارائه می‌گردد. کلیه برنامه‌ها تمام وقت بوده، ۳۵ ساعت در هفته اجرا شده و در تمام طول سال قابل ارائه و دسترس می‌باشد. علاوه بر این در برنامه فوق یک سری از گزینه‌های انتخابی نظیر دوره‌های آموزش مهارت‌های ویژه، برنامه‌های استخدام موقتی، برنامه‌های آموزش گروه‌های جوانان، تشویق به ایجاد مشاغل خصوصی که از طریق کمک‌های مالی دولت تأمین اعتبار می‌گردد طی قراردادهای آموزشی و در قالب برنامه‌های آموزشی تمام وقت و نیمه وقت تحت نظارت اداره استخدام ملی (FAS) به دانش‌آموزان ارائه می‌گردد.

طرح کارآموزی فنی و حرفه‌ای

برنامه فوق (VTOS) جهت فراهم‌آوری فرصت‌های مناسب برای افراد فاقد شغل رده سنی ۲۱ سال و بازگشت آنان به آموزش و کارآموزی تمام وقت طراحی و به مرحله اجرا درآمده است. هدف اصلی این برنامه، برطرف نمودن مشکل ساختاری بازار کاری بیش از ۸۰ درصد از افراد فاقد شغل تکر تحصیل نموده و بیش از ۵۰ درصد از افراد برخوردار از تحصیلات محدود مقطع ابتدایی است. برنامه فوق از طریق کمیته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای به مرحله اجرا درآمده و بطور مشترک از طریق

اداره کل آموزش و پرورش و اداره رفاه اجتماعی تأمین اعتبار و نظارت می‌گردد. گفتنی است که تعداد افراد تحت پوشش طرح مذکور بر ۳۵۰ نفر بالغ می‌گردد.

برنامه فوق مدت زمان ۲ سال یا بیشتر بطول انجامیده و بر افزایش نرخ استخدام افراد برخوردار از مهارت‌های تجاری و فنی و پیشرفت و توسعه فردی اجتماعی افراد متمرکز و معطوف می‌گردد. در برنامه فوق همچنین تأکید عمده‌ای بر تقویت مهارت‌های اصلی و زیر بنایی تحصیلی و سوادآموزی، دانش ریاضی و ارتباطات افراد معطوف می‌گردد.

طرح کارگاه‌های کارآموزی و آموزش گروهی

برنامه کارگاه‌های کارآموزی و آموزش گروهی بصورت مشترک توسط اداره کل آموزش و پرورش و اداره آموزش ملی (FAS) سازماندهی شده و به منظور ارائه آموزش به جوانان رده‌های سنی ۱۶ تا ۲۵ سال مواجه با ضعف در سواد آموزی / آموزش ریاضی و اعتماد به نفس کم طراحی گردیده است. در حال حاضر تعداد ۵۰۰ نفر به دریافت کمک هزینه آموزشی از اداره استخدام ملی (FAS) جهت حضور در برنامه مذکور نائل آمده‌اند.

طرح کارگاه‌های کارآموزی ویژه دانش‌آموزان خارجی

در ساختار نظام آموزشی ایرلند، دانش‌آموزان خارجی به افرادی اطلاق می‌گردد که از اقامت دائمی برخوردار نمی‌باشند. لازم به ذکر است که کارگاه‌های کارآموزی و آموزشی بطور مشترک توسط اداره کل آموزش و پرورش و اداره استخدام ملی (FAS) به منظور کمک به پیشرفت دانش‌آموزان خارجی، رشد توانایی بالقوه آنان، ریشه‌کنی چرخه بی‌سوادی، محرومیت و فقر اجتماعی و افزایش اعتماد به نفس و اتکاء به نفس اعضای جامعه، اداره می‌گردد. در حال حاضر اداره کل آموزش و پرورش به ارائه برنامه‌های آموزشی در کارگاه‌های آموزشی به منظور افزایش سطح سواد و آموزش علم ریاضی دانش‌آموزان مبادرت می‌نماید. کمیته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای (VEC) نیز به تأمین بودجه هزینه‌های ثابت آموزشی در

این مرکز مبادرت می‌نماید. گفتنی است که هر ساله تعداد ۱/۱۰۰ شرکت کننده از کمک‌های مالی آموزشی اداره آموزش ملی (FAS) برخوردار می‌گردند.

طرح کالج‌های فنی منطقه‌ای و محلی (RTCS)

طی دهه ۱۹۷۰ برنامه‌های آموزش فنی معرفی و ارائه گردید. گفتنی است که برنامه‌های مذکور طی سالهای اخیر به بخشی سازنده و مکمل نظام آموزش عالی ایرلند مبدل گردیده است.

در حال حاضر تعداد ۱۱ کالج فنی منطقه‌ای در کشور ایرلند فعالیت دارند که به ارائه دوره‌های بازرگانی (تجاری) و صنعتی در طیف گسترده‌ای از مقاطع مختلف من الجمله علوم تجاری و بازرگانی، علوم مهندسی و تکنولوژی و علوم پزشکی و پیراپزشکی مبادرت می‌نمایند. لازم به ذکر است که برنامه‌های آموزش فنی خود از برنامه‌های آموزش ۲ ساله، ۳ ساله و ۴ ساله متشکل می‌گردد. گفتنی است که گذراندن دوره‌های آموزش مذکور به احراز مدارک علمی از سوی شورای ملی مدارک و جوایز آموزشی (NCEA) منتهی می‌گردد. علاوه بر کالج‌های فنی منطقه‌ای، تعداد دیگری از کالج‌های تخصصی فعالیت دارند که به ارائه دوره‌های آموزشی در ارتباط با مقطع آموزش عالی مبادرت می‌نمایند.

در حال حاضر مؤسسه تکنولوژی دوبلین (DIT) تنها مؤسسه‌ای است که نخستین کالج‌های تکنولوژی در دوبلین، کالج تدارکاتی دوبلین و کالج‌های مربوط به بازاریابی و طراحی، کالج‌های بازرگانی و موسیقی را تحت نظارت خود دارد. گفتنی است که (DIT) به ارائه طیف گسترده‌ای از گواهی نامه‌ها / دیپلم‌ها و جوایز آموزش حرفه‌ای مبادرت می‌نماید. شورای ملی مدارک آموزش با عنوان NCEA نیز به تأیید گواهی نامه و مقاطع آموزش فنی مبادرت می‌نمایند. لازم به ذکر است که تنها فارغ‌التحصیلان دوره‌های حرفه‌ای یا مقطع (DEGRE - LEVEL) واجد شرایط احراز مدارک دانشگاه دوبلین می‌باشند. از جمله مهم‌ترین مراکز اعطاء کننده مدارک آموزش فنی می‌توان به LONDON CITY و GUILDS، اداره کل آموزش و پرورش و مؤسسه فنی دوبلین (DIT) اشاره نمود. طی سال ۱۹۹۲، مطابق قانون اساسی کشور

قوانین ویژه کالج‌های فنی و منطقه‌ای و محلی (RTCS) به‌عنوان مؤسسات آموزشی مستقل و خودگردان به‌تصویب رسید. مطابق قوانین مذکور در ارتباط با تأمین و تدارک خدمات صنعتی و سازمان‌دهی مجدد به کالج‌های فنی منطقه‌ای RTCS اعطا گردید.

مدارس کشور ایرلند

انواع مدارس

در کشور ایرلند ۵ نوع مدرسه فعالیت دارند که از آن جمله می‌توان به مدارس ذیل اشاره نمود:

- مدارس پروتستان تحت سرپرستی کلیسای پروتستان
- مدارس کاتولیک تحت سرپرستی کلیسای کاتولیک
- مدارس تحت تملک کلیسای پروتستان
- مدارس آزاد
- مدارس دولتی
- مدارس مقطع متوسطه

به سبب موقعیت کشور ایرلند، جداسازی مذهبی در آموزش ابتدایی و متوسطه کشور واضح‌ترین مرزبندی نظام آموزشی به شمار می‌رود زیرا در این کشور دو فرقه مذهبی کاتولیک و پروتستان با یکدیگر به شدت رقابت می‌کنند.

مدارس خصوصی

مدارس ابتدایی خصوصی در حوزه مالکیت و اداره خود، به‌صورت کاملاً خود مختار عمل می‌نمایند. مدارس مذکور از محل شهریه‌های تحصیلی، کمک‌های مردمی، بودجه یا دارایی‌های خصوصی، تأمین اعتبار می‌گردند. بطور قانونی، کلیه مدارس متوسطه خصوصی رایگان بوده و اما بودجه مالی قابل

ملاحظه‌ای از اداره کل آموزش و پرورش دریافت می‌نمایند. در مدارس انتفاعی / شهرداری دولت، دولت تقریباً تمامی حقوق معلمان رسمی را پرداخت می‌نماید. در مدارس غیر شهرداری (غیرانتفاعی)، علاوه بر پرداخت حقوق معلمان کمک‌های مالی خاصی به روسای مراکز واگذاری می‌گردد. کلیه مدارس متوسطه خصوصی ملزم به فعالیت مسطابق قوانین و برنامه‌های مدارس متوسطه دولتی می‌باشند.

مدارس خصوصی متوسطه نیز به صورت خصوصی اداره شده و به طور کلی مالکیت خصوصی دارند. این مدارس که عمدتاً توسط هیأت مدیره، تشکلهای مذهبی و یا اشخاص غیرحقوقی اداره می‌شوند؛ کاملاً از سوی دولت تأمین بودجه شده و جز برخی موارد استثنایی، دانش‌آموزان ملزم به پرداخت هیچگونه شهریه تحصیلی نمی‌باشند.

علاوه بر این تعداد ۸۰ مدرسه شبانه‌روزی مقطع متوسطه نیز مشغول فعالیت بوده و اغلب از دانش‌آموزان خارجی ثبت‌نام به عمل می‌آورد. علاوه بر مدارس شبانه‌روزی، بسیاری دیگر از مدارس روزانه نیز از دانش‌آموزان خارجی ثبت‌نام به عمل آورده و حتی در برخی موارد برای آنان امکانات خوابگاهی نیز فراهم می‌نمایند.

مدارس جامع

این قبیل مدارس علاوه بر ثبت‌نام دانش‌آموزان عادی، از افراد بزرگسالی که قبلاً موفق به گذراندن دوره‌های آموزشی نشده‌اند نیز ثبت‌نام به عمل می‌آورد.

مدارس فنی و حرفه ای

این قبیل مدارس به طور کامل از سوی دولت تأمین بودجه شده و توسط کمیته‌های آموزشی محلی اداره می‌گردند. همانگونه که از نام این مدارس پیداست؛ آموزش علوم فنی و حرفه‌ای در حیطه فعالیت آن‌ها می‌گنجد. این در حالی است که طی سالهای اخیر، این قبیل مدارس برخی دوره‌های تحصیلی دیگری را نیز به دانش‌آموزان ارائه می‌دهند.

مدارس استثنایی

در کشور ایرلند، دانش‌آموزانی که از تواناییهای جسمی و روحی محروم‌اند از خدمات ویژه‌ای از قبیل ثبت‌نام در مدارس استثنایی و حضور در کلاسهای ویژه دولتی برخوردار می‌باشند. گفتنی است که از دانش‌آموزان مذکور در طول سال تحصیلی پشتیبانی کامل صورت گرفته و سیاست حوزه آموزشی کشور بر حمایت یکپارچه و همه‌جانبه از دانش‌آموزان استثنایی در مدارس عمومی کشور استوار می‌باشد. در راستای نیل به هدف مذکور؛ کلاسهای ویژه ۸ نفره در مدارس سراسر کشور طراحی شده و بودجه قابل توجهی نیز به این امر اختصاص یافته است. بنا بر قانون حمایت از دانش‌آموزان استثنایی، کلیه دانش‌آموزانی که از معلولیت‌های جسمی و روحی رنج می‌برند و در مدارس عمومی مشغول تحصیل می‌باشند به صورت خودکار از مزایا و امکانات ویژه آموزشی برخوردار می‌گردند. از جمله این مزایا و امکانات می‌توان به اختصاص ۲ معلم و ۱ پرستار برای هر فرد معلول جهت رسیدگی به وضعیت آموزشی و جسمانی آنان اشاره نمود. از سپتامبر سال ۱۹۹۹ میلادی، کلیه مدارس مقاطع آموزشی ابتدایی و متوسطه از تعداد ۳ معلم بهداشت ثابت برخوردار می‌باشند. علاوه بر این آندسته از دانش‌آموزان استثنایی که در مدارس عمومی به تحصیل می‌پردازند؛ از سرویس ویژه ایاب و ذهاب نیز برخوردار می‌باشند.

فعالیت‌های ورزشی مدارس

فعالیت‌های ورزشی مدارس مختلف کشور تا حد ناچیزی با یکدیگر تفاوت دارند به نحوی که دانش‌آموزان مدارس کاتولیک به فعالیت‌های ورزشی نظیر فوتبال گالیک، هرلینگ و کاموگی پرداخته و در عوض دانش‌آموزان مدارس پروتستان به ورزشهایی نظیر راگی، کریکت و هاکی می‌پردازند.

اصول انضباطی مدارس

با انجام یک بررسی از تعداد ۱۰۰۰ مدرسه از مدارس کشور ایرلند طی سال ۱۹۸۷ میلادی، مشخص گردید که ۳٪ از دانش‌آموزان ابتدایی و ۵٪ از دانش‌آموزان مقطع متوسطه (بالغ بر ۵۰۰۰ دانش‌آموزان) به ایجاد مزاحمت در محل تحصیل خود برای افراد سایر می‌نمودند.

طبق بررسی‌های به عمل آمده مشخص گردید که بروز چنین وضعیتی عمدتاً در نتیجه وجود مشکلات خانوادگی، فشار همسالان و یا مشکلات روانی دانش‌آموزان بروز می‌نماید.

با وجودی که دادگاه حقوق بشر اروپا در سال ۱۹۸۲ میلادی استفاده از تنبیه بدنی دانش‌آموزان در مدارس را منع نمود، با این حال؛ این شیوه تا سال ۱۹۸۷ میلادی در مدارس ایرلند به اجرا گزرده میشد. در سال ۱۹۸۷ میلادی، مجله راجرز از ارتباط هر چه بیشتر والدین و معلمان به عنوان موثرترین روش مقابله با مشکلات رفتاری دانش‌آموزان حمایت نمود. با وجودی که اغلب مدارس کشور مایل به استفاده از تنبیه بدنی بودند اما این عمل در ۱۶ آگوست سال ۱۹۸۷ میلادی به طور رسمی ممنوع اعلام گردید. هم‌اکنون مدارس کشور از شیوه‌های گوناگونی نظیر احضار والدین، انجام تکالیف فوق برنامه، محرومیت از برخی از امتیازات و اخراج جهت تنبیه دانش‌آموزان بهره می‌برند.

آموزش عالی

ساختار آموزشی

نظام دانشگاهی کشور ایرلند به سبک کشور انگلستان است به گونه‌ای که درجه کارشناسی پس از گذراندن ۴ سال، درجه کارشناسی ارشد پس از ۲ سال و درجه دکتری پس از اتمام ۲ سال تحصیلی همراه با ارائه یک تز تحقیقاتی به دانشجویان اعطاء می‌گردد. آموزش عالی در کشور ایرلند توسط دانشگاهها و مؤسسات ویژه آموزش عالی به علاقمندان ارائه می‌گردد. به طور کلی دانشگاهها از طریق

کمک‌هایی مالی سالیانه دولت، کمک‌های بلاعوض تا سقف ۸۲-۶۸٪ شهریه‌های دانشجویی، کمک‌های اهدایی مردمی و کمک‌های مالی بخش خصوصی تأمین اعتبار می‌گردند.

کلیه دانشگاه‌ها از هیأت امنای خاصی برخوردار بوده و بر امور مالی خود نظارت کامل دارد.

سال تحصیلی دانشگاه‌های کشور از ماه سپتامبر آغاز شده و در اواخر ماه جولای پایان می‌یابد.

گفتنی است که زبان‌های اصلی آموزش کشور ۲ زبان انگلیسی و ایرلندی می‌باشد.

ساختار اداری آموزشی

از جمله مهم‌ترین نهادهای دست‌اندرکار حوزه آموزش عالی کشور ایرلند می‌توان به مراکز ذیل اشاره

نمود:

۱. دپارتمان آموزش ملی

۲. دپارتمان آموزش عالی که مسئولیت تأسیس دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و توسعه آنها

جهت پوشش دادن به نیازهای افراد جامعه را بر عهده دارد.

۳. انجمن رؤسای دانشگاه‌های ایرلندی (CHIU)

۴. دپارتمان بین‌المللی آموزش عالی

سال تحصیلی

سال تحصیلی در اوایل ماه اکتبر آغاز شده و در پایان ماه می به اتمام می‌رسد. سال تحصیلی در

کشور ایرلند به سه ترم تقسیم‌بندی و سازماندهی می‌گردد. بر اساس دوره‌های اتخاذ شده، آزمون‌ها در ماه

می، ژوئن یا سپتامبر به عمل می‌آید این در حالی است که آزمون کنفرانسها و کارگاهها (دروس عملی)

معمولاً بین ماه اکتبر و ماه می صورت می‌پذیرد.

دوره‌های تحصیلی عالی فنی / حرفه‌ای

آموزش عالی فنی و حرفه‌ای توسط کالج‌های فنی منطقه‌ای، مؤسسه فنی دویلین و تعداد ۲۹ کالج تخصصی به علاقمندان ارائه می‌گردد. این دوره تحصیلی از طریق مؤسسات پلی‌تکنیک - که سابقاً به کالج‌های فنی و حرفه‌ای معروف بودند - و کالج‌های تخصصی به فراگیران ارائه می‌گردد. مؤسسات و کالج‌های مذکور به برگزاری دوره‌های ۲، ۳ و ۴ ساله در زمینه‌های علوم مهندسی و اقتصادی مبادرت می‌نمایند که هر دوره دارای گواهینامه مختص خود می‌باشد.

مقاطع آموزش عالی

پایه اول : مقطع کارشناسی

عمده‌ترین مرحله آموزش عالی به درجه کارشناسی ختم می‌شود که ممکن است در برخی موارد یک مدرک حرفه‌ای نیز محسوب گردد. دوره تحصیلی مذکور معمولاً سه تا چهار سال به طول می‌انجامد. این رتبه دانشگاهی ممکن است در قالب یک رتبه عمومی، یک درجه افتخاری و یا بشکل درجه ویژه کارشناسی به دانشجویان پایان دوره اعطا گردد. مقطع کارشناسی رشته‌های معماری و دامپزشکی ۵ سال، رشته دندانپزشکی ۶-۵ سال و رشته پزشکی ۶ سال بطول می‌انجامد.

پایه دوم : کارشناسی ارشد

دومین مرحله از آموزش عالی مختص مطالعات پیشرفته تر بوده و به درجه کارشناسی ارشد ختم می‌شود. گفتنی است که دانشجویانی که یک دوره مطالعاتی را گذرانده و یا موفق به ارائه یک تز دانشجویی گردند به دریافت درجه کارشناسی ارشد نائل می‌آیند. مدرک علمی کارشناسی ارشد پس از گذراندن آموزش ۳ ساله و از طریق کار دوره‌ای، تحقیقی و یا ترکیبی از این دو به فارغ‌التحصیلان اعطاء می‌گردد.

پایه سوم : مقطع دکتری

گذراندن دوسال تحصیلی علاوه بر دوره کارشناسی ارشد جهت دریافت درجه دکتری (PHD) الزامی است.

پایه چهارم : مقطع فوق دکتری

درجه فوق دکتری پس از گذراندن حداقل پنج سال تحصیلی و دریافت درجه دکتری و به دنبال ارائه یک اثر بدیع مطالعاتی به دانشجویان موفق اعطا می گردد.

دانشگاهها

از جمله مهم ترین دانشگاه های کشور ایرلند می توان به دانشگاه ملی ایرلند، دانشگاه دوبلین، دانشگاه LIMERICK، کالج ترینیتی و دانشگاه دوبلین اشاره نمود.

دانشگاه ملی ایرلند (NUI) بر پایه اصول فدرالی سازماندهی شده و این در حالی است که کالج های وابسته (کالج های پایه) مستقر در شهرهای دوبلین، کرک (CORK) و گال وی (GALWAY) از میزان زیادی از استقلال و خودگردانی بهره می برند. گفتنی است که علاوه بر دانشکده های فوق دانشکده های سن پاتریک مایونز، دانشکده سلطنتی و دانشکده آموزش اقتصاد خانواده سن انگلس نیز اخیراً به این دانشگاه ضمیمه شده اند. دانشگاه ملی ایرلند و دانشکده های وابسته به آن علاوه بر انجام تحقیقات در خصوص زمینه های مختلف علمی، در رشته های علوم انسانی، مهندسی و پزشکی درجات کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری اعطا می نمایند. مرکز آموزش از راه دور دانشگاه نیز در این زمینه فعالیت مشابهی را تا مقطع کارشناسی ارشد به انجام می رساند. از ۳ کالج دیگر با عناوین کالج ST PATRICK ، و کالج سلطنتی SURGCONS و کالج آموزش اقتصاد خانواده ANGELA، نیز تحت عنوان کالج های بازسازی و سازماندهی شده NUI یاد می گردد. گفتنی است که دانشگاه های سراسر

کشور به ارائه مدارک علمی خود با استفاده از ممتحنین خارجی (افراد خارج از دانشگاه) به منظور تضمین تداوم و انسجام استانداردها مبادرت می‌نمایند

دانشکده پلی تکنیک

دانشکده تکنولوژی دوبلین (DIT) بزرگترین کالج فنی ایرلند با تعداد ۲۲ هزار دانشجو می‌باشد. این کالج متشکل از ۶ دانشکده فن‌آوری، آشپزی، طراحی؛ بازاریابی و تجارت؛ اقتصاد و موسیقی می‌باشد.

کالج‌های فنی منطقه‌ای

کالج‌های فنی منطقه‌ای ایرلند با عنوان (RTCS) که در سال ۱۹۷۰ میلادی فعالیت خود را آغاز نموده و جهت ارائه آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور تأسیس گردیدند هم اکنون به یک بخش انفکاک‌ناپذیر نظام آموزش عالی کشور ایرلند مبدل شده‌اند. در حال حاضر بالغ ۱۱ کالج فنی منطقه‌ای در سراسر کشور ایرلند به صورت تمام‌وقت و یا پاره‌وقت در زمینه‌های علمی اقتصاد، تجارت، مهندسی، علوم فنی و پیراپزشکی به ارائه آموزشهای فنی و حرفه‌ای لازم به علاقه‌مندان مبادرت می‌نمایند.

دانشکده های تخصصی

در کشور ایرلند شماری دیگر از مؤسسات آموزش عالی فعالیت دارند که به دانشکده‌های تخصصی معروف می‌باشند. این دانشکده‌ها نیز به دانشجویان موفق؛ درجات مختلف علمی اعطاء می‌نمایند که مورد تأیید شورای ملی مدارک علمی و آموزشی می‌باشند.

پذیرش تحصیلی

با وجود استثنائات جزئی و اندک، ورود به سومین مقطع آموزش در کشور ایرلند تنها از طریق اتمام موفقیت‌آمیز مقطع آموزش پیش‌دانشگاهی و قبولی در آزمون ورودی امکان‌پذیر می‌باشد.

درخواست پذیرش تحصیلی در کلیه مؤسسات آموزش عالی از طریق اداره مرکزی درخواست‌ها و تقاضاهای آموزشی با عنوان (CAO) صورت می‌پذیرد گفتنی است که اداره مذکور به معرفی مراکزی بر اساس امتیازات و ویژگی‌هایی تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان مبادرت می‌نماید.

از آنجائیکه رقابت جهت ورود به مراکز آموزشی بویژه دانشگاه‌های ایرلند، بسیار سخت و حساس می‌باشد از این روی از دانشجویانی که به ارسال درخواست‌های خود را به اداره مرکزی درخواست‌های آموزشی مبادرت می‌نمایند. خواسته می‌شود تا به تعیین دوره‌های آموزشی مورد علاقه به جهت ادامه تحصیل مبادرت نمایند.

نحوه ورود به نظام آموزش عالی

ورود به دوره مطالعات فنی / حرفه‌ای

برای ورود به دوره مطالعات فنی و حرفه‌ای - که در دانشکده‌های فنی به علاقمندان ارائه می‌گردد - برخورداری از دیپلم پایان تحصیلات متوسطه الزامی است.

ورود به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

جهت ورود به دانشگاه نیز برخورداری از گواهینامه پایان تحصیلات متوسطه الزامی است. لازم بذکر است که دانشجویان بر اساس نمرات دیپلم یا معدل تحصیلات متوسطه گزینش و طبقه‌بندی می‌گردند.

نحوه پذیرش دانشجویان خارجی

مقررات مربوط به ورود و نحوه اقامت در کشور ایرلند براساس کشور محل تولد دانشجویان خارجی متغیر می‌باشد. دانشجویانی که از ملیت یکی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا برخوردار بوده و از کشوری غیر از انگلستان به جمهوری ایرلند وارد شوند، می‌بایستی هنگام ورود به بندر یا فرودگاه، خود را به مأمور اداره مهاجرت مستقر در محل معرفی و مدارک ذیل را ارائه نمایند:

- پاسپورت معتبر

- مدارک ویژه پذیرش دانشجو

- مدارک تأیید بر خورداری افراد از توانایی در انجام وظایف محوله حین تحصیلی.

علاوه بر این، دانشجویان خارجی ملزم به بر خورداری از ویزای سلامت جسمانی خود را نیز به ضمیمه پاسپورت می باشند. ضمناً دانشجویان خارجی می بایستی به یکی از زبانهای آموزشی رایج در کشور ایرلند نیز مسلط باشند. جهت کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می توان به مراجع مشروح در ذیل مراجعه نمود:

۱. کتاب راهنمای امتحانات ورودی؛ مقررات و دوره های تحصیلی دانشگاه های کشور به تألیف

دانشکده ملی ایرلند

۲. کتاب راهنمای ویژه دانشجویان خارجی به تألیف شورای ملی دانشجویان غیربومی

۳. کتاب راهنمای (NCEA) ویژه معرفی دوره های تأیید شده آموزش عالی ویژه دانشجویان خارجی

۴. کتاب راهنمای آموزش عالی در کشورهای عضو اتحادیه اروپا به تألیف کمیسیون اتحادیه اروپا

ارزیابی تحصیلی

در حالت کلی دوره های آموزش عالی با آغاز آزمونهای پایان سال به اتمام می رسند.

گفتنی است که قبولی در آزمونهای مذکور جهت پیشرفت و ارتقاء تحصیلی دانشجویان الزامی

است. به دانشجویانی که در امتحانات مجدد مشروط شده اند، فرصتهای بسیاری داده می شود.

عمده مسؤلیت ارزیابی تحصیلی مراکز آموزش کشور ایرلند به ارزیابی عملکردهای جاری، پروژه ها،

فعالیت های مستمر و فعالیت های تحقیقی و عملی منتهی می گردد.

تأیید مطالعات و مدارک علمی

مسئولیت تأیید و تصدیق ارزش مطالعات تکمیلی و گواهینامه های اعطاء شده از سوی دانشگاه های

داخلی بر عهده شورای ملی تأیید مدارک علمی کشور می باشد.

این در حالیست که مسئولیت تأیید و ارزش گذاری مطالعات تکمیلی و گواهینامه‌های اعطایی خارجی برعهده مؤسسه (NARIC) وابسته به دپارتمان آموزش می‌باشد. دانشجویان خارجی می‌بایستی جهت ثبت نام در این دوره‌ها از مدرک تحصیلی معادل (GCE) در دو رشته با نمره بالای (C) برخوردار باشند.

مدارج علمی

دانشگاههای کشور دوره‌های تحصیلی ۳، ۴ و یا ۵ ساله را برگزار نموده و در پایان دوره به دانشجویان موفق گواهینامه دیپلم پایان دوره اعطاء می‌نمایند. مؤسسات پلی تکنیک نیز با اجرای دوره‌های تحصیلی ۲، ۳ یا ۴ ساله به ترتیب به دانشجویان موفق؛ گواهینامه پایان دوره، دیپلم و کارشناسی اعطاء می‌نمایند. گفتنی است که این مدارک می‌بایستی توسط شورای ملی مدارک آموزشی کشور به رسمیت شناخته شوند. همچنین آندسته از دانشجویانی که با موفقیت دوره آموزش تربیت معلم را در کالج آموزشی به پایان رسانند، لیسانس آموزش دریافت می‌نمایند. در این میان شماری از کالج‌های خصوصی مستقل، رشته‌های متنوعی از قبیل اقتصاد و علوم رایانه‌ای را به علاقمندان ارائه می‌نمایند.

خدمات دانشجویی

از جمله اصلی ترین مراکز ارائه کننده خدمات دانشجویی در سطح ملی می‌توان به مراکز ذیل اشاره نمود:

۱. شورای ملی رسیدگی کننده بر امور دانشجویان خارجی که به ارائه خدمات مشاوره دانشجویی و تحقیقاتی به دانشجویان خارجی مبادرت می‌نماید.
۲. دپارتمان آموزش که به فراهم آوردن نظام بیمه تأمین اجتماعی و درمانی دانشجویی برای دانشجویان داخلی و خارجی مبادرت می‌نماید. گفتنی است که کلیه دانشجویان جهت برخورداری از چنین امتیازاتی موظفاند سالیانه مبلغی معادل ۲ هزار پوند ایرلندی به دپارتمان آموزش پرداخت نمایند.

لازم به ذکر است که دانشجویان با پرداخت مبالغ مذکور از تخفیف‌های ویژه مسافرتی و توریستی برخوردار می‌گردند که این امر شامل حال دانشجویان خارجی نیز می‌گردد.

امکانات آموزشی دانشگاهی

کتابخانه‌های دانشگاهی

دانشگاه‌های ایرلند و کتابخانه‌های آنها از هیچ یک از فشارهایی که بر بخش آموزش عالی در اغلب کشورهای اتحادیه اروپا در طول ۱۰ سال گذشته اثر گذاشته برکنار نبوده‌اند. در آن اثنا، تعداد دانشجویان تقریباً به دو برابر بالغ گردید و این، میانگینی است که افزایش ۱۴۰ درصدی تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی را پنهان می‌کند. بودجه کتابخانه‌ها بندرت با این افزایش هماهنگ بوده است؛ سرانه هزینه کتابخانه برای هر دانشجو طی ۱۰ سال اخیر ثابت باقی مانده و به طور متوسط ۲۵۰ پوند ایرلند برای هر دانشجو در نظر گرفته شده است. به عبارت دقیقتر، این ارقام بیانگر کاهش ارقام بودجه، با وجود تورم عمومی در طول این دوره است، و اگر این ارقام را با افزایش بهای ادواری‌های پژوهشی در طول همین دوره مقایسه کنیم، کاهش بسیار فاحشی در مقدار بودجه مشهود می‌باشد. با وجود مشکلات خاصی که کتابخانه‌ها با آن دست به گریبان‌اند، سازمان‌های متبوع به اتخاذ چاره مناسب جهت برطرف نمودن این مشکلات مبادرت نموده‌اند. به طور کلی نسبت بودجه‌های تخصیص یافته به کتابخانه کاهش یافته از منابع اندکی جهت برآوردن تقاضای فزاینده‌ای دانشجویان برخوردار می‌باشد. از جمله اولویت‌های دانشگاه‌های ایرلند در ارائه خدمات کتابخانه‌ای می‌توان به گسترش مجموعه و ارائه خدمات به پشتیبانی آموزشی مقاطع کارشناسی و تکمیلی اشاره نمود و این در حالی است که تدارکات لازم جهت پشتیبانی تحقیقات در سطح تحصیلات تکمیلی و کارکنان پژوهشی، به میزان چشمگیری کاهش یافته است. متعاقب چنین وضعیتی کاهش در گستره و عمق مجموعه‌های تحقیقاتی در سطح ملی مشهود بوده است. با این حال پیشرفت‌های عمده‌ای در کاربرد فناوری‌های اطلاعاتی و فراهم‌آوری خدمات

اطلاع‌رسانی شبکه‌ای حاصل گردیده است؛ با وجودیکه زیرساختار شبکه‌سازی همچنان از لحاظ ظرفیت لازم در فراهم‌آوری نظام‌های اطلاعاتی رقومی، نارسا است با این حال پیش‌بینی می‌گردد که این خدمات، بخش محوری در ارائه خدمات کتابخانه‌ای محسوب شده و این امر در طرح ساختمان کتابخانه‌های جدید «دانشگاه لیمریک» «دانشگاه دوبلین» و «دانشسرای ترینیتی دوبلین» انعکاس یافته است. از جمله انگیزه‌های اصلی چنین تحولی، به کمیسیون اروپا بازمی‌گردد که با حمایت از تحقیقات در کاربرد نظام‌های راه دور^(۱) در کتابخانه‌ها، به ایفای نقش حمایتی مهمی مبادرت می‌نماید. حمایت مالی محلی از پژوهش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایرلند همواره ناچیز بوده است؛ به عنوان مثال «مرکز پژوهش و نوآوری کتابخانه» و یا «برنامه کتابخانه الکترونیکی»^(۲) در ایرلند وجود ندارد. در عوض با حمایت مالی برنامه‌های کتابخانه‌ای و انفورماتیک راه دور اتحادیه اروپا^(۳)، چندین کتابخانه دانشگاهی از فرصت مشارکت در پروژه‌های تحقیقاتی در طیف وسیعی از قبیل دسترسی به مدرک و تحویل مدرک، تدارک کتابخانه به منظور آموزش از راه دور، راهبری شبکه، آموزش کاربر، نظام‌های پشتیبانی تصمیم‌گیری، سنجش کیفیت و کاربردهای Z39.50 برخوردار گردیده‌اند. صرفنظر از ارزش ذاتی نتایج تحقیقات، کتابخانه‌های دانشگاهی ایرلند از افزایش پروفایل‌های تحقیقاتی در سازمان متبوع و از دیگر کتابخانه‌ها و سازمان‌های اطلاع‌رسانی اتحادیه اروپا سود برده‌اند.

فعالیت‌های مشارکتی

بیان این مطلب که همکاری منحصر در بستر بین‌المللی صورت می‌گیرد گمراه‌کننده و نادرست است. ظرف ۱۰ سال اخیر افزایشی در تعداد و کارایی رودیدادهای مشارکتی پایدار در میان کتابخانه‌های دانشگاهی در جهت برطرف نمودن چالش‌های ناشی از افزایش تقاضا و کاهش منابع صورت گرفته است که از آن جمله می‌توان به پروژه IRIS که در حال حاضر مهمترین اقدام در جهت همکاری کتابخانه‌ای در کشور ایرلند می‌باشد اشاره نمود. هدف این پروژه که نیمی از بودجه آن از محل برنامه انفورماتیک راه دور اتحادیه اروپا تأمین می‌گردد به وجود آوردن کاربردی از پروتکل Z39.50 جهت فراهم‌آوری

امکان جستجوی همزمان در فهرستهای پیوسته ۶ کتابخانه (فی جمله یک کتابخانه غیردانشگاهی) با سیستم‌های رایانه‌ای مختلف بود. علاوه بر این امکان درخواست و تحویل مدارک نیز به عنوان بخشی از پروژه فراهم آمده بود. IRIS در کاربرد پروتکل Z39.50 جهت جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی چندگانه با سیستم‌های مختلف، تخمینی مورد موفقیت آمیز محسوب می‌گردد. در حال حاضر پروژه اصلی جهت تهیه یک برنامه میانجی وب جهانی، با بودجه مشترک مشارکت‌کنندگان (مشمول بر ۷ کتابخانه دانشگاهی) در حال اجرا است. طی سال ۲۰۰۳ IRIS این امکان را فراهم می‌سازد که کلیه ۷ فهرست پیوسته به شکل یک فهرستگاه پیوسته واحد عرضه و توسط کاربران مورد جستجو قرار گیرند.

IRIS از اهمیت عمده‌ای در مشارکت موسسه غیردانشگاهی فربرت برخوردار می‌باشد. فربرت موسسه‌ای دولتی است که به ارائه خدماتی نظیر پشتیبانی تحقیق و توسعه، نوآوری، و انتقال فناوری به صنایع ایرلند مبادرت می‌نماید. منابع کتابخانه‌های دانشگاهی، به تکمیل خدمات اطلاعاتی (که فربرت به مشتریان صنعتی و حرفه‌ای خود ارائه می‌دهد) از طریق امکان تحویل مدرک به وسیله IRIS، مبادرت می‌نماید. از سوی دیگر تقاضاهای عمده‌ای در جهت گسترش مشارکت سایر شرکت‌کننده‌های غیردانشگاهی در کنسرسیوم IRIS، به ویژه کتابخانه‌هایی نظیر «کتابخانه ملی ایرلند» و «کتابخانه فرهنگستان سطنتی ایرلند»- که از مجموعه تخصصی قابل توجهی از مواد تحقیقی برخوردار می‌باشند وجود دارد. چنین گسترشی وقتی قابل پیش‌بینی است که اقدامات تقویتی جاری بخوبی به انجام رسیده باشند. طرح ALCID (همکاری کتابخانه‌های دانشگاهی دوبلین) طی سال ۱۹۹۶ شکل گرفت تا امکان دسترسی متقابل برای اعضای هیئت علمی و دانشجویان مراکز آموزش تکمیلی در ۴ کتابخانه دانشگاهی منطقه دوبلین، با استفاده از یک کارت عضویت مشترک فراهم گردد. از زمان راه‌اندازی این طرح، تلاشی در جهت گنجاندن کتابخانه‌های غیردانشگاهی در آن افزایش یافته است. کتابخانه‌های مذکور به ارائه امکانات خود در جهت ترویج فعالیت مشارکتی و توسعه کارکنان، مبادرت نموده‌اند. طی چندین سال اخیر ابتکاری توسط «دانشسرای ترینیتی دوبلین» و «دانشسرای دانشگاهی دوبلین» اندیشیده شد تا

هزینه‌های این طرح تقسیم شده و کلیه کتابخانه‌های دانشگاهی کتابخانه ملی را دربرگیرد. در حال حاضر برنامه برای توسعه و مهارت‌آموزی منظم و همزمان کارکنان توسط «کمیته مهارت‌آموزی کتابخانه‌های دانشگاهی و ملی»^(۸) سازماندهی و اجرا می‌گردد.

پیشرفت در سطح ملی

در نظام دانشگاهی، ایرلند گرایش عمومی کتابخانه‌ها بر واکنش به مشکلات ناشی از بودجه ناکافی از طریق سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید و در پیش گرفتن سلسله فعالیت‌های اشتراک منابع استوار بوده است. گفتنی است که هر زمان که بهره‌وری دوطرفه بوده، اقدامات مذکور گسترش یافته و کتابخانه‌های غیردانشگاهی را نیز دربر گرفته است. به تغییرات محیط کتابداری و اطلاع‌رسانی در سطح ملی نیز باید توجه داشت که یقیناً در شکل و قالب آینده تدارکات کتابخانه‌های دانشگاهی تاثیر گذار خواهد بود. «کمیسیون جامعه اطلاعاتی» در سال ۱۹۹۷ در جهت نظارت بر راهبرد ایجاد جامعه اطلاعاتی توسط دولت تأسیس یافت. این کمیسیون، تغییرات سریع و بنیادی در روشهای انجام کار، حرفه، یادگیری، فعالیت‌های محلی و خدمات عمومی را پیش‌بینی می‌نماید. مضامین این اقدام برای کتابخانه‌های دانشگاهی تنها با مطالعه «گزارش نخستین کمیسیون» (ISC, 1997) یا «راهبرد عمل» (ISSC, 1996) که پیشتر از آن منتشر شد، آشکار نمی‌گردد. اشاراتی که به کتابخانه‌ها شده، محدود و پراکنده بوده و عمدتاً به فراهم آوری فرصت‌هایی جهت آموزش مادام‌العمر، تعیین نقش و پایگاه کتابخانه‌های عمومی به عنوان شبکه‌های دانش و اطلاع‌رسانی، تعیین نقش دانشگاهها به عنوان «امکانسازان جامعه اطلاعاتی» و نظیر آن پرداخته شده است. با این وجود به نظر می‌رسد که کتابخانه‌ها نقش کلیدی در جامعه اطلاعاتی کشور ایرلند بر عهده داشته‌اند. با وجود این که بعید است تاثیر کمیسیون بر کتابخانه‌های دانشگاهی در کوتاه مدت احساس گردد، قطعی به نظر می‌رسد که حداقل در دو زمینه، گسترده و نافذ باشد. نخست این که ایجاد شبکه‌های ارتباطی کم هزینه و ظرفیت بالا تأمین دسترسی به خدمات اطلاعاتی رقومی را تسهیل می‌نماید. دوم این که ایجاد و به کارگیری

گسترده خدمات اطلاعاتی رقومی توسط دولت محلی و مرکزی بتدریج محیطی را فراهم می‌آورد که در آن، دسترسی مقدماتی به اطلاعات رقومی رواج خواهد یافت. در حال حاضر هیچ خط‌مشی ملی جامعی در خصوص کتابخانه‌ها یا خدمات اطلاعاتی در ایرلند وجود ندارد، و تا این اواخر نیز هیچ شناختی از چنین خط‌مشی در سطوح دولتی، یا در میان عامه متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی وجود نداشت. در حال حاضر نشانه‌هایی-اگرچه دیر هنگام-از تحول و تغییر قابل تشخیص است، که امیدوارکننده‌اند. «کانون ملی برنامه کتابخانه‌های اتحادیه اروپا»^(۱۰) در ایرلند» در جهت پیشبرد اهداف برنامه، اهمیت تدوین خط‌مشی ملی برای جامعه اطلاعاتی در حال ظهور را ضروری تشخیص داد. کانون مذکور به تدارک سند مشورتی طی سال ۱۹۹۵ مبادرت نموده و به بررسی سلسله مباحث وسیع در درون جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی، با همکاری دولت و نهادهای سیاستگذار مبادرت نمود. در نتیجه، اخیراً پروژه‌ای جهت تدوین خط‌مشی ملی با کمک شورای کتابخانه‌ای و با حمایت محیط زیست به مورد اجرا گذارده شده است. علاوه بر این شورای مشورتی نیز تأسیس گردیده که کلیه علائق موجود در بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی را نمایندگی می‌نماید از جمله فعال‌ترین اعضای این شورا می‌توان به ۵ وزارتخانه دولتی که مسئولیت اداره کتابخانه‌های عمومی را بر عهده دارند اشاره نمود. با وجود این که پروژه در حال حاضر در مراحل اولیه اجرا قرار دارد اما حداقل نشانه‌های امیدوارکننده‌ای از یک فعالیت رسمی جهت نیل به رویکرد ملی در امور آماده‌سازی کتابداری و اطلاع‌رسانی وجود دارد که در صورت برخورداری از حداقل حمایت‌های لازم در سطح دولتی و حرفه‌ای به اصلاح پیامدهای ناشی از پراکنده‌کاری‌های پیشین منتهی می‌گردد. در چارچوب متغیر قانونی، اشاراتی نیز به کتابخانه‌های دانشگاهی وجود دارد. در قانون ویژه دانشگاهها مصوب سال ۱۹۹۷ که مبنای قانونی جدیدی را برای ۷ دانشگاه ایرلند فراهم آورد، پیش‌بینی خاصی برای کتابخانه‌ها وجود نداشت، اما به دو طریق بر آنها تأثیر قابل توجه و مفیدی خواهد داشت. نخست، ضرورت آماده‌سازی طرح‌های توسعه راهبردی توسط دانشگاهها در فواصل منظم به سوی برنامه‌ریزی و تفکر درازمدت‌تر گرایش خواهند یافت. این امر ممکن است مصلحت‌اندیشی و

نزدیک‌اندیشی دانشگاهها که معمولاً به متضرر شدن کتابخانه‌ها منتهی می‌گردد را کاهش داده است. دوم این که لازم است دانشگاهها با تلفیقی از ارزشیابی بیرونی- درونی، به اجرای فرایند اصلاح و تضمین کیفیت در هر بخش و واحد خدماتی هر ده سال یک بار مبادرت نمایند. با وجود این که این ضرورت، به‌خودی‌خود بهینگی خدمات کتابخانه را تضمین نمی‌نماید برای رعایت استانداردها در سطوح معقول، مفید است. از جمله تأثیرات جانبی «قانون دانشگاهها» (تأثیرات فعالیت‌های نفوذی و مشورتی) می‌توان به گسترش یکپارچگی میان دانشگاهها اشاره نمود. این امر به تشکیل «کمیته» رؤسای دانشگاههای ایرلند» و کمیته‌های مشورتی فرعی، فی‌جمله «کمیته» کتابداری» جهت ارائه خدمات مشاوره به رؤسای دانشگاه منجر گردید. همکاری بین کتابخانه‌ای با مشارکت کتابخانه ملی در مفاد «قانون موسسات فرهنگی ملی» سال ۱۹۹۷ پیش‌بینی شده و دامنه واسپاری قانونی گسترش یافته و مواد غیرچاپی، فی‌جمله مواد الکترونیکی را نیز دربرگرفته بود. شکی نیست که با وجود منابع ناکافی، قانون مذکور امکان همکاری کتابخانه ملی با کتابخانه‌های دیگر را در اعمال برنامه‌های واسپاری قانونی فراهم می‌آورد.

راهبردی برای آینده

از برخی جهات، کتابخانه‌های دانشگاهی در محیط ملی، مطمئن‌تر و مقتدرانه‌تر به فعالیت مبادرت می‌نمایند. طی سال‌های اخیر خط‌مشی کتابداری و اطلاع‌رسانی ملی و منسجمی شکل گرفته است که چشم‌انداز هماهنگی بیشتر و تخصیص معقول‌تر منابع ملی را در خود دارد. دولت ایرلند نیز به‌طور جدی تصور و ایده‌آل‌های جامعه اطلاعاتی استوار بر فناوری‌های رقومی (جامعه‌ای که در آن به اهمیت بنیادی کتابخانه‌ها تأیید شده و کاربران خدمات کتابخانه‌ای به‌طور روزافزون با فناوری اطلاعاتی آشنایی می‌یابند) را پذیرفته است. مضامینی نظیر برنامه‌ریزی راهبردی، تضمین کیفیت و یکپارچگی بیشتر در میان دانشگاهها که با قوانین جدید همراه است، در کل برای کتابخانه‌ها سودمند بوده است. در حال حاضر کتابخانه‌های دانشگاهی اگرچه باید در ارائه خدمات اطلاعاتی به دانشجویان کارشناسی و تکمیلی

خودکفا باشند، اما نمی‌توانند در تأمین نیازهای تحقیقاتی دانشجویان تحصیلات تکمیل و کادر پژوهشی و علمی خود خودکفا باشند. به عبارت دیگر اکثریت کتابخانه‌های دانشگاهی نباید در تدارکات پژوهشی خودکفا باشند و نیازی هم بدان ندارند. به بیان ساده، اگر هر یک از ۷ کتابخانه دانشگاهی ایرلند به میزان لازم تأمین بودجه گردند تا مجموعه منابع تحقیقاتی خود را مستقل و خودکفا نمایند دوباره کاری‌های عظیم و بالتبع آن ائتلاف منابع زیادی به وقوع خواهد پیوست. از سوی دیگر امکان پیش‌بینی نظام نامتمرکز کتابخانه‌های دانشگاهی که از لحاظ مالی توانا بوده و در حمایت از نیازهای تحقیقاتی کارآمد باشند، وجود دارد. جزء اساسی چنین نظامی، همکاری بیشتر در گسترش مجموعه منابع تحقیقاتی است. واکنش جامعه علمی-پژوهشی به اقدامات اشتراک منابع از این نوع، معمولاً تمجید از اساس اقدام و اظهار تأسف از نتایج عملی آن بوده است. با وجود ادعاهای مخالف، بعید است که توسعه هماهنگ مجموعه‌ها، حمایت دانشگاهی گسترده‌ای به دست آورد، مگر این که به عنوان بخشی از یک مجموعه یکپارچه ارائه شود که کشف منبع، دسترسی متقابل و تحویل مدرک را نیز دربرداشته باشد. آینده تدارک و تأمین کتابخانه‌های تحقیقاتی در ایرلند به ایجاد یک نظام مشارکتی و توزیعی منجر شده است که به تلفیق گسترش هماهنگ مجموعه‌ها، خدمات اطلاعاتی رقومی، ترتیبات دسترسی متقابل، تحویل مدرک (به صورت محلی و از طریق کتابخانه بریتانیا)، فهرستگان پیوسته الکترونیکی، و ارتباط با کتابخانه‌های تحقیقاتی بیرون از بخش دانشگاهی را با یکدیگر می‌انجامد. مبنای چنین نظامی، قطعاً بر اقدامات مشارکتی استوار بوده و به تسهیل تحول در خط‌مشی ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی و بهره‌گیری از فناوری‌های رقومی و پیشرفت بیشتر آن منتهی می‌گردد. در جنبه‌های زیادی از اقدامات، کتابخانه‌های تحقیقاتی کشور به دلیل عدم هماهنگی، با مشکل مواجه‌اند، که حفاظت و نگهداری در این باره مثال خوبی است. باید ترتیبات اجرایی و مدیریتی در عوض سطح سازمانی محلی، جهت مدیریت در سطح ملی اتخاذ گردد. همچنین لازم است که ترتیبات مالی مناسب، از جمله خرید ائتلافی و تقسیم اعتبار از بودجه مرکزی، در داخل و میان کتابخانه‌های دانشگاهها، همراه با اختیارات

مالی اتخاذ گردد. لازم است که مفهوم کتابخانه دانشگاهی به عنوان منبعی از حدود یک موسسه منفرد فراتر رفته و در میان دست‌اندرکاران علم و پژوهش و مدیران دانشگاهها رواج یابد.

انجمن‌ها و اتحادیه‌های ملی دانشجویی

از جمله مهم‌ترین انجمنها و اتحادیه‌های دانشجویان بومی ایرلندی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. اتحادیه ملی دانشجویان ایرلندی

۲. اتحادیه دانشجویان خارجی ایرلند (USIT)

هزینه سرانه دانشجویی

طبق آخرین اطلاعات بدست آمده؛ متوسط هزینه سالیانه زندگی در کشور ایرلند مبلغ ۳۵ هزار پوند ایرلندی می‌باشد. گفتنی است که حداقل شهریه سالیانه تحصیلی برای دانشجویان داخلی و خارجی نیز ۱۰۰۰ پوند ایرلندی و حداکثر شهریه ۱۱ هزار پوند ایرلندی است.

شهریه و کمک هزینه‌های آموزشی

شهریه‌های آموزشی در کلیه دوره‌های آموزش عالی از دانشجویان دریافت می‌گردد. برنامه کمک هزینه‌های آموزش عالی مبنی بر گزینش و برآورد استطاعت مالی والدین، توسط ادارات محلی، شوراهای استانی و شرکتهای و انجمنهای حوزه استانی صورت می‌گیرد. معیارهای برخورداری یا عدم برخورداری دانشجویان از شرایط جهت دریافت کمک‌ها از طریق اداره کل آموزش و پرورش وضع و تعیین می‌گردد. کمک هزینه‌های آموزشی به منظور تأمین هزینه آموزشی مراکز آموزش عالی من جمله هزینه‌های تعمیر و نگهداری مراکز مذکور تخصیص می‌یابد. گفتنی است مبالغی که از طریق ادارات و مقامات محلی جهت اجرای به برنامه کمک هزینه‌های آموزش عالی به این

امر تعلق می‌گیرد، از محل وجوه و دارائی‌های وزارت دارائی (خزانه‌داری) به‌این مؤسسات تأمین اعتبار می‌گردد.

نرخ ثبت‌نام دانش‌آموزان و دانشجویان

ظرف مدت زمان ۱۱ سال گذشته نرخ ثبت‌نام در بخش آموزش کشور ایرلند در میان جمعیت رده‌های سنی ۱۵-۵ سال بر ۹۰٪ بالغ می‌گردد. در حقیقت در خلال این دوره زمانی ۱۴/۶ درصد کل جمعیت کشور از دانش‌آموزان متشکل می‌گردد. در این اثنا طی سال ۹۶-۱۹۹۵ میلادی، نرخ خالص ثبت‌نام دانشجویان در مقطع آموزش عالی بر ۲۴٪ بالغ گردید. همچنین خاطر نشان می‌گردد که در این سال ۳۱/۴ درصد از جوانان رده‌های سنی ۲۱-۱۸ سال به تحصیل در بخش آموزش عالی مبادرت نمودند. در اوایل سال ۱۹۹۰ میلادی، مشارکت جوانان در بخش آموزش عالی به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت. لازم به یادآوری است که در فواصل سالهای ۹۵-۱۹۹۰ میلادی، شمار کل دانشجویان دانشگاه‌های کشور از مرز ۵۱ درصد گذشت. افزایش تقاضا جهت تحصیل در مرکز آموزش عالی کشور در خلال این دوره زمانی مهمترین عامل توسعه دانشگاه‌های کشور محسوب می‌گردید. گفتنی است که نرخ فارغ‌التحصیلی دانشجویان دانشگاه‌های کشور ایرلند بر ۷۷٪ بالغ می‌گردد. طی سال ۱۹۹۵ میلادی بیشترین مدارک تحصیلی دانشگاهی و بالاترین میزان گواهینامه‌ها و دیپلم‌های کاربردی به ترتیب در زمینه علوم انسانی و حقوق و بازرگانی به دانشجویان اعطا گردید. از این روی کشور ایرلند از کمترین تعداد دانشجوی فارغ‌التحصیل در رشته‌های علوم پزشکی برخوردار بوده است و این در حالی است که در زمینه‌های علمی نظیر علوم طبیعی، ریاضیات و رایانه دانشجویان زیادی از این کشور فارغ‌التحصیل شده‌اند. در همین اثنا زنان ایرلندی در زمینه‌های علمی مذکور به کسب بیشترین مدارک و گواهینامه‌های علمی نائل آمده و مردان ایرلندی تنها در رشته‌های معماری و مهندسی گوی سبقت را از بانوان ربودند.

گواهینامه های آموزشی

از جمله مهم ترین گواهینامه های آموزشی کشور ایرلند می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. گواهینامه پایان تحصیلات پایه موسوم به (ARDTEISTMEIREACHT)

۲. دیپلم فنی و حرفه ای

۳. دیپلم ملی

۴. دیپلم فارغ التحصیلی

۵. لیسانس عمومی

۶. فوق لیسانس عمومی

۷. لیسانس افتخاری

۸. فوق لیسانس افتخاری

۹. درجه دکتری

آمار تحصیلی

طبق آخرین آمار بدست آمده ۱۴,۶۰٪ از جمعیت کشور ایرلند از دانش آموزان رده های سنی ۱۹- ۱۵ سال متشکل می گردد. طی سال ۱۹۹۵ - ۱۹۹۶ میزان کل مدارک تمام وقت دانشگاهی بر ۲۴٪ و این در حالی است که در حال حاضر بر ۲۹٪ بالغ می گردد. طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۶، ۳۱٪ از افراد رده های سنی ۱۱-۱۸ سال در سطح سوم آموزشی ثبت نام نموده اند.

طی دهه ۹۰ حضور در مراکز دانشگاهی افزایش یافت به نحوی که نرخ دانشجویان ثبت نامی دانشگاه های کشور طی سالهای ۹۰-۹۵ از رشد ۵۱ درصدی برخوردار گردید.

در کشور ایرلند بالاترین نرخ مدارک علمی اعطایی به رشته های علوم انسانی به ویژه رشته های حقوق و تجارت بوده است. کشور ایرلند همچنین از فارغ التحصیلان محدودی در گروه علوم پزشکی بر

خلاف علوم طبیعی برخوردار می‌باشد. طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۵ سهم عمده‌ای از مدارک، دیپلم‌ها و درجات علمی در رشته‌های علوم طبیعی، علوم ریاضی و کامپیوتر به زنان اعطاء گردید و این در حالی است که اغلب مدارک و دیپلم‌های اعطاء شده در رشته‌های مهندسی و معماری به مردان تعلق گرفت. طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۶ بالغ بر ۵۰٪ از شهروندان ایرلندی بین رده‌های سنی ۲۵-۶۴ سال از تکمیل تحصیلات متوسطه خود بازمانده که در مقایسه با نرخ ۶۲٪ این افراد طی سال ۱۹۸۹ با کاهش روبرو بوده است. این مسأله نشانگر میزان محدود سرمایه‌گذاری آموزشی کشور ایرلند طی ۳۰ سال پیش بوده است. همچنین این مسأله نشان می‌دهد که میزان اتمام دوره متوسطه افزایش یافته است. علاوه بر این طی سال ۱۹۹۵ یک سوم از افراد رده‌های سنی ۲۴-۲۵ سال ایرلندی از تکمیل تحصیلات متوسطه خود محروم بوده‌اند که در مقایسه با سال ۱۹۹۹ از ۳۸٪ به ۲۶٪ کاهش یافته است. طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۶، ۱۱٪ افراد رده‌های سنی ۲۵-۶۴ ایرلندی از حداقل یک مدرک آموزش عالی برخوردار می‌باشند. در مقایسه با نرخ ۷٪ سال ۱۹۸۹، ۱۴٪ از افراد رده‌های سنی ۲۵-۳۴ سال از حداقل یک مدرک آموزش عالی طی سال ۱۹۹۶ برخوردار بوده‌اند. طبق آمار بدست آمده مردان ایرلندی محروم از مدرک تحصیلات متوسطه ۲٫۵ برابر بیش از هم‌ردیفان خود که از مدرک اتمام تحصیلات متوسطه برخوردار می‌باشند با مشکل بیکاری روبرو بوده‌اند. گفتنی است که این نرخ در زنان بر ۲٫۲ برابر بالغ می‌گردد. از این روی میزان تحصیلات افراد با درآمد آنان رابطه مستقیم داشته و افراد برخوردار از مدرک دانشگاهی بیش از افراد برخوردار از تحصیلات متوسطه درآمد دارند به نحوی که مردان رده‌های سنی ۳۰-۴۴ سال از افزایش حقوق ۶۹٪ و زنان از افزایش ۹۶٪ برخوردار می‌باشند.

طبق آمار بدست آمده در ایرلند آندسته از افراد رده‌های سنی ۱۶-۶۵ سال که از پدر و مادر تحصیل کرده برخوردار می‌باشند ۵ بار بیشتر از افراد برخوردار از پدر و مادر فاقد تحصیلات مطلوب از فرصت حضور در دانشگاه برخوردار می‌باشند. طبق آمار بدست آمده طی سال ۱۹۹۴-۱۹۹۵، بالغ بر ۲۱٫۵ درصد افراد رده‌های سنی ۲۵-۳۴ سال در آموزشهای شغلی مشارکت داشته‌اند. این نرخ برای افراد

رده‌های سنی ۴۵-۵۴ سال بر ۱۳ درصد بالغ می‌گردد. نرخ متوسط ساعات حضور در مراکز آموزشی افراد رده‌های سنی ۲۵-۲۴ سال ۸۳ ساعت و نرخ حضور افراد رده‌های سنی ۴۵-۵۴ سال ۳۸ ساعت می‌باشد. زنان بیش از مردان (۱,۵ بار بیش از مردان) در دوره‌های آموزشی شغلی حضور می‌یابند.

آموزش غیر رسمی

آموزش عالی از راه دور

مرکز آموزش ملی از راه دور در دانشگاه شهر دویلین قرار گرفته و طی چند سال گذشته فعالیت خود را به صورت آزمایشی آغاز نموده است. در این مرکز به علاقمندان پس از گذراندن دوره؛ دیپلم یا گواهینامه ویژه اعطاء می‌گردد.

آموزش عالی کوتاه مدت

دوره‌های کوتاه و فشرده آموزشی نیز در کالج‌های فنی منطقه‌ای و کالج‌های پلی تکنیک در برخی از رشته‌ها نظیر تکنسین آزمایشگاه پزشکی و کارآموز فنی به افرادی که در مرحله کارآموزی به سر می‌برند، ارائه می‌گردد.

آموزش بزرگسالان

نرخ مشارکت افراد بزرگسال در آموزش و پرورش پایین‌تر از حد متوسط می‌باشد. برگه سبز دولت در حوزه آموزش و پرورش بزرگسالان طی سال ۱۹۹۸ طراحی شده و برگه سفید نیز در حال حاضر طراحی گردیده است. علاوه بر این طرح آموزش حرفه‌ای بزرگسالان توسط کمیته آموزش حرفه‌ای در جهت فراهم‌آوری فرصت آموزش و پرورش برای افراد فاقد شغل بالای رده سنی ۲۱ سال به مورد اجرا درآمده است. هدف اصلی طرح مذکور تجهیز نمودن افراد فاقد شغل به مهارت‌های لازم در جهت افزایش فرصت برخورداری از مشاغل مناسب می‌باشد. علاوه بر این طرح تشویق افراد در بازگشت به تحصیل

توسط وزات اموراجتماعی و خانواده در جهت تشویق و ترغیب افراد فاقد شغل به مشارکت در برنامه‌های تحصیلی متوسطه آموزش عالی به مورد اجرا گذارده شده است.

طرح ملی سوادآموزی بزرگسالان

طرح ملی سوادآموزی بزرگسالان به افزایش مشارکت افراد در اموراجتماعی به میزان (۱۸۰۰۰ نفر در سال) منتهی می‌گردد. گفتنی است که تعداد ۱۱۰ هزار نفر در طول زمان طرح در آن مشارکت داشته‌اند. سوادآموزی بالا و توانایی ریاضیات قابل قبول در میان بزرگسالان از جمله پیش شرط‌های مشارکت در اقتصاد مدرن محسوب می‌گردد. راهبرد ملی سوادآموزی بزرگسالان به حمایت از افراد بزرگسالی که مهارت‌های آنها جهت مشارکت در امور جاری جامعه کافی نمی‌باشد پرداخته تا با مشارکت در آموزش‌های پایه و ریاضیات به برطرف نمودن مشکلات خود مبادرت نمایند. بعبارت دیگر این طرح شامل یکسری خدمات جامع است که از اشتغال پایدار، بازگشت و آشتی با آموزش درازمدت و توانمندسازی افراد ذینفع به واسطه مهارت‌های پایه‌ای مورد نیاز جهت مشارکت در حیات اقتصادی و اجتماعی جامعه حمایت می‌نماید. طبق پیش‌بینی‌های به عمل آمده بالغ بر ۱۱۰ هزار نفر در برنامه‌های این طرح مشارکت دارند.

کاهش نرخ بیسوادی در میان بزرگسالان و برقراری تعادل میان سوادآموزی مردان و زنان

از جمله اهداف راهبردی بخش آموزش کشور می‌توان به کاهش نرخ بیسوادی در میان بزرگسالان و برقراری تعادل میان سوادآموزی مردان و زنان اشاره نمود. براساس آمارهای (I ALS) - سازمان بین‌المللی بررسی بیسوادی - ۱/۴ از بزرگسالان کلیه کشورهای بررسی شده در زمینه نرخ سوادآموزی پائین‌تر از حدانتظار ظاهر شدند در حالیکه این نسبت به تنهایی در کشور ایرلند بر ۵۷٪ بالغ گردید. لازم به ذکر است که این نسبت در میان جوانان گروه‌های سنی ۱۶-۲۵ سال بر ۵۰٪ بالغ گردید.

مشارکت بزرگسالان در آموزشهای مستمر

بر اساس آمارهای سازمان (IALS) نرخ مشارکت بزرگسالان ایرلندی در آموزشهای مستمر در زمان بررسی بر ۲۲٪ بالغ گردید. نرخ مشارکت در آموزشهای ضمن خدمت و شغلی (CET) نیز بر ۱۷٪ بالغ می‌گردد. لازم به ذکر است که تفاوت میزان مشارکت جوانان و جمعیت بزرگسال در بخش آموزشهای دامنه‌دار در این کشور تقریباً زیاد است. به نحوی که طی سال ۹۵-۱۹۹۴ میلادی ۲۲٪ از جوانان رده‌های سنی ۲۵-۳۴ سال در آموزشهای ضمن خدمت و شغلی مشارکت داشتند و این در حالی است که این میزان در رابطه با گروه‌های سنی ۴۵-۵۴ سال تنها بر ۱۳٪ بالغ گردید.

علاوه بر این متوسط ساعات حضور در آموزشهای مذکور برای گروه‌های سنی ۲۵-۳۴ سال بر (۸۴) ساعت در سال و متوسط حضور افراد رده‌های سنی ۴۵-۵۴ سال تنها بر ۳۸ ساعت در سال بالغ می‌گردد. گفتنی است که افراد بزرگسال شاغل ۳ برابر بیشتر از بزرگسال فاقد شغل به حضور در کلاسهای مذکور مبادرت نمودند.

رابطه افزایش درآمد بزرگسالان با حضور آنان در آموزشهای شغلی و ضمن خدمت

در کشور ایرلند افراد متعلق به ۲۰٪ قشر مرفه جامعه پنج مرتبه بیشتر از سایرین در آموزشهای شغلی و ضمن خدمت حضور می‌یابد. در کشور ایرلند زنان شاغل (۱/۵) برابر بیشتر از مردان همتای خود تمایل به حضور در کلاسهای مذکور را دارند. این در حالی است که تنها نیمی از بانوان شاغل موفق به جلب حمایت کارفرمایان خود جهت حضور در کلاسهای آموزش ضمن خدمت و شغلی می‌گردند.

نرخ مشارکت بزرگسالان در آموزش

در کشور ایرلند نرخ مشارکت بزرگسالان در برنامه‌های آموزشی پائین‌تر از حد متوسط است. از این روی دولت ایرلند طی سال ۱۹۹۸ میلادی به ارائه پیش‌نویس لایحه مربوط به آموزش بزرگسالان مبادرت نمود که اخیراً پس از بحث و بررسیهای فراوان به سند سیاسی اجرایی مبدل گردیده است. در این راستا

فرصت‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای موسوم به (VTOS) - که کمیته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای مسئولیت اداره و اجرای آن را بر عهده دارند- برای جوانان رده سنی (۲۱) سال تنظیم و طراحی شده است. هدف اولیه از راه‌اندازی طرح مذکور تجهیز افراد بیکار به مهارت‌های مورد نیاز به منظور افزایش فرصت آنان در دستیابی به شغل مورد نظر بوده است. بر اساس آمار و ارقام اداره آمار کشور، هزینه سالیانه طرح بر ۲۵ میلیون پوند بالغ می‌گردد.

علاوه بر موارد مذکور، طرح بازگشت به آموزش (BEP) - که دپارتمان امور خانواده، اجتماع و جامعه مسئولیت راهبری آن را بر عهده دارند - در جهت تشویق افراد غیر شاغل به مشارکت در سری برنامه‌های آموزشی و دوره‌های تکمیلی تنظیم و طراحی گردیده است.

طرح سواد آموزی درازمدت (طرح بازگشت به آموزش)

بالغ بر ۵۱٪ از افراد بیکار کوتاه‌مدت و ۷۵٪ از بیکاران درازمدت از سواد کمتر از متوسطه برخوردار می‌باشند. بهبود چشم‌اندازهای شغلی طی سالهای اخیر سبب گردیده است تا افراد فاقد شغل بدون مشارکت در دوره‌های آموزشی و یا تکمیل دوره تحصیلات جذب بازار کار گردند. بعلاوه تغییرات جمعیتی سبب شده است تا آندسته از افرادی که هم اکنون دور از بازار کار به سر می‌برند مجدداً تشویق شده و به دنیای اشتغال بازگردند. طرح بازگشت به آموزش موسوم به (B TEI) در برآورده ساختن نیازهای افراد فاقد مدارک تحصیلی و آموزشی و یا مدارک رده پائین علاقه‌مندان به روزآمد نمودن مهارت‌های خود یک نقش کلیدی ایفا می‌نماید. دسترسی به آموزش‌های ویژه فن‌آوری اطلاعاتی و ارتباطاتی و الکترونیکی، مهارت‌های زبانی، توسعه بازرگانی، گردشگری، هنر و صنایع‌دستی و مراقبت از کودکان همگی در زمره برنامه‌های تحت پوشش طرح مذکور محسوب می‌گردند. هدف کلی طرح، افزایش فرصت مشارکت علاقه‌مندان به دوره‌های آموزش درازمدت به نحوی که پیش‌بینی می‌گردد تا سال ۲۰۰۶ میلادی بالغ بر ۵۰ هزار نفر از افراد ترک تحصیلی پیش از موعد مقرر و بزرگسالان در برنامه‌های آموزشی

مشارکت نمایند. لازم به ذکر است که بودجه‌ای معادل ۲۷۰/۱ میلیون پوند به اجرای طرح مذکور اختصاص یافته است.

آموزش معلمان

ساختار آموزشی

معلمین مقطع ابتدایی پس از گذراندن یک دوره تحصیلات دانشگاهی ۳ یا ۴ ساله و اخذ درجه علمی لیسانس موفق به فعالیت در حوزه آموزش مقطع ابتدایی می‌گردند. معلمین مقطع متوسطه نیز علاوه بر برخورداری از درجه علمی لیسانس در یکی از رشته‌های تحصیلی خاص؛ ملزم به گذراندن دوره ۱ ساله تکمیلی آموزشی می‌باشند. با این تفاوت که درجه لیسانس معلمین مقطع ابتدایی، عمومی و لیسانس معلمین مقطع متوسطه تخصصی می‌باشد. گفتنی است که هر ساله آزمونها و مصاحبات مختلفی از معلمین هر ۲ مقطع آموزشی توسط هیأت امنای مدارس به عمل آمده و در صورت کسب حداکثر امتیاز به عنوان مدرسین حوزه آموزش کشور در سال تحصیلی آتی شناخته می‌شوند.

دانشکده‌های آموزش معلمان

در کشور ایرلند نظام تربیت معلم در مقاطع ابتدایی و متوسطه با یکدیگر متفاوت می‌باشد. به طور کلی معلمین مقطع متوسطه پس از تکمیل دوره تحصیلی مقدماتی در دانشگاه، ملزم به گذراندن آموزش ۱ ساله به صورت فوق العاده جهت دریافت مدرک عالی آموزشی می‌باشند و این در حالیست که معلمین مقطع ابتدایی تنها ملزم به گذراندن یک دوره ۳ ساله آموزشی می‌باشند. گفتنی است که در پایان به آنان مدرک کارشناسی آموزشی (B.Ed) اعطاء می‌گردد.

تربیت معلمین مقطع ابتدایی

معلمین مقطع ابتدایی کشور در ۵ دانشکده آموزشی و دانشگاه ملی ایرلند یا دانشگاه دوبلین تحت تعلیم و تربیت قرار گرفته و پس از گذراندن یک دوره تحصیلی ۳ ساله به اخذ مدرک تحصیلی کارشناسی نائل می‌آیند. گفتنی است که هر یک از دانشکده‌های فوق به یک دانشگاه جامع وابسته بوده که مدرک تحصیلی دانشجویان از طریق آن دانشگاه اعطاء می‌گردد.

دوره‌های آموزش معلمین مدارس ابتدایی در کالج‌های آموزش معلمان که به صورت مذهبی و خصوصی اداره شده و عمدتاً از طریق دولت تأمین اعتبار می‌گردند، برگزار می‌گردد.

۴ کالج آموزش معلمین مقطع ابتدایی در دوبلین با عناوین (کالج STPATRICK، DRUMCONDRA، کالج آموزشی کلیسای ایرلند، کالج STMARY، کالج RATHMINES کالج MARINO و SION HILL، FROEBEL) به فعالیت می‌پردازد.

پنجمین کالج با عنوان (کالج آموزشی مریم مقدس) نیز در شهر LIMERICK فعالیت دارد در حال حاضر کالج STPATRICK در دوبلین و کالج مریم مقدس در LIMERICK در زمره بزرگترین کالج‌های آموزشی کشور محسوب شده که ۸۵ درصد از معلمین مقطع آموزش ابتدایی را تحت پوشش قرار می‌دهد.

تربیت معلمین مقطع متوسطه

معلمین مقطع متوسطه علاوه بر گذراندن دوره ۳ ساله آموزشی ویژه معلمین مقطع ابتدایی؛ یک دوره ۱ ساله دانشگاهی دیگر را نیز پشت سر می‌گذارند که در پایان به دریافت مدرک کارشناسی عالی آموزش (HDE) منتهی می‌گردد. این در حالی است که آن‌ها عموماً قبل از کسب دوره از یکی از مدارک BA، BSC و یا BCOMM برخوردار بوده‌اند. دوره آموزش معلمین مقطع متوسطه به دروس و تحصیلات حرفه‌ای (تخصصی) اختصاص یافته و حداقل ۱۰۰ ساعت آموزش عملی و تدریس عملی را

شامل می‌گردد گذراندن دوره‌های آموزش ضمن خدمت برای معلمان مقطع متوسطه اجباری نمی‌باشد. لازم به ذکر است که دوره‌های آموزشی مذکور از سمینارهای یک روزه تا دوره‌های بیش از چهار هفته طبقه‌بندی می‌گردد. تربیت معلمان رشته‌های تحصیلی تخصصی در دانشگاه (LIMERICK) صورت پذیرفته و مدت زمان ۵ سال به طول می‌انجامد. داوطلبان این قبیل رشته‌های تحصیلی ملزم به گذراندن یک دوره تحصیلی ۴ ساله آموزشی می‌باشند. گفتنی است که معلمان اقتصاد خانواده و معلمان هنر هر یک موظف به گذراندن دوره آموزشی ۴ ساله و یک دوره آموزشی ۲ ساله جهت دریافت درجات کارشناسی آموزش و فوق‌دیپلم هنر می‌باشند.

دروس آموزشی

از جمله مهم‌ترین مواد درسی ارائه شده در کالج‌های تعلیم و تربیت می‌توان به زبان ایرلندی، انگلیسی، ریاضیات و ۳ ماده درسی دیگر در زمینه‌های علوم تربیتی به ویژه در روانشناسی، فلسفه، جامعه‌شناسی، تاریخ، روش تدریس، طراحی آموزشی، ارزشیابی تحصیلی و اداره کلاس درس اشاره نمود. مواد درسی در دوره‌های علوم تربیتی دانشگاهها در قالب ۳ بخش عمده ارائه می‌گردد:

۱. مبانی تعلیم و تربیت اعم از دروس روانشناسی، فلسفه، جامعه‌شناسی، تاریخ، برنامه‌ریزی درسی
 ۲. دروس تخصصی حرفه‌ای اعم از روش‌شناسی، روش تدریس دروس آموزشی و ارزشیابی تحصیلی
 ۳. تدریس دروس عملی تحت نظارت معلمان راهنما
- دوره‌های آموزشی مذکور از آزمون‌های تئوری، روش‌شناسی آموزش دوره‌های آموزش عملی متشکل می‌گردد. دانشجویان دوره‌های مذکور به انتخاب ۲-۳ رشته آکادمیک در اولین سال و یک رشته آکادمیک در سالهای آتی مبادرت می‌نمایند. پس از فارغ التحصیلی، دانشجویان به کسب پستهای آموزشی که توسط هیأت مدیره در تبلیغات و آگهی‌های روزنامه به چاپ رسیده‌اند، اقدام نمایند. مطابق با ماهیت پستهای شغلی، استخدام ممکن است بصورت موقتی یا دائمی صورت گیرد. باین وجود، به علت

برقراری توازن نیروهای آموزشی بخش عمده‌ای از معلمین تازه کار (معلمینی که جدیداً آموزش دیده‌اند) به عنوان معلمین موقتی جایگزین معلمین بازنشسته و یا باردار می‌گردند.

آمار و ارقام مربوط به سال ۱۹۹۲ / ۹۳

تعداد دانش آموزان	۵۲۱ / ۵۳۱	۸ / ۲۸۰
تعداد معلمین	۲۰ / ۷۶۱	-
تعداد مدارس دولتی و خصوصی	۳ / ۳۲۶	۷۹

نسبت دانش آموزان به معلمین ۲۵ به ۱ می‌باشد.

تعداد دانشجویان دوره های آموزش معلمان طی سال ۱۹۹۳-۹۴

تعداد دانشجویان	نوع مؤسسه
۴۹ / ۷۳۹	دانشگاه‌ها و کالج‌های آموزش معلمان
۳۴ / ۴۵۸	کالج‌های تکنولوژی (کالج‌های فنی منطقه‌ای)

آموزش همگانی (EFA)

آرمانها و اهداف

سیستم ملی آموزش ایالتی در سال ۱۹۸۲ در کشور ایرلند پایه‌گذاری گردید. گفتنی است که اجرای سیستم مذکور به فراهم آمدن امکانات آموزش ابتدایی برای کلیه شهروندان ایرلندی منتهی گردید. با توجه به قانون هیئت وزیران مصوب سال ۱۹۲۴ مسئولیت اداره و رسیدگی بر مراکز آموزش ابتدایی تحصیلات ابتدایی به دپارتمان آموزش با ریاست وزیر آموزش محول گردید.

طبق آخرین آمار به دست آمده طی سال ۱۹۹۷-۱۹۹۸ بالغ بر ۳,۱۸۶ مدرسه ابتدایی در کشور ایرلند وجود داشت که بر مدارس گائلسکوئیلنا، مدارس فرقه‌ای و ۱۱۹ مدرسه استثنایی مشتمل می‌گردد. تعداد ثبت نام کنندگان مدارس ابتدایی نیز بر ۴۶۰,۸۴۵ کودک بالغ می‌گردد. طی سال ۲۰۰۰ لایحه آموزش وزیر

آموزش و علوم ارائه شده و در مجلس به مورد بحث و بررسی گذارده شد. با تصویب قانون مذکور، قانون فوق جایگزین قانون قبلی حضور در مدارس مصوب سال ۱۹۲۶ شده و بر موارد ذیل مشتمل گردید:

۱. افزایش حداقل سن آموزشی به ۱۶ سال، یا تکمیل دوره آموزش ۳ سال به مقطع آموزش متوسطه

۲. تصویب قانون فراگیر و سیستم هدایت گر در ارتباط با مشکلات حضور در مدارس مربوط به رفاه تحصیلی کودکان

۳. اصلاح و به روز نمودن قوانین حضور کودکان در مراکز آموزشی

علاوه بر این انجمن رفاه تحصیلی مطابق قوانین اصلاحی آموزشی تشکیل یافت. انجمن فوق نمایندگانی از نهادهای آموزشی سازمانهای ایالتی مراقبتی و رفاهی کودکان مشتمل می‌گردد. انجمن فوق بیشتر بر حمایت از مدارس، خانواده‌ها و کودکان ایرلندی به عوض جریمه نمودن افراد غیر حاضر در مراکز آموزشی تأکید دارد. انجمن فوق به ارائه خدمات ایالتی به کودکان مواجه با مشکلات حضور یابی در مدارس مبادرت می‌نماید. علاوه بر این انجمن مذکور به انجام تحقیقاتی در خصوص عدم حضور کودکان در مدارس و اتخاذ تدابیری جهت حل این مشکلات مبادرت می‌نماید.

پیشرفت تحصیلی

بنا بر تحقیقاتی که اخیراً توسط مسئولین تحقیقاتی مرکز تحقیقات آموزشی بر روی پیشرفت تحصیلی کودکان و کارآیی دانش‌آموزان ایرلندی در خواندن و ریاضیات صورت گرفته این میزان نزدیک به میانگین کشورهای عضو OECD و اتحادیه اروپا برآورد گردیده است.

طرح‌های آموزش همگانی

از جمله مهمترین طرح‌های آموزش همگانی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- طرح کاهش نرخ بیسوادی بزرگسالان

نیاز به اصلاح بیسوادی و ارتقاء استانداردهای آموزشی در میان بزرگسالان از جمله مهم‌ترین نگرانی‌های مسئولین ایرلندی محسوب می‌گردد. از این روی طی سال ۱۹۹۸ بودجه اختصاص یافته به برنامه‌های برطرف نمودن بیسوادی به دو برابر (۳,۲ میلیون پوند اضافه) افزایش یافت. علاوه بر این طی سال ۱۹۹۸ برنامه ملی سوادآموزی افراد بزرگسال در جهت برطرف نمودن بیسوادی در افراد بزرگسال توسط دایره ارزیابی بین‌المللی سواد بزرگسالان به مورد اجرا گذارده شده.

۲- طرح استخدام افراد فاقد شغل

با وجود اینکه از نظام آموزشی ایرلند در سطوح ملی و بین‌المللی تحت عنوان سرویس آموزشی با کیفیت بالا برای اکثریت دانش‌آموزان ایرلندی یاد می‌گردد با این حال طی سالهای اخیر توجه عمده‌ای بر نیازمندیهای اقلیتهای قومی بی‌بهره از تحصیلات معطوف گردیده است. چرا که این گروه فاقد دسترسی به تحصیلات بوده و یا در این زمینه با محدودیت‌هایی مواجه می‌باشند. به عبارت دیگر با وجود اقتصاد کارآمد ایرلند طی سالهای اخیر این گروه از شانس استخدام برخوردار نبوده و در نتیجه بی‌بهره از بازار کار می‌باشند. از آنجائیکه عدم گذراندن دوره‌های آموزشی به کاهش موقعیت‌های شغلی برای افراد بیسواد و کم‌سواد و ایجاد شکاف میان بر خورداری یا عدم بر خورداری از تحصیلات در یافتن مشاغل و مهارتها منجر می‌گردد. از این روی دپارتمان علوم و آموزش ایرلند به طراحی و حمایت از مشارکت‌های درازمدت در خصوص برطرف نمودن نیازمندی افراد فاقد شغل به ویژه بزرگسالان مبادرت می‌نماید.

۳- طرح روز آمدن نمودن مهارتهای کادر استخدامی

با توجه به تغییرات سریع اقتصادی و استخدامی کشور ایرلند، ضرورت تربیت افرادی با صلاحیت‌های استخدامی، تغییر شغل و یا احراز موقعیت‌های جدید شغلی محرز گردیده است. از این روی

اجرای سیاست فراگیری دانش رو به ازدیاد افراد و خانواده‌های ایرلندی و کسب مهارت‌ها و ارزشهای لازم جهت برخورداری از زندگی بهتر مورد تأکید خاصی قرار گرفته است.

۴- طرح آموزش علوم بهداشتی، شخصی و اجتماعی

در طول دهه ۱۹۹۰ دپارتمان علوم و آموزش، با همکاری دپارتمان ملی سلامت و رفاه کودکان به اجرای برنامه‌هایی در قالب آموزش علوم بهداشتی، شخصی و اجتماعی مبادرت نمود. گفتنی است که در حال حاضر اغلب برنامه‌های مذکور به عنوان موضوعات اجباری در برنامه‌های آموزشی مدارس ابتدایی و بالاتر گنجانیده شده است.

۵- طرح آموزش علوم سیاسی و مدنی

اجرای طرح مطالعات سیاسی و مدنی در کلیه مدارس مقطع سوم متوسطه ایرلند ضروری بوده و در خصوص مسائل حقوق انسانی و مسئولیت‌های اجتماعی مطرح می‌گردد. پیام کلی طرح مذکور ارتقاء سطح پیشرفت حرفه‌ای، تحصیلی، اجتماعی و شخصی دانش‌آموزان در جهت ایفای نقش بهتر آنان به عنوان افراد مسئول، مشارکت‌کننده و خودمختار اجتماع می‌باشد. کلیه مدارس متوسطه به طور عملی ملزم به اجرای این طرح می‌باشند.

شرایط اجتماعی و حقوقی پناهجویان

پناهجویان شرکت‌کننده در مصاحبه‌های مربوطه متعلق به ۳۴ کشور مختلف بودند. وجود برخی از مسائل رایج نظیر عدم تجانس زبانی، فرهنگی، مذهبی، قومی، نژادی پناهجویان با یکدیگر همراه با این واقعیت که آنها به تنهایی تشکیل یک جامعه متشکل و منسجم را نداده و هرگز از یک قلمرو، سنت و یا تاریخ قابل رجوع در داخل کشور برخوردار نمی‌باشند، به محققین طرح اجازه نداد که پناهجویان و مهاجرین را در زمره اقلیتهای قومی به حساب آورند. شرایط اجتماعی و حقوقی پناهجویان - که به هویت

بخشی آنان در برابر سیاستگذاران و صاحبان قدرت منجر می‌گردد - از فاکتورهای بسیار مهمی است که به تثبیت موقعیت و جایگاه آنان در مقابل شورای پناهجویان ایرلند منتهی می‌گردد.

حقوق ویژه پناهجویان

در کشور ایرلند پناهجویان و مهاجرین به ۵ گروه عمده تقسیم‌بندی شده و هر یک از آنها از حقوق آموزشی و شغلی متفاوت با دیگری برخوردار می‌باشد. اکثریت پناهجویان که تعداد آنها نیز محدود نمی‌باشد، از حق اشتغال به کار در کشور برخوردار نمی‌باشند. زیرا در ماده قانون پناهجویان مصوب سال ۱۹۹۶ میلادی این حق به صراحت از آنها سلب شده است. در خصوص برنامه‌های آموزشی نیز آنها مستحق تعلیم و تربیت و حضور در کلاسهای زبان آموزی دولتی نمی‌باشند. هرچند ماده قانون مذکور از حضور آنان به نظام آموزش عالی ممانعت نکرده است. از این روی دانشگاه‌ها و کالجهای کشور بنا به تشخیص و صلاحدید خود از مجوز پذیرش پناهجویان در دانشگاه‌های تمام‌وقت برخوردار می‌باشند. همانگونه که قبلاً نیز بدان اشاره شد افراد، رده‌های سنی ۱۶-۶ سال موظف به حضور در دوره تحصیلات پایه بوده و فرزندان پناهجویان نیز از این حق برخوردار می‌باشند. اجازه اقامت دائم موسوم به (HPR) موضع قطعی در قانون قضایی ایرلند به شمار نمی‌آید. از این روی تنها وزیر دادگستری و آنهم به صلاحدید خود می‌تواند چنین مجوزی را صادر نماید. با وجودی که در ماده قانون پناهجویان مصوب سال ۱۹۹۶ میلادی، به موضوع اقامت دائم و موقت صورت قانونی داده شده است اما حقوق و شرایط اقامت همچنان به صورت مبهم باقی مانده است. این در حالی است که آندسته از پناهجویانی که به دریافت مجوز (HPR) از وزارت دادگستری نائل آمده‌اند، حق دارند در داخل خاک ایرلند به کار و فعالیت بپردازند. افراد مذکور حق استفاده از کمکهای آموزشی را ندارند اما می‌توانند در دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای و طرح دولتی اشتغال که مستوجب دریافت کمک مالی دوران بیکاری نیز می‌گردد، مشارکت نمایند. در صورت ازدواج پناهجویان با یک شهروند ایرلندی وی از حقوق کامل یک شهروند ایرلندی

برخوردار خواهد شد. به تبع چنین وضعی فرد مهاجر یا پناهجو از حق کار و آموزش دولتی نیز بهره‌مند می‌گردد. خاطرنشان می‌گردد که در حال حاضر دو گروه از مهاجرین، یکی ویتنامی‌های سال ۱۹۷۹ میلادی و دیگری بوسنیایی‌های مهاجر سال ۱۹۹۲ میلادی، در داخل خاک ایرلند به سر می‌برند که از حقوق کامل شهروندی نیز برخوردار گردیده‌اند.

شرایط اجتماعی پناهجویان

چنانچه پناهجویان از هیچ منبع درآمدی برخوردار نباشند می‌توانند از کمکهای رفاهی دولتی موسوم به (SWA) استفاده نمایند. بنا بر طرح مذکور به پناهجویان کمکهای مالی ویژه اجاره‌خانه، سوخت، پوشاک، خوراک و بهداشت اهدا می‌گردد. گفتنی است که این قبیل مزایای مالی به آندسته از پناهجویانی که خواهان تحصیل تمام‌وقت و یا پاره‌وقت باشند تعلق نمی‌گیرد. به عبارت دیگر دانش‌آموزان و یا دانشجویان پناهجویی که به تحصیل مشغول باشند تحت پوشش طرح (SWA) قرار نمی‌گیرند.

طرح حمایتی زبان آموزی پناهجویان و مهاجرین

دانشکده تربیتی دوبلین از جانب دولت و اداره مهاجرت ایرلند مأموریت یافته است تا طرح زبان‌آموزی پناهجویان و مهاجرین را به مورد اجرا گذارد. هدف از اجرای این طرح توانمندسازی افراد مذکور در جهت جذب در نظام آموزشی کشور و مشارکت آنان در برنامه‌های آموزشی ویژه کار و جذب آنها در جامعه ایرلندی است.

نیازها و امکانات آموزشی پناهجویان و مهاجرین

در نوامبر سال ۱۹۹۵ میلادی گزارش تحقیقاتی به صورت پژوهش میدانی در خصوص بررسی نیازها و امکانات آموزشی ویژه پناهجویان و مهاجرین کشور ایرلند صورت گرفت. در تحقیق مذکور به صورت تصادفی از میان مهاجرین و پناهجویان ساکن شهرهای دوبلین و انیس (Ennis) تعدادی

انتخاب شده ولی هرگز در فرآیند تحقیق پیشینه‌های سیاسی، قومی و محلی آنان مورد توجه قرار نگرفت بلکه به صورت آزاد و در قالب شهروندان ایرلندی از آنان تحقیق بعمل آمد. هدف از انجام تحقیق مذکور تشخیص و تعیین پیشینه آموزشی و نیازمندی‌های پناهجویان در ایرلندی می‌باشد.

آموزش پناهجویان

بند ۲۶ بیانیه جهانی حقوق بشر چنین بیان می‌دارد:

الف) کلیه انسانها حق دارند تحت پوشش آموزش مناسب قرار گیرند.

ب) آموزش می‌بایستی به سمت پیشرفت و تکامل شخصیتی انسان، افزایش احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی او هدایت گردد. آن همچنین می‌بایستی به افزایش تفاهم، تحمل و دوستی در میان ملتها و گروههای نژادی و مذهبی مختلف منجر شده و به سازمان ملل متحد در امر تثبیت صلح در جهان کمک نماید. در بند ۲ پروتکل شماره ۱ کنوانسیون حقوق بشر و آزادیهای اتحادیه اروپایی به حقوق آموزشی افراد بشر اشاره مستقیم شده است. « هیچ شخصی از اشخاص بشر نباید از حق آموزش محروم گردد. دولتها در هر اقدامی که به آموزش و تدریس مربوط می‌شود بایستی به حقوق والدین راجه به نگرانی‌های دینی و فلسفی آنان احترام بگذارند.»

علاوه بر این بنا بر قطعنامه ویژه آموزش کودکان خانواده‌های مهاجر و پناهنده، دولتهای متبوع ملزم به فراهم‌آوری امکانات آموزشی برای مهاجرین بدون توجه به ماهیت فرهنگی و زبانی آنان می‌باشند.

حاشیه نشینی پناهجویان

در فاصله سالهای ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۶ میلادی تنها به ۳۴ نفر از میان ۱۶۶۸ متقاضی پناهندگی، مجوز اقامت اعطاء گردید. بعبارت دیگر تنها این ۳۴ نفر به واسطه برخورداری از مجوز اقامت از حق تحصیل نیز برخوردار گردیدند. در همین فاصله زمانی ۲۶ نفر دیگر از پناهجویان از مزایای طرح (HPR) بهره‌مند

شدند. لازم به ذکر است که متوسط زمان انتظار جهت دریافت مجوز HPR دو سال و نیم می‌باشد. یک چنین فاصله زمانی طولانی به طور قطع به بروز مشکلات روانی برای پناهجویان منجر گردیده و آنان را بیش از پیش آزرده خاطر می‌سازد.

اغلب پناهجویان شرکت‌کننده در مصاحبه‌های تحقیق مذکور در رده‌های سنی ۲۵-۳۵ سال قرار داشتند. این گروه سنی بدون شک مشتاق ادامه تحصیل بوده و از لحاظ اجتماعی بسیار سرزنده می‌باشند. کمبود امکانات جهت ادامه تحصیل و یا پیگیری خط و مشی‌های مورد علاقه خود در میان کلیه گروه‌های مهاجرین و پناهجویان بویژه افراد تحصیل کرده‌ای از مهارت‌های استثنایی نیز برخوردار می‌باشند به افسردگی و از دست رفتن انگیزه آنان منجر خواهد شد. پزشکان معتقدند دور ماندن از کار و فعالیتهای حرفه‌ای بر توانایی‌های حرفه‌ای و مهارت‌های پناهجویان تأثیر منفی خواهد گذاشت. تشکیل کلاسهای زبان انگلیسی از جمله نیازهای فوری پناهجویان است که می‌بایستی در اسرع وقت برای آنها اتخاذ گردد. بر اساس ماده قانون ویژه پناهجویان، برگزاری کلاسهای زبان انگلیسی دولتی و بدون شهریه ممنوع می‌باشد. این در حالی است که طرح (IRC) با کمک مدرسین زبان انگلیسی دولتی و آزاد تا حدودی به رفع چنین مشکلی منتهی گردیده است. در نتیجه اگر قرار باشد این طرح به صورت مدون و سازمان یافته تداوم یابد، می‌بایستی از معلمان حقوق‌بگیری استفاده نمود که تعهد خدمت طولانی مدت سپرده و از سوی دیگر دولت نیز به تقبل تأمین بودجه تشکیل کلاسهای مربوطه مبادرت نماید. علاوه بر کلاسهای زبان آموزی نیاز به تشکیل کلاسهای سوادآموزی و کلاسهای ویژه زنان خانه‌دار برخوردار از فرزندان خردسال نیز پدیدار شده است. موضوع دیگری که در ادامه مشکلات مذکور پدید آمده، موضوع تربیت معلمان ویژه این کار است. تا این زمان هیچگونه برنامه جامع تربیت معلم جهت کمک به کارمندان اداره مهاجرت ترتیب داده نشده و نمی‌توان بدون آموزش، از افراد غیر ماهر جهت انجام این کار دعوت به عمل آورد.

راهبردهای ویژه تغییر و تحول

جهت مرتفع نمودن مشکل آموزش پناهجویان چندین روش اجرایی که توسط شورای پناهجویان ایرلند (IRC) و وزارتخانه‌های مربوطه به مورد اجرا گذارده می‌شود به شرح ذیل وجود دارد:

- طراحی و اجرای تحقیقات جامع و کامل در خصوص نیازهای آموزشی پناهجویان و مهاجرین
- به رسمیت شناختن حق شرکت در آموزشهای رسمی پس از گذشت یک دوره زمانی مشخص

نکته مهم دیگری که باید در نظر داشت این است که اکثریت مهاجرین و پناهجویان از کشورهایی خارج شده‌اند که در آن نظام تأمین اجتماعی وجود نداشته و وابستگی به کشور به القای احساس حقارت در آنان منتهی گردیده است برخورداری از حق فعالیت و دسترسی به آموزش پناهجویان را قادر می‌سازد تا مجدداً به زندگی بازگشته و به امکان هماهنگی و تطابق با فرهنگ و زبان جدید دست یابند. واضح است که زندگی دوره‌گذار به مدت دو سال و نیم به شدت احساسات مهاجرین و پناهجویان را جریحه‌دار نموده و به ناامیدی، افسردگی و حاشیه‌نشینی آنان منجر گردد.

طرح‌های آموزشی

ابتدایی‌ترین مکانیسم دولت ایرلند جهت برطرف نمودن محرومیت اقتصادی - اجتماعی کشور که در قالب طرح غنی‌سازی مناطق محروم به مورد اجرا درآمد، تدارک کمک‌های ویژه آموزشی و اختصاصی بودجه‌های مازاد به مدارس مناطق محروم کشور می‌باشد. مطابق چنین مکانیسمی مدارس مناطق محروم کشور از اولویت جهت برطرف نمودن نیازهای اقتصادی، اجتماعی و آموزشی من جمله رفع بیکاری، برخورداری از مراقبت‌های پزشکی و سوادآموزی برخوردار می‌باشند. گفتنی است که در مجموع تعداد ۳۱۶ مدرسه مشمول طرح غنی‌سازی مناطق محروم گردیده و از بودجه مازاد معادل ۳۰ پوند به ازای هر

دانش آموز برخوردار گردیده‌اند. از جمله مهمترین طرح های آموزشی اجرا شده در کشور ایرلند می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- طرح اختصاص بودجه به مناطق محروم

طرح اختصاص بودجه به مناطق محروم در جهت مقابله با اثرات زیانبار محرومیت‌های اقتصادی - اجتماعی کشور به اجرا گذارده شده است که از طریق آن به مدارس مناطق مذکور بودجه و کمک‌های آموزشی فوق‌العاده اختصاص می‌یابد. هدف از اجرای این طرح جبران عقب‌ماندگیهای ناشی از محرومیت‌های اقتصادی - اجتماعی می‌باشد. گفتنی است که آندسته از مدارس که خواهان استفاده از طرح مالی مذکور می‌باشند از طریق کمیته ویژه، بر اساس شاخص‌های آموزشی، اقتصادی و اجتماعی نظیر نرخ بیکاری، هزینه مسکن و مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و میزان سواد خواندن و نوشتن و ریاضیات در منطقه مذکور مورد ارزیابی و اولویت‌بندی فرار می‌گیرند. در حال حاضر بالغ بر (۳۱۶) مدرسه ابتدایی با جمعیت دانش‌آموزی معادل ۷۲۹۵۷ نفر در این طرح ثبت‌نام نموده و پذیرفته شده‌اند. کلیه مدارس مذکور به ازای هر دانش‌آموز هزینه سرانه مازاد معادل (۳۰) پوند ایرلندی دریافت می‌نماید.

۲- طرح ارتباط خانه / مدرسه / جامعه

طرح ارتباط / خانه . مدرسه . جامعه بر زمینه‌های محرومیت‌زدایی منطقه‌ای متمرکز بوده و در جهت گسترش دخالت والدین در روند آموزش کودکان و گسترش ارتباط مثبت میان والدین و کادر آموزشی مدارس به مورد اجرا گذارده می‌شود. طرح ارتباط خانه / مدرسه / جامعه طی سال ۱۹۹۰ میلادی با انتصاب ۳۰ عضو از معلمان مقطع ابتدایی به عنوان رابطین هماهنگ‌کننده در ۵۵ مدرسه ابتدایی مناطق محروم شهری راه‌اندازی گردید. طی سال ۱۹۹۱ میلادی، طرح مذکور در مقطع متوسطه نیز به مورد اجرا گذارده شد. لازم به ذکر است که طرح مذکور در سپتامبر سال ۱۹۹۹ توسعه یافته و کلیه مدارس ابتدایی مناطق محروم را تحت پوشش قرار داد. در این راستا از طریق فعالیت رابطین محلی

در مناطق مذکور والدین دانش‌آموزان به دخالت فعالانه در امور آموزشی و همکاری با مدرسه محل تحصیل فرزندان خود تشویق می‌گردند. از جمله مهم‌ترین اهداف گسترش طرح مذکور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- به حداکثر رساندن مشارکت فعالانه دانش‌آموزان در مدارس تحت پوشش طرح در فرآیند یادگیری، به ویژه دانش‌آموزانی که افت تحصیلی مواجه می‌باشند.
- گسترش همکاری و مشارکت فعالانه میان خانه، مدرسه و نهادهای اجتماعی در جهت بهره‌مندی هر چه بیشتر دانش‌آموزان از منافع و منابع آموزشی
- افزایش طرح آگاهی والدین از تواناییهای بالقوه خود در جهت ارتقاء پیشرفت تحصیلی کودکان و یاری رساندن به آنان در کشف سایر مهارت‌ها
- افزایش بهره‌مندی دانش‌آموزان از تحصیل علم و ابقاء تحصیلی آنان تا پایان دوره تحصیلات پایه و تشویق و ترغیب آنان به ورود به تحصیلات دانشگاهی و قرار گرفتن در جریان منظم تحصیل علم
- انتشار نتایج مثبت و سازنده طرح از طریق نظام مدرسه‌ای به بطن جامعه

خاطر نشان می‌گردد که پایه و اساس طرح مذکور بر اصل مشارکت فعالانه میان خانه / مدرسه / جامعه در امر آموزش کودکان نهاده شده است. از جمله مشخصات بارز این نوع مشارکت می‌توان به برخورداری از رابطه کاری براساس یک هدف مشخص، احترام متقابل و تمایل قلبی به بحث و گفتگو در خصوص مشکلات و معضلات دانش‌آموزان اشاره نمود. یک چنین مشارکتی مستلزم تبادل اطلاعات، مسئولیت‌پذیری و تصمیم‌گیری مشترک می‌باشد. از جمله اصول کلی که بر طرح ارتباط خانه / مدرسه / اجتماع حاکم می‌باشند می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. برقراری مشارکت و همکاری براساس مهارت‌ها و تواناییهای مکمل والدین و

معلمین

۲. هدف اصلی طرح پیشگیری است و نه درمان صرف
۳. مشخص کردن نیازها و پاسخگویی به موقع آنان
۴. افزایش مشارکت اعضای خانه و مدرسه و جامعه
۵. رشد و گسترش خودیاری و استقلال طرفین
۶. بازدید رسمی از خانواده‌ها به عنوان عنصر کلیدی در برقراری حس اعتماد و اطمینان با خانواده‌ها
۷. ایجاد ارتباط و تشویق و ترغیب همکاری و هماهنگی میان نهادهای قانونی مرتبط با آموزش و افزایش تأثیرگذاری و کارآیی و جلوگیری از دوباره‌کاری و بهره‌مندی خانواده‌ها و دانش‌آموزان در حاشیه قرار گرفته از مزایای طرح
۸. متداوم بودن ارتباط میان خانه / مدرسه / اجتماع
۹. گسترش مالکیت اجتماعی طرح از طریق افزایش تعداد کمیته‌های محلی

ساختار کلی طرح ارتباط خانه / مدرسه / اجتماع

قرارگاه اصلی طرح در مدرسه واقع می‌باشد. در این قرارگاه یک مدیر تمام‌وقت نیازهای ارتباطی مدرسه و یا شماری از مدارس همان منطقه را برآورده می‌سازد. هماهنگ کننده‌های یک ناحیه تشکیل دسته‌های بیشتری داده و این دسته‌ها برای پشتیبانی دو جانبه و گسترش فعالیت‌های خود به صورت منظم با یکدیگر تشکیل جلسه می‌دهند. هماهنگ کننده‌های نواحی مختلف در جهت توسعه و گسترش هر چه بیشتر فعالیت خود با یکدیگر ۲ بار در سال تشکیل جلسه می‌دهند. هماهنگ کننده‌های جدید از یک جلسه یک هفتگی معارفه با شغل خود برخوردار می‌گردند. برای مدیران مدارس که تازه وارد طرح شده‌اند و سایر مدیرانی که مدرسه محل خدمت آنها از قبل تحت پوشش طرح بوده است جلسه اطلاع‌رسانی یک روز ترتیب داده می‌شود. مدیران جدید مدارس مؤظفبه معرفی طرح ملی دو مرحله زمانی کوتاه‌مدت به مدرسه محل خدمت خود می‌باشند. هر ساله در فصل بهار جلسه ویژه پرسش و پاسخ

در خصوص رسیدگی به مشکلات و معضلات طرح با مشارکت مدیران طرح، دستیاران طرح، مدیران مدارس تحت پوشش طرح، بازرسان طرح و هماهنگ کننده‌های طرح برگزار می‌گردد. در این جلسه از برخی از والدین نیز جهت حضور در جلسه دعوت به عمل می‌آید.

منابع انسانی

پرسنل طرح مذکور از میان معلمان تمام‌وقت مدارس، که صلاحیت آنان نیز مورد تأیید واقع گردیده است، برگزیده می‌شوند. خاطرنشان می‌گردد که افراد برگزیده می‌بایستی از وجهه مناسب و قابل قبولی در میان سایر اعضای مدرسه و والدین دانش‌آموزان برخوردار بوده و کاملاً در خدمت طرح قرار گیرند. در مقطع ابتدایی، آموزگار برگزیده شده جهت همکاری در طرح از تدریس معاف شده و جای خود را به آموزگار تمام‌وقت دیگری می‌دهد این در حالی است که در مراکز آموزش متوسطه وضع بدین منوال نیست.

منابع مالی

منابع مالی طرح در اختیار مدیر طرح بوده و از سوی دولت تأمین می‌گردد.

عوامل دخیل در ترک تحصیل زود هنگام

فاکتورهای متنوعی اعم از عوامل خانه / مدرسه / جامعه دست به دست یکدیگر داده و افت تحصیلی بیشتر و ترک تحصیل زود هنگام دانش‌آموزان را سبب می‌گردند. از این روی هر برنامه‌ای که جهت مقابله با چنین معضلاتی طراحی و اجرا می‌گردد بایستی به منظور نمودن جنبه‌های مختلف زندگی جوانان مبادرت نماید. جهت مقابله با معضلات مذکور، دپارتمان آموزش و علوم از برخی از مدارس مقطع ابتدایی و متوسطه مناطق با آمار ترک تحصیل و افت تحصیلی بالا به صورت گزینشی دعوت نموده تا به مشارکت در طرح تکمیل دوره تحصیلات آموزشی مبادرت نمایند. در این راستا کمیته‌ای متشکل از نمایندگان مدارس مذکور و نهادهای مربوطه تحت عنوان کمیته مدیریت طرح محلی

تکمیل تحصیلات آموزشی تشکیل گردید. کمیته مذکور مأمور گردید تا در ابتدا به شنجش سطح محلی میزان علاقمندی افراد جامعه جهت مشارکت در طرح تکمیل دوره تحصیلات آموزشی موسوم به (SCP) پرداخته و سپس به تسلیم طرح کلی مربوط به ارائه خدمات زمان تحصیل و پس از تحصیل ویژه دانش‌آموزان در معرض خطر ترک تحصیل به دپارتمان آموزش و علوم مبادرت نماید. در این راستا از مدارس و نهادهای همکار نیز خواسته شد تا با مشارکت در فرآیند مشاوره‌ای و برنامه‌ریزی شده همراه با والدین دانش‌آموزان، کادر اداری و آموزشی مدارس و نمایندگان نهادهای قانونی، دست‌اندرکار بخش آموزش و سایر نهادها و سازمانهای داوطلب از پیشرفت و توسعه طرح در کلیه ابعاد حمایت نمایند.

۳- طرح مبارزه با ترک تحصیل دانش‌آموزان و نحوه پیشگیری از آن

طرح مبارزه با ترک تحصیل دانش‌آموزان در اوایل سال ۱۹۹۸ میلادی با هدف پیشگیری از ترک تحصیل دانش‌آموزان رده‌های سنی ۸-۱۵ سال به مورد اجرا گذارده شد گفتنی است که بنا بر طرح مذکور کودکان رده‌های سنی مذکور شناسایی و از طریق ارائه خدمات ویژه و کمکهای مالی به ادامه تحصیل تشویق و ترغیب می‌گردند. هدف از اجرای طرح مذکور شناسایی دانش‌آموزان متمایل به ترک تحصیل و اتخاذ شیوه‌های مناسب جهت بازگرداندن مجدد آنان به مراکز آموزشی می‌باشد. جهت این منظور دولت ایرلند به اختصاص بودجه ۳/۶۸ میلیون پوندی در اختیار طرح مذکور مبادرت نموده است.

۴- طرح شروع زودهنگام آموزش

طرح شروع زود هنگام آموزش پیش دبستانی طی سال ۱۹۹۴ میلادی به مورد اجرا گذارده شد. طی سال ۱۹۹۷-۹۸ میلادی، مجموع کل مدارس پیش‌دبستانی بر (۴۰) مدرسه با (۵۶) کلاس درس بالغ می‌گردید که تعداد ۱۵۵۹ کودک در آنها به فعالیت آموزشی مبادرت می‌نمایند. لازم به یادآوری است که تراکم دانش‌آموزان پیش‌دبستانی در هر یک از کلاسهای مدارس مذکور (۳۰) نفر بوده که (۱۵) دانش‌آموز در شیفت صبح و (۱۵) دانش‌آموز در شیفت بعدازظهر در کلاس‌ها حضور می‌یابند. همچنین

خاطر نشان می‌شود که هر یک از مدارس مذکور به ازاء هر کودک ۷۵ پوند هزینه سرانه دریافت می‌نمایند. علاوه بر این هر کلاس از یک مربی پیش دبستانی و یک کودکیار برخوردار می‌باشد. گفتنی است که سالیانه به هر کلاس مبلغی معادل ۴۵۰۰ پوند جهت تدارک لوازم و ابزار آموزشی اختصاص می‌یابد. علاوه بر این هر ساله مبلغی معادل ۱۵۰۰ پوند در جهت تشویق والدین به مشارکت در امور مدارس اختصاص می‌یابد. هدف از شروع زود هنگام دوره پیش دبستانی، قرار دادن کودکان در معرض برنامه‌های آموزشی است که به رشد زود هنگام شخصیتی آنان و بنا نهادن پایه آموزشی موفقیت‌آمیز برای سالهای آتی این قشر سنی منتهی می‌گردد. طرح آزمایشی مذکور از اهمیت بسیاری برخوردار می‌باشد. کلیه شواهد و قرائن داخلی و خارجی نشان می‌دهند که آموزش پیش دبستانی با کیفیت و پرمحتوا نقش بسیار مهمی در جبران اثرات اوضاع نامطلوب اجتماعی و پیشگیری از ضعف‌های آموزشی ایفا می‌نماید. در این راستا ۸ ناحیه و اصناف آموزشی و اجتماعی شهرهای کورک (CORK)، لایمریک (Limerick) و دوبلین (Dublin) براساس طرح آموزشی و جهت خدمات رسانی آموزش طی سال ۱۹۹۴ میلادی برگزیده شدند. گفتنی است که نواحی و مراکز مذکور پس از تحقیق و تفحص و با ملاحظه نیازهای شدید آنان انتخاب گردیدند. پس از اجرای طرح مذکور در مراکز فوق به تدریج دامنه طرح به سایر مدارس و مراکز محروم کشور کشیده شد به نحوی که هم اکنون این طرح در بیش از (۴۰) مرکز اجرا می‌گردد. هر یک از مراکز مشمول طرح تعداد ۶۰ کودک رده‌های سنی ۳-۴ سال را تحت پوشش خدمات آموزش پیش دبستانی خود قرار داده‌اند. لازم به ذکر است که کلاسهای پیش دبستانی در برخی از مدارس ابتدایی از پیش تعیین نشده برگزار می‌گردد. این مراکز طی دو شیفت صبح و عصر فعالیت نموده، از این روی از حداکثر پتانسیل خود در زمینه آموزش پیش دبستانی بهره می‌برند. خاطر نشان می‌گردد که کلاسهای نوبت صبح از ساعت (۱۱/۳۰ - ۹) قبل از ظهر و کلاسهای نوبت عصر طی ساعات (۲/۳۰ - ۱۲) برگزار می‌گردد. همچنین در هر یک از کلاسها تنها ۱۵ کودک به فراگیری آموزشهای این مقطع مبادرت می‌نمایند. همانگونه که قبلاً نیز بدان اشاره گردید در هر یک از مراکز مذکور دو مربی

پیش دبستانی صلاحیت دار و دو کودکیار برگزیده به فعالیت مبادرت می نمایند. یادآور می شود که کودکیاران از طریق هیئت مدیره مدارس انتخاب و به کار گمارده می شوند. حداقل صلاحیت لازم جهت اشتغال به کودکیاری در مرحله آغازین برخوردارگی گواهینامه پایه دوم آموزش متوسطه تمام وقت و گواهینامه پایه دوم فنی و حرفه ای موسوم به (N . C V A) می باشد. از جمله دیگر مدارک مورد نیاز جهت احراز شغل مذکور می توان به گواهینامه درجه دوم مراقبت های بهداشتی و یا معادل آن اشاره نمود. گفتنی است که دیپلم پرستاری در قالب مدرک معادل نیز پذیرفته می گردد.

کلیه مربیان و کودکیاران مقطع پیش دبستانی مؤلف به حضور منظم در کلاسهای آموزش ضمن خدمت می باشند. از سال ۱۹۹۸ میلادی همه ساله کنفرانس ملی آموزش پیش دبستانی در شهر دبلین بر پا می گردد. هدف از برگزاری این همایش ملی آشنایی با دیدگاههای گروههای ذینفع در این زمینه و اتخاذ شیوههای مناسب جهت حمایت، هماهنگی و گسترش هر چه بیشتر طرح مذکور می باشد. ارائه برنامه های آموزشی پیش دبستانی مناسب در نواحی محروم از جمله موضوعات مورد بحث این کنفرانس به شمار می رود. پس از خاتمه کنفرانس، دبیرخانه همایش اقدام به چاپ و انتشار نتایج و توافقات بدست آمده می نماید. این گزارش حاوی چکیده مذاکرات و مباحثات همایش بوده و به صورت یک بخش مهم ضمیمه سند سیاسی مربوط به آموزش پیش دبستانی می گردد.

۵- طرح تکمیل دوره آموزش

طرح تکمیل دوره آموزش از جمله طرحهای راهبردی دپارتمان آموزش و علوم بوده و هدف از اجرای آن تأثیرگذاری مثبت بر حضور دانش آموزان در مدارس دوره متوسطه و افزایش شمار دانش آموزانی است که با موفقیت این دوره را پشت سر می گذارند. دایره توسعه ملی کشور (NDP) با همکاری صندوق اجتماعی جامعه اروپا (ESF) عهده دار تأمین مالی طرح مذکور می باشند. لازم به ذکر است که این طرح در سایر کشورهای اروپایی نیز به مورد اجرا گذارده شده و منحصر به کشور ایرلند

نمی‌باشد. بر اساس آمارهای جاری، طی سال ۱۹۹۴ میلادی، میزان ابقاء تحصیلی دانش‌آموزان تا پایان دوره متوسطه در کشور ایرلند بر ۸۳/۷٪ بالغ می‌گردد. طرح مذکور بیشتر بر دانش‌آموزانی متمرکز است که به واسطه مواجهه با مشکلات یادگیری در معرض ترک تحصیل قرار دارند. دانش‌آموزانی که مبادرت به یک چنین عملی می‌نمایند بیشتر تمایل به خودسری داشته و از شانس کمتری جهت احراز شغل مناسب در جامعه برخوردار می‌باشند. هر چند تکمیل تحصیلات دوره متوسطه و دریافت مدرک تحصیلی به معنای یافتن شغل مورد نظر نیست اما به هر حال در دنیای متلون اقتصاد امروزی عدم برخورداری از مدرک تحصیلی به حاشیه‌نشینی افراد منتهی می‌گردد.

۶- طرح تأسیس مدارس دارالتأدیبی ویژه جوانان بزهکار

در حال حاضر در کشور ایرلند (۵) مدرسه ویژه جوانان بزهکار تحت نظارت و پشتیبانی دپارتمان آموزش و علوم فعالیت دارند. مدارس مذکور به جوانان پائین‌تر از رده سنی ۱۶ سال که از سوی دادگاه محکوم شناخته شده یا تحت بازداشت موقت قرار دارند خدمات‌رسانی می‌نماید. هدف از تأسیس مدارس مذکور مراقبت و ارائه آموزش و برنامه‌های تربیتی به جوانان بزهکار و تلاش در جهت بازگرداندن آنان به محیط سالم اجتماع می‌باشد. از جمله مدارس پنج‌گانه مذکور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- دارالتأدیب تربیتی دوبلین
- مدرسه استثنایی سن جوزف تیپداری
- مرکز تأدیبی فینگلاس دوبلین
- مرکز تربیتی پسران اوبراستوان دوبلین
- مرکز تربیتی دختران اوبراستوان دوبلین

۷- طرح ملی مبارزه با فقر (NAPS)

سند اصلاح شده طرح ملی مبارزه با فقر موسوم به (NAPS)، که به طرح ملی ایرلند بر ضد فقر و محرومیت اجتماعی نیز معروف است، در فوریه سال ۲۰۰۲ میلادی منتشر گردید. این سند حاوی برخی از نقاط هدف نظیر ضعف آموزشی نیز می‌باشد. از جمله مهم‌ترین اهداف مورد توجه طرح می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- کاهش ۵۰ درصدی نسبت دانش‌آموزان مواجه با مشکلات سوادآموزی تا سال ۲۰۰۶ میلادی
- کاهش در جمعیت کم‌سواد رده‌های سنی ۱۶-۶۴ سال به میزان ۲۰-۱۰ درصد تا سال ۲۰۰۷ میلادی
- کاهش شمار جوانانی که زودتر از موعد مقرر ترک تحصیل می‌نمایند به ۱۵ درصد طی سال ۲۰۰۳ میلادی و ۱۰ درصد طی سال ۲۰۰۶ میلادی

۸- طرح تأسیس صندوق خدمات و تسهیلات جوانان

هدف از تأسیس صندوق خدمات و تسهیلات جوانان - که توسط دولت طی سال ۱۹۹۸ میلادی پایه‌ریزی گردید - توسعه و گسترش روشهای هدفمند پیشگیری از افت تحصیلی و ترک تحصیل زود هنگام از طریق گسترش امکانات ویژه جوانان نظیر امکانات ورزشی و تفریحی و خدمات رفاهی در نقاط محروم می‌باشد. به عبارت دیگر این صندوق با هدف جلب جوانان مناطق محروم و آلوده به مواد مخدر به فعالیتهای متنوع ورزشی و تفریحی و به دور نگاهداشتن آنان از خطر اعتیاد به مواد مخدر تأسیس یافته است. دولت ایرلند نیز در جهت گسترش فعالیتهای صندوق کمک مالی (۴۷) میلیون یورویی به آن اختصاص داده است. خاطرنشان می‌گردد که مبلغ مزبور ظرف مدت ۳ سال و به تدریج به صندوق واریز می‌گردد. گفتنی است که از میزان کمکهای مالی مذکور، بالغ بر ۳۴ میلیون یورو به ۱۳

گروه ضربتی محلی مبارزه با مواد مخدر اختصاص یافته است. در این راستا دپارتمان بهداشت و کودکان مبلغ (۹) میلیون یورو جهت اجرای « طرح کودکان در معرض خطر» به صندوق اهدا نموده است. به طور کلی سرمایه‌گذارهای صندوق در جهت کمک به اهداف مشروح در ذیل صورت می‌پذیرد:

۱- حمایت و پشتیبانی مادی و معنوی از بیش از ۱۰۰ امدادگر در خلال فعالیت صندوق

۲- احداث و تجهیز (۹۰) مرکز ویژه جوانان، مراکز اجتماعی و تأسیسات ورزشی در مناطق محل

فعالیت گروههای ضربتی مبارزه با مواد مخدر

۳- استخدام مربی ورزشی جهت جلب توجه جوانان در معرض خطر اعتیاد به ورزش و فعالیتهای

تفریحی

۴- گسترش برنامه‌های پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر توسط ۷ سازمان محلی و منطقه‌ای

لازم به ذکر است که کلیه پروژه‌های مذکور توسط کمیته ارزشیابی ملی - که تحت سرپرستی و

نظارت دپارتمان جامعه و امور روستایی قرار دارد - مورد بازبینی و تأیید قرار می‌گیرد. گفتنی است که در

این راستا دپارتمان آموزش و علوم مدیریت صندوق را بر عهده دارد.

۸- طرح دسترسی کودکان استثنایی به برنامه‌های آموزشی

توسعه طرح دسترسی به آموزش از نوع سوم در جهت افزایش مشارکت دانش‌آموزان مواجهه با

ناتوانی‌های یادگیری و دانش‌آموزان مناطق محروم بسیار ضروری است. هدف از اجرای این طرح تسهیل

در دسترسی دانش‌آموزان مذکور به بازار کار از طریق توانمند نمودن آنان با آموزشهای لازم می‌باشد.

۹- طرح غنای اجتماعی حوزه آموزش کشور

در طرح غنای اجتماعی بخش آموزش، تدابیر متعددی در رابطه با محرومیت‌های آموزشی من جمله

آغاز تحصیلات پیش از دوره پیش‌دبستانی، تکمیل دوره تحصیلات پایه تا پایان دوره متوسطه،

سوادآموزی ابتدایی، آموزش خانواده‌های دائم‌السفر، خدمات مشاوره‌ای مدارس راهبرد سووادآموزی بزرگسالان و زبان آموزی پناهندگان لحاظ گردیده است.

۱۰- طرح آموزش ویژه خانواده‌های دائم‌السفر

هدف از اجرای این طرح تشویق خانواده‌های مسافر به همکاری با دپارتمان آموزش و علوم جهت رهسپاری فرزندان خود به مدارس می‌باشد تا از این طریق آنان از مزایای نظام آموزشی کشور بهره‌مند شده و به اتمام تحصیلات پایه تا مقطع متوسطه مبادرت نمایند.

اصول و اهداف کلی آموزشی

از جمله اصلی‌ترین اهداف آموزشی کشور ایرلند می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. تأمین آموزش جامع، مقرون به صرفه و قابل دسترس با بالاترین کیفیت ممکن
۲. ارتقای توانمندی‌های افراد به عنوان عضوی از اعضای جامعه و به عنوان شهروندان فعال جهت مشارکت در توسعه اجتماعی - اقتصادی کشور

اولویتها و علایق آموزشی

از جمله مهم‌ترین اولویتها و علایق آموزشی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. تمرکززدایی درمسئولیت‌های آموزشی و واگذاری قدرت به سطوح منطقه‌ای و مدرسه‌ای
۲. بررسی و تجدیدنظر در محتوی دروس آموزش ابتدایی جهت انطباق آن با تغییرات اجتماعی،

علمی و فنی

۳. اعمال انعطاف‌پذیری بیشتر در سیاستهای آموزش متوسطه به منظور جذب بیشتر جوانان به حوزه آموزش و افزایش نرخ تحصیل افراد رده‌های سنی ۱۶ تا ۱۸ سال به ۹۰ درصد

۴. تغییر نظام ارزشیابی تحصیلی به منظور ارزیابی میزان پیشرفت تحصیلی بر اساس اهداف برنامه

درسی

قوانین آموزشی

از جمله مهم‌ترین قوانین آموزشی موجود در قانون اساسی کشور ایرلند می‌توان به قوانین ذیل

اشاره نمود:

۱. ماده ۲۴ قانون اساسی ایرلند

۲. قانون آموزش ملی

۳. قانون مراقبت از دانش‌آموزان

۴. قانون مشارکت آموزشی

از جمله مهم‌ترین قوانین آموزشی کشور ایرلند که طی سال‌های ۱۹۲۰-۱۹۸۹ به تصویب رسیده

است می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. مطابق ماده قانون ویژه آموزش مصوب سال ۱۹۲۰ میلادی؛ مسئولیت اداره و رسیدگی بر حوزه

آموزشی کشور میان ۲ بخش ایرلند شمالی و ایرلند جنوبی تقسیم گردید.

۲. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۲۱ میلادی؛ دپارتمان آموزش تأسیس گردید.

۳. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۲۳ میلادی؛ ماده قوانین آموزشی کشور تصویب گردید.

۴. مطابق ماده قانون سال ۱۹۳۰ میلادی؛ قانون ویژه آموزش کشور ایرلند شمالی تصویب گردید.

۵. مطابق قانون سال ۱۹۴۴ میلادی؛ ماده قانون باتلر ویژه تفکیک حوزه آموزشی ایرلند از آموزش

کشور انگلستان تصویب گردید.

۶. مطابق ماده قانون سال ۱۹۵۷ میلادی؛ سن قانونی اتمام مقطع آموزشی تحصیلات پایه ۱۵ سال

تمام اعلام گردید.

۷. مطابق ماده قانون مصوب سال ۱۹۶۷ میلادی؛ دانشگاه ملی اولستر بازگشایی شد.
۸. مطابق ماده قانون مصوب سال ۱۹۶۸ میلادی؛ ماده قانون جدیدی در خصوص آموزش زنان کشور از تصویب پارلمان گذشت.
۹. مطابق ماده قانون مصوب سال ۱۹۷۰ میلادی؛ شورای آموزشی کلیسای ایرلند شمالی حمایت خود را از اعمال سیاستهای آموزشی فراگیر ملی اعلام نمود.
۱۰. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۷۱ میلادی؛ شورای عمومی کلیسای پریش بیتاری از اعمال سیاستهای آموزشی جامع و فراگیر در اقصی نقاط کشور حمایت نمود.
۱۱. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی؛ ماده قانون تشکیل کتابخانه‌های ملی آموزشی و آموزش کادر حرفه‌ای کتابداران به تصویب نمایندگان مجلس رسید.
۱۲. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۷۴ میلادی؛ طرح آموزش مشترک ارائه گردید.
۱۳. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۷۷ میلادی؛ مرکز مطالعات ویژه ناسازگاریهای رفتاری و آموزشی دانش‌آموزان تأسیس گردید.
۱۴. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۸۰ میلادی؛ ماده قانون نحوه تربیت معلمان آموزشی به تصویب رسید.
۱۵. مطابق ماده قانون مصوب سال ۱۹۸۱ میلادی؛ اولین مدرسه جامع با نام کالج لاگان افتتاح گردید.
۱۶. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۸۴ میلادی؛ شورای آموزش جامع ایرلند شمالی با علامت اختصاری (NICIE) تأسیس گردید.
۱۷. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۸۷ میلادی طرح برقراری تماس اجتماعی - آموزشی با کشورهای همسایه مرزی طی بخشنامه شماره ۸۷/۴۷ اعلام گردید.

۱۸. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۸۸ میلادی پیشنهادهای در خصوص اعمال تغییرات و اصلاحات در حوزه آموزشی کشور ارائه گردید.

۱۹. مطابق قانون مصوب سال ۱۹۸۹ میلادی ماده قانون ویژه اصلاحات در حوزه آموزشی کشور به تصویب نمایندگان رسید.

۲۰. قانون روز آمد نمودن مهارت‌های کاری افراد استخدامی حوزه آموزش مصوب ۱۹۹۹ که مفاد آن به شرح ذیل می‌باشد:

۱. پایه گذاری و ارتقاء سطح استانداردهای آگاهی، مهارت و صلاحیت‌های علمی

۲. ارتقاء سطح کیفی آموزش و دستیابی به مهارت‌های بیشتر و دوره‌های آموزش عالی

۳. طراحی و اجرای برنامه‌هایی در جهت دستیابی، انتقال و پیشرفت تحصیلی

هدف اصلی قانون مذکور ایجاد نزدیکی، برقراری هماهنگی میان برنامه‌های آموزشی تئوریک و عملی از یک سو و حوزه صنایع و تجارت و برقراری ارتباطات وسیع‌تر از سوی دیگر می‌باشد.

ماده قانون آموزش مصوب سال ۱۹۹۸ میلادی

ماده قانون آموزش در مورخه ۲۳ دسامبر سال ۱۹۹۸ میلادی تصویب و جهت اجرا به دوایر مختلف آموزشی کشور ابلاغ گردید. مطابق ماده قانون مذکور برای نخستین بار چارچوب قانونی جهت عملیاتی کردن و تداوم فعالیت مدارس دولتی بر اساس قانون اساسی کشور ایرلند پایه‌ریزی گردید. گفتنی است که ماده قانون مذکور بر مدارس وابسته و خصوصی - که تعداد آنها نیز محدود است - مشتمل نمی‌گردد. ماده قانون آموزش به تصریح حقوق و نقش بازیگران بخش آموزش کشور مبادرت نموده و در این رابطه بر اصل مشارکت در مدیریت و اجرای نظام آموزش همگانی تأکید ویژه‌ای نموده است. مفاد اصلی ماده قانون آموزش به بررسی نقش و عملکرد وزیر آموزش و علوم، دایره نظارت و بازرسی، مدیریت و شوراهای داخلی مدارس، مدیران و معلمان تأکید دارد. در همین رابطه ماده قانون آموزش بر حقوق والدین، معلمان و حامیان مالی بخش آموزش جهت درگیری مستقیم در امور مدارس براساس قانون صحه

گذارده و به تبیین و تعیین چارچوب حقوقی مدیریت مدارس مبادرت می‌نماید. علاوه بر موارد مذکور، نقش دایره بازرسی و نظارت دپارتمان آموزش و علوم، شورای ملی ارزشیابی و برنامه‌ریزی و نظام امتحانات کشوری نیز به صراحت در ماده قانون مذکور لحاظ گردیده است. از جمله مهم‌ترین قوانین آموزشی کشور ایرلند طی سال ۱۹۹۹ می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- قانون توسعه استانداردهای مهارتی و رقابتی در حوزه آموزش
- قانون افزایش کیفیت برنامه‌های آموزش عالی
- قانون ویژه اتخاذ سیستم قیاسی جهت ارزیابی مدارک علمی
- قانون ویژه انتقال و توسعه اطلاعات در حوزه آموزش

بنابر قوانین مذکور هر دانشجویی قادر به تعیین اهداف آموزشی خود و نحوه اجرای آن می‌گردد. هدف اصلی قوانین مذکور برقراری همکاری و مشارکت بیشتر میان حوزه آموزشی و صنایع از یک سو و جامعه از سوی دیگر است.

همکاری و مشاوره آموزشی

مهم‌ترین نهاد مسئول در امر تسهیل برقراری همکاریها و مبادلات بین‌المللی در حوزه آموزش عالی کشور، شورای ملی دانشجویان خارجی می‌باشد.

نهادهای مشاوره‌ای

در مورخه نوامبر ۱۹۸۷، شورای ملی برنامه‌های آموزشی و ارزیابی (NCCA) طبق حکم رسمی وزارت آموزش آغاز به فعالیت نمود.

از جمله مهم‌ترین وظایف شورای مذکور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ارائه خدمات مشاوره به وزیر آموزش در خصوص برنامه‌های آموزشی نخستین و دومین مقطع

آموزشی

- ارائه خدمات مشاوره به وزیر آموزش در خصوص روش‌های ارزیابی تحصیلی

- هماهنگی تحقیق و پژوهش و پیشرفت و توسعه آموزشی در مراکز آموزشی سراسر کشور

- نظارت بر استانداردهای عملکرد دانش آموزان در مدارس دولتی

ارزیابی آموزشی

ارزیابی کلی پیشرفت‌های بخش آموزش کشور

همانگونه که قبلاً نیز به تفصیل آورده شد، در خلال ۱۰ سال گذشته بخش آموزش کشور به بسیاری از اهداف از پیش تعیین شده خود دست یافته است. دهه ۹۰ در کشور ایرلند به دهه تغییرات سریع و چشمگیر معروف است. گفتنی است که این تغییرات تنها به رشد چشمگیر بخش اقتصاد همراه با سرمایه‌گذاری دولت در بخش آموزش اختصاص نداشته بلکه خود نظام آموزشی کشور نیز به بخشی پویا و فعال مبدل گردید. در همین اثنا بود که اقدامات مفیدی در رابطه با یافته‌های سازمان بین‌المللی بررسی سوادآموزی در میان بزرگسالان موسوم به (IALS) نشان داد که در کشور ایرلند چشم‌اندازهای مثبتی در جهت بهبود وضعیت سوادآموزی در میان بزرگسالان وجود دارد. علاوه بر موارد مذکور ارائه لایحه ویژه آموزش بزرگسالان به پارلمان و تهیه سند سیاسی مربوطه جهت برطرف نمودن مشکل بیسوادی در میان بزرگسالان و توسعه مراقبت‌های مربوط به دوران پیش‌دبستانی از جمله اقدامات مهمی بود که دولت ایرلند طی دهه ۹۰ به آن دست یازید. اختصاص بودجه مازاد ۵/۳۵ میلیون پوندی از طریق اجرای طرح توسعه ملی طی سال ۱۹۹۹ میلادی بیشتر صرف توسعه و ترویج غنای اجتماعی، آموزش دامنه‌دار و مدرنیزه کردن تجهیزات آموزشی گردید. دولت نیز به اختصاص اولویت هفت سال آینده خود به بخش آموزش کشور مبادرت نموده است. در طرح توسعه ملی موضوعات آموزشی فراوانی مورد توجه

قرار گرفته و بودجه اختصاص یافته به این امر صرف اولویت‌های ملی گردیده است. از جمله اولویت‌هایی که در بخش آموزش به صورت ملی مورد توجه قرار گرفته‌اند می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- مبارزه با محرومیت آموزشی از طریق یک سری مداخلات ویژه
- توسعه و ترویج فرهنگ آموزش دامنه‌دار و مداوم با تأکید ویژه بر فراهم‌سازی فرصت دوباره جهت بازگشت به دنیای علم و تحصیل
- تجهیز و مدرنیزه کردن امکانات آموزشی و گسترش کیفیت آموزشی در کلیه سطوح

ارزیابی تحصیلی مقاطع ابتدایی و متوسطه

آزمون رسمی در پایان اولین مقطع آموزش وجود ندارد. معلمین مدارس ملی ایرلند به ارزیابی از عملکرد دانش‌آموزان بواسطهٔ گزینشهای استاندارد و آزمون‌های مبتنی بر برنامه‌های آموزشی مبادرت می‌نمایند. آزمون‌های انتهای سال تحصیلی در بیشتر کلاسها به عمل می‌آید. گزارشات و نتایج (بصورت کتبی) به والدین ارائه می‌گردد. گفتنی است که کارنامه رسمی توسط معلمین دانش‌آموزان در پایان آموزش ابتدایی صادر و تکمیل می‌گردد. کارنامه مذکور تنها به مدارس متوسطه دانش‌آموزان ارسال شده و به والدین ارائه نمی‌گردد. اغلب دانش‌آموزان در پایان هر سال تحصیلی به کلاسی بالاتر راه می‌یابند. در موارد خاص دانش‌آموز به گذراندن مجدد سال تحصیلی مبادرت می‌نمایند اما چنین چیزی به ندرت اتفاق می‌افتد. لازم به ذکر است که تعداد ۱۶ کلاس ویژه کودکان مهاجر در مدارس ملی دایر می‌باشد. نظام ارزشیابی تحصیلی مقطع متوسطه به شرح ذیل می‌باشد :

- (عالی) نمره $A_1 - A_2 = 85-100\%$
- (خیلی خوب) نمره $B_1 - B_3 = 70-84$
- (خوب) نمره $C_1 - C_3 = 55-69\%$
- (متوسط) نمره $D_1 - D_3 = 40-54\%$

• (ضعیف) نمره 25-39% E =

• (خیلی ضعیف) نمره 25-39% F =

• (مردود) 0-9% G =

نظام ارزشیابی مورد استفاده در مؤسسات آموزش عالی نیز به شرح ذیل است:

• عالی

• خیلی خوب

• خوب

• ضعیف

• مردود

نهادهای ارزیابی کننده آموزشی

در سال ۱۹۸۷ شورای ملی برنامه تحصیلی و ارزیابی در جهت ارزیابی و برنامه‌ریزی طرح‌های وزارت علوم به صورت آزمایشی برای ابتدایی و پس از ابتدایی پایه‌گذاری شد. در سال ۱۹۹۱ وزارت آموزش و علوم با همکاری شورای ملی برنامه‌ریزی و ارزیابی به بررسی برنامه‌های تحصیلی مقطع آموزش ابتدایی مبادرت نمود. گفتنی است که بررسی‌های به عمل آمده به احتساب تغییرات سریع اجتماعی، علمی و تکنولوژی و موقعیت کشور ایرلند در اتحادیه اروپا و جهان صورت گرفته و از سال ۱۹۹۹-۲۰۰۰ در مدارس سراسر کشور به مرحله اجرا درآمده است.

مدیریت آموزشی

بالاترین مرجع مدیریت آموزشی کشور ایرلند وزارت آموزش و پرورش و علوم است. سطح بعدی در ساختار مدیریتی دواير منطقه‌ای آموزشی می‌باشند که وظیفه ارائه خدمات به مدارس و معلمان را بر

عهده دارند. هر مرکز آموزشی از یک هیئت مدیره برخوردار می‌باشد که اعضای آن را معتمدین جامعه محلی، معلمان و والدین تشکیل می‌دهند. اداره امور مدارس بر عهده هیأت مدیره مدارس می‌باشد که از میان خود یک نفر را به عنوان مدیر انتخاب می‌کنند. والدین دانش‌آموزان از طریق عضویت نمایندگان خود در هیأت مدیره مدارس از فرصت و راهکارهای مشارکتی در تصمیم‌گیری‌های آموزشی برخوردار می‌گردند. دپارتمان آموزش از سال ۱۹۲۴ میلادی به این سو عهده‌دار مسئولیت مدیریت نظام آموزشی کشور ایرلند بوده است.

شورای آموزش

وزیر علوم به تشکیل شورای تدریس در ایرلند مبادرت نموده و کمیته رهبری با نمایندگانی از گروه‌های وابسته به تدارک گزارشاتی در خصوص نحوه عملکرد و نقش شوراها مبادرت می‌نمایند. هدف اصلی شورای تدریس به عنوان یک سازمان قانونی و مستقل به کارگیری نیروها در جهت برخورداری معلمین از درجه بالایی از اختیارات حرفه‌ای و خود تنظیمی می‌باشد. از جمله مهم‌ترین پیامدهای تشکیل شورای مذکور افزایش سطح موقعیت و مرتبه حرفه معلمی و فراهم آمدن کیفیت بهتری جهت تحصیل دانش‌آموزان در مدارس می‌باشد.

نهادهای مرکزی

وزارت آموزش و پرورش مسؤولیت معرفی و ارائه قوانین آموزشی و نظارت بر نحوه اجرای این قوانین می‌باشد. قوانین محدودی مختص حوزه آموزش وجود داشته و نظام آموزشی کشور عمدتاً تحت قوانین وزارتی که انعکاس دهنده قوانین آموزشی است اداره می‌گردد. اداره کل آموزش و پرورش نیز به طراحی و وضع قوانین کلی به رسمین شناختن مدارس، نظارت بر برنامه‌های آموزشی، نظام آزمون دولتی و تصویب قوانین و ضوابط ویژه مدیریت، منابع و کادر آموزشی مدارس مبادرت نموده و در خصوص معیارهای حقوق معلمین به بحث و مذاکره می‌پردازد. اداره مذکور همچنین به کنترل عملکرد کلی

کمیته‌های آموزش فنی و حرفه‌ای مبادرت می‌نماید. علاوه بر این مسؤولیت نظارت بر عملکرد کلی مؤسسات آموزش عالی و تأمین بودجه مؤسسات تحت نظارت و اداره آموزش دانشگاهی بر عهده اداره مذکور می‌باشد. اداره آموزش دانشگاهی نیز مسؤولیت قانونی تحقق بخشیدن به توسعه آموزش دانشگاهی و حمایت از آن به واسطه اختصاص و تأمین بودجه دولتی و تدارک پیشنهادهای در جهت فراهم آوری چنین بودجه‌ای را بر عهده دارد. اداره مذکور هم چنین به ارائه خدمات مشاوره به وزارت آموزش در ارتباط با تأسیس مؤسسات جدید آموزش عالی، ماهیت مؤسسات و اجرای اقدامات قانونی مورد نیاز در ارتباط با تأسیس مؤسسات مذکور مبادرت می‌نماید. شورای ملی مدارک / جوایز آموزشی (NCEA) نیز عهده‌دار مسؤولیت قانونی تأیید دوره‌های آموزشی و اعطای مدارک کالج‌های فنی محلی و مؤسسات غیر دانشگاهی می‌باشد. شورای فوق هم چنین به تعیین و نظارت بر استانداردهای آموزشی کالج‌های مذکور مبادرت می‌نماید. گفتنی است که مدارک اعطایی (NCEA) جانب بخش‌های آکادمیک، حرفه‌ای، تجاری و صنایع دستی در عرصه بین‌المللی به رسمیت شناخته می‌شوند.

شورای ملی جوایز / مدارک فنی و حرفه‌ای (NCVA) نیز در سال ۱۹۹۱ به منظور توسعه و پیشرفت نظام ارزیابی برنامه‌ها و آموزش فنی و حرفه‌ای آغاز به فعالیت نمود.

نهادهای محلی

در مقطع آموزش ابتدایی، هیأت‌های مدیریتی عهده‌دار مسؤولیت نظارت مستمر مدارس کشور مشروط بر قوانینی مصوب اداره کل آموزش و پرورش می‌باشند. مدارس نیز مسؤولیت اجرای اقدامات ضروری جهت تشکیل هیئت مدیره، انتصاب نمایندگان منتخب هیئت و انتصاب ریاست هیأت مدیره را برعهده دارند. ریاست هیأت مدیره، عهده‌دار مسؤولیت تضمین اجرا و رعایت قوانین آموزشی مدارس دولتی می‌باشد. گفتنی است که اعضای هیئت مذکور توسط ریاست هیئت، والدین و مدیران مدارس انتخاب می‌گردد. اغلب مدارس متوسطه خصوصی توسط کلیساهای کاتولیک و مقامات اسقفی اداره

می‌گردند. این در حالی است که تعداد ناچیزی از مدارس متوسطه تحت نظارت و مدیریت مقامات پروتستان اداره می‌گردند. با توجه به کاهش قدرت مراکز مذهبی، افزایش محسوسی در تعداد افراد غیرمذهبی عهده‌دار سمت مدیریت مدارس صورت گرفته و در برخی طی سال‌های اخیر مناطق، از اجرای دستورات مذهبی در جهت کنترل و تملک مدارس صرف نظر می‌گردد. انجمن مدیریت مدارس متوسطه کاتولیک (AMCSS) مدیریت کلیه مدارس متوسطه اعم از مذهبی و غیر روحانی/مذهبی در مقطع محلی را بر عهده دارد. در مقطع ملی، شورای مدیریت مدارس متوسطه کاتولیک با عنوان (AMCSS) ایفای نقش می‌نماید. کالج‌ها، مدارس گروهی، مدارس جامع و مدارس خصوصی توسط دولت تأمین اعتبار شده اما به صورت محلی اداره می‌گردند. هیأت‌های مدیریت مدارس جامع از حداقل نماینده وزیر آموزش (یک بازرس)، کمیته محلی آموزش فنی و حرفه‌ای و مقام اسقف متشکل می‌گردند.

هیأت‌های مدیریت مدارس گروهی نیز از سه نماینده VEC، از سه مقام مذهبی دو نماینده منتخب والدین و دو نماینده منتخب از میان معلمان و مدیران مدارس متشکل می‌گردند.

مدارس فنی و حرفه‌ای به طور مستقیم تحت نظارت کمیته آموزش فنی و حرفه‌ای (VEC) اداره می‌گردند. تعداد ۳۸ کمیته آموزش فنی و حرفه‌ای فعالیت دارد که هر یک عهده‌دار مسئولیت تداوم و ارائه آموزش فنی در حوزه خود می‌باشد. هر VEC به انتخاب یک مقام اجرایی ارشد (CED) مبادرت می‌نماید. دانشگاه‌ها و مؤسسات دولتی آموزش دانشگاهی به عنوان نهادهای خودگردان فعالیت می‌نمایند. کالج‌های فنی منطقه‌ای نیز که به طور رسمی توسط VEC اداره می‌شوند، از زمان تصویب و اعمال ماده قوانین ویژه کالج‌ها به بخش‌های دولتی خودگردان بدل گردیده‌اند.

این در حالی است که دولت از خودش حق مدیریت بودجه آموزش دانشگاهی برخوردار می‌باشد. حوزه بازرسی بخشی از اداره کل آموزش و پرورش می‌باشد که توسط بازرس ارشد اداره و از جانب دو معاون بازرس ارشد حمایت می‌گردد؛ گفتنی است که یک بازرس به مقطع آموزش ابتدایی و یک بازرس

به مقطع آموزش پس از ابتدایی اختصاص می‌یابد. هیأت بازرسی از سه عضو مستقل (بازرس ارشد به‌عنوان تنها مقام هماهنگ کننده مدیریت، دبیر و وزیر) تشکیل یافته است.:

بازرسان رابط اصلی میان مدارس و اداره کل آموزش و پرورش می‌باشند. که از جمله عمده‌ترین وظایف آن‌ها می‌توان به بازرسی و ارزیابی عملکرد معلمان، راهنمایی و نشان دادن راه کارها، طراحی برنامه‌های آموزشی، نظارت بر نحوه برگزاری آزمون‌ها، سازماندهی و مشارکت دوره‌های آموزش ضمن خدمت، برقراری ارتباط با کالج‌های آموزشی، مصاحبه با معلمان جهت اعطای پستهای مدیریتی در حوزه آموزش اشاره نمود. گفتنی است که در مقطع تکمیلی متوسطه، بازرسان نقش ارائه خدمات مشاوره‌ای را بر عهده دارند.

قوانین مدیریت آموزشی

قانون ویژه مدیریت آموزش مصوب سال ۱۹۹۸ در ۲۳ دسامبر ۱۹۹۸ تصویب شد. مصوبه مذکور نخستین قانون رسمی جهت اداره و توسعه مدارس با پشتوانه ملی در نظام تحصیلی کشور ایرلند محسوب می‌گردد. گفتنی است که مصوبه مذکور شامل مدارس تأمین شونده از محل صندوق‌های خصوصی نمی‌گردد. قانون مذکور به طور وضوح حقوق و نقش کلیه دست‌اندرکاران حوزه آموزش را مشخص نموده و تأکید چشمگیری بر اصل مشارکت در اداره و مدیریت نظام آموزشی کشور دارد. بند اصلی قانون به تبیین، نقش و عملکرد وزیر، معاونت، انجمن مدیران مدارس و انجمن معلمان اختصاص می‌یابد. مطابق بند مذکور والدین، معلمان و نهادهای پشتیبانی از حقوق قانونی جهت دخالت در مدیریت مدارس برخوردار بوده و به تشکیل شبکه‌هایی جهت اداره مدارس مبادرت می‌نمایند. مطابق قوانین آموزشی کشور ایرلند اساس قانونی جهت مشخص نمودن جایگاه و نقش انجمن‌های مدیریتی در اداره مدارس در سطح ملی در نظر گرفته است. بنابر پارامترهای مذکور کلیه مدارس کشور از اختیاراتی در

تخصیص بودجه‌های آموزشی در محدوده این پارامترها برخوردار می‌گردند. از جمله مهم‌ترین عملکردهای انجمن‌های مدیریت آموزشی کشور ایرلند می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- نظارت بر عملکرد مدارس و مراکز آموزشی کشور

۲- کسب اطمینان از ارائه برنامه‌های آموزشی برای کلیه دانش‌آموزان در مراکز مختلف آموزشی

۳- طراحی و گزارش سیاست‌های پذیرش آموزشی به مراکز آموزشی و مدارس سطوح مختلف آموزشی

۴- طراحی و تنظیم تبصره‌های خاص قانون جهت اختصاص منابع آموزشی و مالی مدارس به آندسته از دانش‌آموزانی که با نیازهای تحصیلی خاص مواجه می‌باشند.

اصلاحات آموزشی

براساس آمارهای بدست آمده طی سال ۱۹۹۶ تقریباً نیمی از جمعیت رده‌های سنی ۶۴-۲۵ سال کشور ایرلند موفق به اتمام دوره تحصیلات متوسطه نگردیدند و این در حالی است که این رقم طی سال ۱۹۸۹ میلادی بر ۶۲٪ بالغ می‌گردید. پائین بودن رتبه کشور در این شاخص نمایانگر سرمایه‌گذاری اندک دولت ایرلند در بخش آموزشی ظرف مدت ۳۰ سال گذشته است. علاوه بر این کشور ایرلند در مقایسه با بسیاری از دیگر کشورهای دنیا عقب‌تر است که این مسأله هم نشانگر افزایش نسبی نرخ تکمیل دوره تحصیلات متوسطه در این کشور می‌باشد. براساس آمارهای موجود، شمار جوانانی گروه سنی ۲۴-۲۰ سال که به دریافت دیپلم متوسطه نائل نیامدند از ۳۸٪ طی سال ۱۹۸۹ میلادی به ۲۶٪ طی سال ۱۹۹۵ میلادی کاهش یافت که در نوع خود رقم امیدوارکننده‌ای به شمار می‌رود. در مقایسه با سال ۱۹۸۹ میلادی که طی آن تنها ۷٪ از جمعیت رده‌های سنی ۶۴-۲۵ سال کشور از مدرک دانشگاهی برخوردار بودند، طی سال ۱۹۹۶ میلادی این رقم به ۱۱٪ افزایش یافت. در رابطه با نرخ بیکاری و عدم موفقیت در شغل‌یابی، مردان ایرلندی فاقد مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه (۲/۵) برابر

بیشتر از همتایان خود که از مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه برخوردار می‌باشند بیکاری طولانی مدت را تجربه می‌کنند در حالیکه این نرخ در میان زنان ایرلندی (۲/۲) برابر است. در کشور ایرلند میان درآمد بالا و موفقیت تحصیلی رابطه بسیار قوی وجود دارد. در این راستا فارغ‌التحصیلان دانشگاهی درآمد بیشتری نسبت به فارغ‌التحصیلان متوسطه کسب می‌نمایند. گفتنی است که زنان فارغ‌التحصیل دانشگاهی و فارغ‌التحصیل متوسطه در ایرلند بیشتر از همتایان مرد خود کسب درآمد می‌نمایند.

در کشور ایرلند زنان رده‌های سنی ۶۴-۲۵ سال نسبت به مردان همین گروه سنی از سطح تحصیلات بالاتری برخوردار می‌باشند. در ژوئن ۱۹۹۲ با انتشار روز پیشنهادات دولت از آموزش تحت عنوان ابزاری جهت تغییر جهان یاد گردید. سند مذکور به منظور طرح پیشنهادات دولتی، بحث و تصمیم‌گیری کلی در خصوص آن و برقراری اتفاق نظر میان مراکز مختلف آموزشی و نتیجه بخش بوده برنامه‌های آموزشی طی قرن آتی همواره مد نظر بوده است. در حال حاضر، اداره کل آموزش و پرورش ایرلند در حال تهیه گزارشی از طرح‌های آموزشی در جهت اتخاذ سیاستی جهت قانونی نمودن و اقدامات مورد نیاز جهت اجرای هر چه بهتر این سیاست می‌باشد. از جمله مهم‌ترین اصلاحات اعمال شده در حوزه آموزش کشور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- افزایش دانش آموزان قادر به تحصیل به ویژه در سطوح ۲ و ۳ آموزش
- ارائه خدمات رفاهی بهتر و بیشتر به دانش‌آموزان، والدین و معلمان
- افزایش حیطه خدماتی دپارتمان آموزش و علوم در پاسخ به نیازهای متغیر اقتصادی و فنی کشور
- بهره‌گیری مؤثرتر و مفیدتر از منابع ایالتی و ارزیابی نحوه هزینه منابع مذکور در مراکز آموزشی
- گرایش رسانه‌ها و عامه مردم به سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی

ورقه سبز آموزش طی سال ۱۹۹۲ منتشر شده و توسط کنگره ملی آموزش در اکتبر سال ۱۹۹۳ مورد بحث و بررسی قرار گرفت. کنگره ملی آموزش، با مشارکت نمایندگی از ۴۲ سازمان، اعضای نهادهای آموزشی، شرکای اجتماعی و دپارتمان آموزش به بحث و بررسی پیرامون موضوعات اصلی سیاست آموزشی ایرلند مبادرت می‌نمایند. بعدها طی سال ۱۹۹۵ ورقه سفید آموزشی تحت عنوان لایحه « ترسیم آینده تحصیلی ما » منتشر شد. گفتنی است که ورقه مذکور بر مشارکت ایالت‌های مختلف کشور در اجرای سیاست‌های آموزشی تأکید داشت.

علاوه بر این در ورقه مذکور بر مشارکت اتحادیه‌های ملی والدین، سازمانهای مدیریتی مدارس و اتحادیه‌های نمایندگی معلمان با وزرات علوم و آموزش در خصوص اصلاح سیاست‌ها و اتخاذ تدابیری در جهت بر طرف نمودن کمبودهای آموزشی تأکید شده است.

لازم به یادآوری است که نظام آموزشی ایرلند در فضای متغیر و پیچیده‌ای فعالیت می‌نماید که در آن بازیگران متعددی نظیر والدین، دانش‌آموزان، معلمین، حامیان مالی بخش خصوصی، مقامات مدیریتی، دپارتمان آموزش و علوم و سایر گروههای ذینفع من جمله کارفرمایان و نهادهای مدنی به ایفای نقش مبادرت می‌نمایند. به دنبال برپایی کنفرانس ملی آموزش در اکتبر سال ۱۹۹۳ میلادی، پیش‌نویس آموزشی طی سال ۱۹۹۲ میلادی منتشر گردید. در این کنفرانس نمایندگان چهل و دو سازمان، نهاد آموزشی، شرکای مدنی بخش آموزش و دپارتمان آموزش و علوم دور هم گرد آمدند تا در خصوص موضوعات کلیدی سیاست‌های آموزشی کشور به بحث و گفتگو بپردازند. بدنبال انتشار گزارش نهایی کنفرانس، سند سیاسی آموزش کشور طی سال ۱۹۹۵ میلادی منتشر گردید. عنوان سند سیاسی مذکور ترسیم آینده آموزشی کشور بود. سند مذکور دولت بر مشارکت جدی در حوزه آموزشی کشور تأکید داشت. این سند همچنین از تمایل دولت در جهت معرفی ماده قانونی که به روشن شدن ترتیبات حاکم بر نظام آموزشی کشور بر اساس چارچوبهای قانون منتهی می‌گردید پرده برداشت. لازم به یادآوری است که ماده قانون مذکور موسوم به ماده قانون آموزش طی سال ۱۹۹۸ میلادی به تصویب دولت رسید. بر

اساس ماده قانون آموزش مصوب سال ۱۹۹۸ میلادی، وزیر آموزش و علوم مؤظف گردید از مشاوره نهادهای مختلف دست‌اندرکار بخش آموزش کشور من جمله انجمن‌های اولیا و مربیان، شوراهای مدارس، اتحادیه‌های تجاری و صنفی بهره‌گرفته و جهت اتخاذ سیاست‌ها و راهبردهای مؤثر و مناسب آموزشی در تشخیص و اصلاح نابسامانیهای آموزشی به موانع آموزشی ناشی از مشکلات اقتصادی و اجتماعی و عدم بهره‌مندی دانش‌آموزان از منابع و امکانات آموزشی مدارس توجه نماید.

بودجه آموزشی

طی قرن ۱۹ نظام آموزشی کشور از تحت‌الحمایگی مطلق دولتی خارج شده و مطابق مدل خصوصی مدیریت گردید. در حال حاضر نهادهای ایالتی به تأمین سهم عمده‌ای از بودجه آموزشی و اختصاصی کمک‌های مالی به مدارس مبادرت می‌نمایند. لازم به ذکر است که سهم عمده‌ای از سرمایه‌گذاری‌های آموزشی در مدارس ابتدایی و متوسطه توسط نهادهای ایالتی تأمین شده، بیشتر این مدارس از مالکیت خصوصی برخوردار بوده و اغلب تحت نظارت یک فرقه مذهبی قرار دارند. تا سال ۱۹۷۰ این مدارس توسط یک فرد روحانی از فرقه‌های مذهبی مختلف اداره می‌گردید. در حال حاضر مدارس مذکور توسط انجمن مدیران آموزشی اداره می‌گردد. گفتنی است تعداد محدودی از مدارس چند فرقه‌ای که توسط گروه‌هایی از والدین اداره می‌شوند نیز تحت سرمایه‌گذاری ایالتی قرار دارند. از سال ۱۹۹۰ بودجه مازادی معادل ۵۷ میلیون پوند جهت بر طرف شدن نقائص و کاستی‌های آموزشی حوزه آموزش کشور به این امر اختصاص یافت. گفتنی است که تصویب بودجه مذکور در جهت گسترش برنامه‌های ارتباطی خانه و مدرسه و جامعه و برنامه‌های جبرانی، فراهم‌آوری امکاناتی برای آندسته از دانش‌آموزانی که از نیازهای ویژه‌ای برخوردار می‌باشند، تشویق دانش‌آموزان جهت تکمیل دوره آموزشی خود تا سال چهارم دبیرستان، پایه‌گذاری سرویس ملی روانشناسی تحصیلی گسترش برنامه‌های سوادآموزی بزرگسالان و برطرف نمودن کاستی‌های موجود در تحصیلات سطح سوم صورت گرفته است.

تأمین هزینه‌های آموزشی

سیستم تأمین بودجه مقاطع آموزش ابتدایی و متوسطه در کشور ایرلند بر اساس الگوی خصوصی یارانه‌گیر مربوط به قرن نوزدهم طراحی شده است. در حال حاضر دولت ایرلند به تحت پوشش قرار دادن مدارس کل کشور مبادرت نموده است به نحوی که می‌توان ادعا نمود که مدارس کشور از لحاظ مدیریتی به صورت خصوصی اداره شده اما منابع مالی آنها از سوی دولت و از محل بودجه عمومی کشور تأمین می‌گردد. به عبارت دیگر می‌توان گفت که دولت به تأمین بودجه اکثریت قریب به اتفاق مدارس ابتدایی و متوسطه کشور مبادرت می‌نماید. همانگونه که قبلاً نیز بدان اشاره گردید، اغلب مدارس کشور به صورت خصوصی و عموماً توسط یک فرقه مذهبی اداره می‌گردند. تا سال ۱۹۷۰ میلادی، هر یک از مدارس کشور تحت مدیریت یک روحانی فرقه مذهبی قرار داشتند که مدرسه به آن تعلق داشت و این در حالی است که امروزه نوع مدیریت سابق به مدیریت مشارکتی تغییر شکل یافته که در آن هیأتی متشکل از والدین، مربیان و سایر اعضای جامعه عهده‌دار این مسئولیت گردیده‌اند. در این میان برخی از مدارس چند فرقه‌ای نیز فعالیت دارند که توسط گروه‌هایی از والدین دانش‌آموزان تأسیس شده و اما توسط دولت تأمین اعتبار می‌گردند. هزینه‌های کلی و جاری مدارس مقطع ابتدایی من جمله حقوق و دستمزد معلمان از محل بودجه عمومی کشور تأمین و کسری آن از طریق کمک‌های محلی فراهم می‌گردد. این در حالی است که مدارس مناطق محروم، دورافتاده و مدارس استثنایی از منابع مالی دیگری علاوه بر بودجه اختصاصی بهره‌مند می‌گردند.

نهادهای تأمین کننده بودجه آموزشی

طبق آخرین آمار به دست آمده طی سال تحصیلی ۹۷-۱۹۹۶ میلادی، حدود ۹۸٪ از دانش‌آموزان ایرلندی در مدارس دولتی تحصیل نموده و تنها قریب به ۲٪ از آنان در مدارس خصوصی به تحصیل مبادرت می‌نمایند. لازم بذکر است که مدارس خصوصی توسط نهادها و مؤسسات غیردولتی تأسیس و

کنترل شده و هیچگونه وابستگی مالی به بخش دولتی ندارند. اکثریت مدارس مقطع ابتدایی و متوسطه کشور ایرلند از محل بودجه دولتی تأمین اعتبار می‌گردند. شایان ذکر است که این مدارس در تملک بخشها و گروههای خصوصی جامعه نظیر فرقه‌های مذهبی کاتولیک و پروتستان بوده و به صورت محلی از طریق نمایندگان هیأت‌های مدیریتی اداره شده و حقوق معلمان و هزینه‌های عملیاتی آنان کاملاً از محل بودجه عمومی کشور تأمین می‌گردد. تا سال ۱۹۹۸ میلادی، هیچگونه ماده قانون ویژه اداره و نظارت بر نظام آموزشی مقاطع ابتدایی و متوسطه وضع نگردیده بود؛ تا این که در دسامبر سال ۱۹۹۸ میلادی، ماده قانون ویژه آموزش کشور از تصویب دولت گذشت. براساس ماده قانون مذکور، نظام آموزشی مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه کشور از پایه قانونی برخوردار گردید. بر همین اساس، دانشگاهها و دیگر مؤسسات آموزش عالی؛ نهادهای قانونی مستقل محسوب شده و نظارت بر امور مدارس کشور در حیطه وظایف دپارتمان بازرسی آموزش و علوم کشور قرار دارد.

ماده قانون خدمات آموزشی

ماده قانون آموزش ویژه مدیریت مدارس کشور در سطح محلی به عنوان پایه و اساس حقوقی ترسیم گردیده است. بر اساس ماده قانون مذکور هیئت مدیره در انجام وظایف خود و تصمیم‌گیری در خصوص امور آموزشی در چارچوب یک سری از مقررات خاص از اختیارات تام برخوردار می‌باشد. از جمله برخی از عملکردهای مهم هیئت مدیره مدارس کشور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

مدیریت مدارس به نیابت از دپارتمان آموزش و علوم در جهت تأمین منافع آموزشی دانش‌آموزان و

والدین

حصول اطمینان از برخورداری کلیه دانش‌آموزان از برنامه‌های آموزشی استاندارد

گزارش قوانین و مقررات پذیرشی مدارس به اطلاع عموم

تهیه و تدارک امکانات در چارچوب منبع اختصاصی مدارس برای دانش‌آموزان مواجه با نیازمندی‌های آموزشی ویژه

سرمایه‌گذاری در بخش آموزش

در کشور ایرلند سرمایه‌گذاری بخش دولتی و خصوصی در بخش آموزش در فاصله سالهای ۹۵-۱۹۹۰ میلادی به طرز چشمگیری افزایش یافت. گفتنی است که این نوع بر ۳۲٪ بالغ گردید. طی سال ۱۹۹۵ میلادی، پرداخت دولت از بودجه عمومی به بخش آموزش بر ۱۳/۵٪ بالغ گردید که در نوع خود از رشدی معادل ۱/۲ درصد برخوردار بود. سهم عمده بودجه بخش آموزش به مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه اختصاص می‌یابد.

لازم به ذکر است که کل بودجه دولتی اختصاص یافته به بخش آموزش طی سال ۱۹۹۵ میلادی به عنوان درصدی از تولید ناخالص ملی به کمتر از ۳۹ درصد بالغ گردید.

در فاصله سالهای ۹۵-۱۹۹۰ میلادی، پرداخت دولت به بخش آموزش عالی و کمکهای مالی ویژه دانشجویان تا سقف ۳۳٪ افزایش یافت. در همین فاصله زمانی بودجه آموزشی مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه نیز به ترتیب تا سقف ۳۴ و ۲۲ درصد افزایش یافت. گفتنی است که میزان افزایش بودجه مقطع تحصیلی متوسطه با تعداد دانش‌آموزان ثبت‌نام شده در این بخش متناسب نبود زیرا در خلال این سالها تعداد دانش‌آموزان مقطع آموزش متوسطه به طور چشمگیری افزایش یافته بود.

بودجه‌بندی طرح آموزش همگانی

بودجه اختصاص یافته به طرح آموزش همگانی از کل بودجه آموزشی کشور بر ۴۴۱/۳ میلیون پوند بالغ می‌گردد. گفتنی است که بودجه مذکور به ترتیب در بخش‌های ذیل مصروف می‌گردد:

- آموزش پیش دبستانی : ۷۴ میلیون پوند
- طرح سوادآموزی ابتدایی : ۱۱/۷۵ میلیون پوند

- طرح سوادآموزی بزرگسالان : ۷۳/۸ میلیون پوند
- طرح تکمیل دوره تحصیلات پایه : ۷۵/۵ میلیون پوند
- طرح تأسیس صندوق ویژه برخورداری از فرصت مجدد آموزشی : ۹۵ میلیون پوند
- طرح حمایت از آموزش پناهندگان : ۳/۵ میلیون پوند
- آموزش درازمدت: ۱/۰۸۵ میلیون در این طرح موارد ذیل مورد توجه قرار دارد:
- طرح مجدد بازگشت به آموزش و تحصیل علم
- طرح حمایت و پشتیبانی فوق‌العاده از آموزش از طریق ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی
- طرح آموزش زبان‌های خارجی
- طرح بهبود کیفیت آموزشی: ۱۲۶ میلیون پوند در این طرح موارد ذیل مورد توجه قرار دارد:
- بهبود وضعیت آموزشی مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه
- تضمین کیفیت نظام آموزش عالی
- بهبود وضعیت نظام ارزشیابی و مدارک علمی
- طرح فرصت‌های برابر آموزشی: ۱۹/۶ میلیون دلار
- طرح تحقیقات، فن‌آوری، توسعه و ابتکار: ۵۵۰ میلیون پوند
- زیر ساخت‌های بخش آموزش: ۱/۶۰۰ میلیون پوند

سرمایه‌گذاری در آموزش همگانی

دولت ایرلند جهت مقابله با مشکلات آموزشی و تقویت سیاست آموزش همگانی اقدام به اجرای طرح (۵۷) میلیون پوندی در سراسر کشور نموده است. بنا بر طرح مذکور بودجه‌ای جهت گسترش برنامه‌های ویژه آموزشی در خانه، مدرسه، جامعه، بهبود وضعیت خدمات‌رسانی به افراد مواجه با نیازهای

آموزشی، تشویق و ترغیب جوانان به ادامه تحصیل جهت تکمیل مقطع آموزش متوسطه، ارائه خدمات روانشناسی - آموزشی ملی، تقویت سوادآموزی بزرگسالان و مبارزه با مشکلات آموزشی موجود در مقطع آموزش عالی کشور به این امر اختصاص یافته است. لازم به ذکر است با وجود کاهش شمار دانش‌آموزان مقطع ابتدایی، سرمایه‌گذاریهای دولت در این بخش همچنان رو به افزایش است. علاوه بر این خاطرنشان می‌گردد که طی سال‌های ۹۸-۱۹۹۷ و ۹۰-۱۹۸۹ میلادی، نسبت معلمان به دانش‌آموزان مدارس مقطع ابتدایی به ترتیب معادل ۲۲/۱ و ۲۷/۱ بود. در این رابطه دولت ایرلند جهت حصول اطمینان از تأمین نیازهای آموزشی افراد جامعه به اجرای طرح‌های مالی مشروح در ذیل مبادرت نموده است:

طرح ابقاء تحصیلی (SCP)

طرح ابقاء تحصیلی (تکمیل دوره تحصیلات آموزشی) به شکل یک قرارداد میان مدارس مقطع ابتدایی و متوسطه دارای آمار بالای افت و ترک تحصیل و دیپارتمان آموزش و علوم و سایر نهادهای خدمات رسانی محلی منعقد گردیده است. طرح مذکور در قالب سه فاز برنامه‌ریزی، اجرا و بازبینی نتایج به مورد اجرا گذارده شد. نحوه تأمین مالی طرح نیز به کیفیت، طراحی و اجرای صحیح آن بستگی دارد. در این طرح از مدارس موردنظر و شرکای محلی خواسته شده است تا حد ممکن در اجرای طرح از خود انعطاف‌پذیری نشان داده تا از این طریق از منابع مالی و انسانی طرح حداکثر استفاده صورت گیرد. طرح (SCP) تحت نظارت تیم متشکل از یک هماهنگ‌کننده ملی و یک گروه از دستیاران وی صورت می‌گیرد. از جمله مهم‌ترین وظایف هماهنگ‌کننده می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. حمایت از مدیران مدارس و هماهنگ‌کننده‌های محلی در راستای اجرای طرح توسعه و

گسترش تکمیل دوره تحصیلات آموزشی

۲. نظارت بر مشارکت فعال دانش‌آموزان و بهره‌برداری از منافع و منابع طرح

۳. تشویق و ترغیب مشارکت و همکاری میان افراد دست‌اندرکار طرح، اولیاء، نمایندگان نهادها

و سازمانهای رسمی محلی

۴. مشارکت در جلسات ویژه مدیریت محلی در جهت گسترش تفاهم و اجرای صحیح طرح خاطرنشان می‌گردد که هر یک از هماهنگ‌کننده‌ها عهده‌دار مسئولیت هماهنگی طرح (SCP) در نواحی بخصوص بوده و از این روی در برنامه‌ریزی، اجرا و بازبینی نتایج طرح در ناحیه تحت نظارت خود به عنوان مسئول شناخته می‌شوند.

حمایت‌های مالی از مدارس منطقه‌ای

- از جمله حمایت‌های مالی اعطا شده به مدارس منطقه‌ای می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:
- استخدام کادر آموزشی در جهت رسیدن به نسبت ۱ به ۱۵ معلمین به دانش‌آموزان
 - تخصیص بودجه ویژه ماهانه تا سقف ۳۰۰۰ پوند جهت تدارک ابزار و امکانات آموزشی
 - تخصیص بودجه ویژه ماهانه تا سقف ۴۰۰۰ پوند جهت اجرای برنامه‌های خارج از برنامه مدارس
 - تخصیص بودجه سرانه ۷۵ پوندی به هر دانش‌آموز
- حمایت از ۱۲۲ مدرسه روستایی که در قالب ۲۵ گروه دسته‌بندی شده و تحت نظارت ناظم محلی فعالیت می‌نمایند.